

2005. évi .... törvény
a felsőoktatásról*

Az Országgyűlés annak érdekében, hogy a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásával a magyar felsőoktatás az Európai Gazdasági Térség felsőoktatási rendszerének részeként a megváltozott körülmények között úgy legyen képes ellátni a korszerű ismeretek létrehozásában, közvetítésében és átadásában, a társadalmi kohézió, a fenntartható fejlődés érdekében, a nemzetközi versenyképesség, a technológiai innováció kívánatos mértékének fenntartásában kijelölt feladatait, hogy – hagyományai és az európai egyetemek Magna Chartájában rögzített szellemi értékek megőrzése mellett – javuljon versenyképessége, erősödjék az oktatással, a kutatással és a gazdasággal való együttműködésének hatékonysága, a képzés minősége, a társadalom, a gazdaság és a környezeti fenntarthatóság igényeihez, a költségvetés feltételeihez való alkalmazkodás képessége, megvalósuljon a hallgatói és oktatói mobilitás, növekedjék a hallgatói esélyegyenlőség, továbbá, hogy a felsőoktatási rendszer és az egyes intézmények működésében a tanulás, tanítás, tudományos kutatás szabadsága, valamint a minőségre való törekvés folyamatosan és egyre fokozottabban érvényesüljön, a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. §

(1) E törvény célja a tanítás és a tanulás alkotmányos jogának érvényesüléséhez szükséges jogi garanciák megteremtése. A tanuláshoz való jog alapján a Magyar Köztársaság minden állampolgárának joga, hogy igénybe vegye a felsőoktatás által nyújtott szolgáltatásokat, feltéve, hogy képességei alkalmassá teszik a felsőfokú tanulmányokra. A tanítás, a kutatás és a művészeti élet szabadsága a felsőoktatásban a felsőoktatási intézmények autonómiáján keresztül valósul meg.

(2) E törvény célja megteremteni a jogi feltételeket ahhoz, hogy a felsőoktatási intézmény az e törvényben biztosított autonómia szerint működhessen, azzal élhessen, továbbá biztosítsa az autonómia gyakorlásában való részvételt az oktatók, a kutatók és a hallgatók számára. Az autonómia (3) bekezdésben felsorolt elemeit a törvények által meghatározott keretben lehet gyakorolni. Az autonómiát érintő rendelkezéseket csak törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján lehet szabályozni. Az autonómia gyakorlásánál figyelembe kell venni a felsőoktatási intézmény szabályzataiban foglaltakat is.

(3) A felsőoktatási intézmény – oktatási, kutatási, szervezeti és működési, gazdálkodási – autonómiája

a) jelenti az intézményre és személyekre bízott szellemi és anyagi javakkal való gazdálkodás lehetőségét és felelősségét,

* A törvényt az Országgyűlés a 2005. november 29-i ülésnapján fogadta el.

b) magában foglalja azt a jogot, hogy a felsőoktatási intézmény meghatározza képzési rendszerét, kialakítsa szervezetét, továbbá megalkossa szabályzatait, valamint döntsön a hallgatói ügyekben, a foglalkoztatás kérdéseiben és a feladatai ellátásához kapcsolódó gazdasági kérdésekben,

c) kiterjed az oktatásban, kutatás-fejlesztésben, a művészi alkotómunkában – a rendelkezésre álló feltételek mellett – a téma és az alkalmazott oktatási, kutatási módszer kiválasztására az oktató, kutató és az intézmény vonatkozásában egyaránt,

d) magában foglalja az intézményben alkalmazottak szabad megválasztását, munkaköri feladatainak meghatározását az intézményi követelményrendszer, a teljesítmény és minőségelv alapján,

e) tartalmazza az intézmény belső szervezeti rendjének és működésének kialakítását, beleértve a különböző (oktatási, kutatási, szolgáltató, gazdálkodási és más) egységek létrehozásának, átalakításának és megszüntetésének, továbbá a szervezeti és működési szabályzat megalkotásának jogát,

f) kiterjed az intézmény vezetőinek pályázati rendszerben történő kiválasztására, demokratikus megválasztására,

g) biztosítja az önálló gazdálkodás lehetőségét a fenntartó által rendelkezésre bocsátott és saját tevékenység révén szerzett forrásokkal, eszközökkel és vagyonnal,

h) garantálja a hallgatói egyéni és közösségi jogok érvényesülését.

(4) Az oktató a felsőoktatási intézmény oktatási autonómiájának megvalósításában azzal a kötelezettséggel vesz részt, hogy feladatait magas színvonalon, korszerűen, tárgyilagosan végzi.

(5) A kutató a felsőoktatási intézmény kutatási autonómiájának megvalósításában azzal a kötelezettséggel vesz részt, hogy a munkájához szükséges tudományos eredmények és módszerek rendszeres megismerése mellett – a tudományos etika szabályai szerint – új eredmények elérésére törekszik, azokat szakmájának szabályai szerinti közzéteszi, és az oktatói tevékenységében alkalmazza, továbbadja.

(6) A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési autonómiáját e törvényben és szabályzataiban előírt demokratikus eljárási és döntési rend szerint valósítja meg.

(7) A felsőoktatási intézmény autonómiáját a törvényesség, a hatékonyság, az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a személyi felelősség biztosításával együttesen érvényesíti, e körben biztosítja a jogszabályok megtartását, az ellenőrzési feladatok ellátását és a mulasztás jogkövetkezményeinek érvényesítését.

(8) A hallgatók és a hallgatói közösség autonómiája az eredményes és a sikeres szakember- és értelmiségképzést szolgálja.

(9) A felsőoktatási intézménynek az autonómia gyakorlása során meg kell teremtenie az oktatás, a tudományos, a művészeti élet szabadsága és a hallgatók tanuláshoz való joga gyakorlásának összhangját.

(10) A felsőoktatási intézmény oktatási és tudományos kutatási autonómiájának megvalósítását – az e törvényben meghatározottak szerint – segíti a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács.

2. §

(1) E törvény célja továbbá

a) a magyar felsőoktatásnak az Európai Felsőoktatási Térségbe, valamint az Európai Kutatási Térségbe történő beilleszkedéséhez szükséges keretfeltételek megteremtése, regionális dimenziójának erősítése,

b) a felsőoktatásban végzett kutatás támogatása, feltételeinek biztosítása; megteremteni az oktatás és a kutatás egységét, erősíteni a magyar felsőoktatás és a nemzetközi kutatás kapcsolatát, biztosítani, hogy a felsőoktatási intézmények a kutatás-fejlesztés egyik legjelentősebb bázisát képezzék,

c) a magyar felsőoktatás társadalmi-gazdasági beágyazottságának erősítése, valamint programjaiban és működésében a fenntartható fejlődés biztosítása, egészségtudatos, környezettudatos szemlélet és értékek közvetítése,

d) az egész életen át tartó tanulás feltételeinek megteremtése, ennek keretei között a felsőoktatáshoz való hozzáférés lehetőségének szélesítése,

e) a kiemelkedő képességgel rendelkezők tudományos szintű felkészítése, hogy a korszerű ismeretek átadása járuljon hozzá a tudásalapú társadalom létrejöttéhez,

f) a hallgatók felkészítése a nemzeti, az európai és az egyetemes értékek megismerésére, vállalására, az általános műveltség elmélyítésére, az autonóm gondolkodásra, a szociális és morális kérdések iránt nyitott gondolkodásra, a civil társadalommal való együttműködésre, a szakmai és értelmiségi hivatás iránti elkötelezettségre,

g) a hallgatók és az oktatók jogainak, valamint kötelességeinek meghatározása,

h) az egyenlő bánásmód követelményének és az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése a felsőoktatásban,

i) a felsőoktatás képzési szerkezetének átalakításával lehetővé tenni a – hallgató munkaerő-piaci megjelenését biztosító – szakképzettség rövid képzési idő alatt történő megszerzését, a kimagasló képességűek részére a magasabb szintű tanulmányok folytatását, további végzettség, újabb szakképzettség megszerzését,

j) a felsőoktatás rendszerének, az egyes felsőoktatási intézmények szakszerű, hatékony, törvényes működéséhez, gazdasági önállóságához szükséges jogi feltételek meghatározása, a társadalom és a gazdaság, valamint a környezeti fenntarthatóság igényeihez való alkalmazkodási, együttműködési képességének erősítése,

k) a felsőoktatás finanszírozási rendszerének szabályozása oly módon, hogy az elősegítse az intézményrendszer és az egyes intézmények ésszerű, a leghatékonyabb

működést biztosító, finanszírozható átalakulását, a versenyképes, magas színvonalú képzés érdekében a felsőoktatási intézmények hatékony működését, az állami költségvetés mellett külső források bevonását,

1) a felsőoktatási intézmény minőségbiztosítási és minőségitelesítési rendszerének fejlesztésével annak biztosítása, hogy a felsőoktatási intézmények a hazai és a nemzetközi munkaerőpiacon hasznosítható, magas színvonalú és továbbfejleszhető ismereteket közvetítsenek hallgatóik részére.

(2) A magyar felsőoktatás – az intézményeiben folyó kutató-, alkotó művészeti munka, az új tudományos eredmények és alkotások létrehozása, a korszerű ismeretek átvétele és továbbadása, továbbá a kiemelkedő képességű tehetségek tudományos szintű felkészítése révén – hozzájárul az egyetemes tudomány fejlődéséhez.

A törvény hatálya

3. §

E törvény hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén folytatott felsőoktatási, a felsőoktatással összefüggő szolgáltató és igazgatási tevékenységre, a feladatellátásban közreműködő szervezetekre, intézményekre, azok alapítóira és fenntartóira, a felsőoktatás feladataiban közreműködő oktatókra, tudományos kutatókra és más, a felsőoktatásban alkalmazottakra, a felsőoktatásba jelentkezőkre és a hallgatókra, továbbá a felsőoktatás támogatóira, valamint arra a felsőoktatási tevékenységre is, amelyet a magyar felsőoktatási intézmények a Magyar Köztársaság területén kívül folytatnak.

A törvény alapelvei

4. §

(1) A felsőoktatási intézmény alaptevékenysége az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység.

(2) A felsőoktatás oktatási alaptevékenysége magában foglalja az alapképzést, a mesterképzést, a doktori képzést, a felsőfokú szakképzést és a szakirányú továbbképzést. A felsőoktatás feladatait – e törvényben meghatározottak szerint – a felsőoktatási intézmények látják el, együttműködve egymással, illetőleg a társadalom, a gazdaság, a tudományos kutatás és a művészeti élet más szereplőivel. A felsőoktatási intézmény e törvényben, a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvényben (a továbbiakban: szakképzésről szóló törvény), a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) és a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvényben (a továbbiakban: felnőttképzésről szóló törvény) foglaltak szerint részt vehet a közoktatási, továbbá a felsőoktatásnak nem minősülő szakképzési és az ágazati törvényekben meghatározott egyéb képzési feladatok megvalósításában.

5. §

(1) A felsőoktatás kutatási alaptevékenysége magában foglalja az alap-, alkalmazott és kísérleti kutatásokat és fejlesztéseket, a technológiai innovációt, valamint az oktatást támogató egyéb kutatásokat.

(2) A felsőoktatási intézmények e törvény rendelkezései szerint gondoskodnak a tehetséggondozásról, a kutatói utánpótlás neveléséről. A képzés során fejlesztik a hallgatók jártasságát a kutatási-fejlesztési munkában, a megszerzett ismeretek gyakorlati hasznosításának készségét, a vállalkozási készséget, a szellemi tulajdon védelmével és hasznosításával kapcsolatos ismereteket.

(3) A felsőoktatási intézmény kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiát készít, amelyben meg kell tervezni különösen a kutatási programokat, a pályázati eljárási rendet, tudományos rendezvényeket, hazai és nemzetközi tudományos együttműködés fejlesztésével kapcsolatos teendőket, a tudományos művek kiadásának, a kutatási tevékenység folytatásának támogatási feltételeit, a tudományos eredmények hasznosításának módját.

(4) A felsőoktatási intézmény kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiájának kialakítását és megvalósítását tudományos tanács irányítja, amelyben a főiskolai, egyetemi tanárok, a főiskolai, egyetemi docensek, továbbá a tudományos fokozattal rendelkező kutatók és a doktori képzésben részt vevő hallgatók (a továbbiakban: doktorandusz) képviselői vesznek részt.

(5) A felsőoktatási intézményekben folytatott kutatásokhoz – pályázati rendszerben – hozzájárul az Országos Tudományos Kutatási Alapprogram és a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap is.

(6) A tudományos életben kiemelkedő és elismert, az Európai Kutatási Térség kutatási tevékenységéhez kapcsolódó egyetem – a Magyar Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Kormány) által meghatározott feltételekkel – „kutatóegyetem” minősítést kaphat.

(7) A felsőoktatási intézmény a kutatási-fejlesztési feladatainak ellátása során együttműködhet a Magyar Tudományos Akadémiával és annak intézményeivel. Ennek keretei között különösen támogatott kutatócsoportot hozhatnak létre és tarthatnak fenn. A kutatócsoport és az akadémiai intézet felsőoktatási intézménybe kihelyezett szervezeti egysége tanszékként működhet, továbbá részt vehet a doktori képzésben.

6. §

(1) A felsőoktatási intézménynek biztosítania kell az ismeretek, információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Az állami, a helyi és az országos kisebbségi önkormányzati felsőoktatási intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem. Ha az állami, a helyi és az országos kisebbségi önkormányzati felsőoktatási intézmény vallási, illetve világnézeti információkat ad át, biztosítania kell azok tárgyilagos és többoldalú közvetítését. Az állami, a helyi és az országos kisebbségi önkormányzati felsőoktatási intézmény működése, tevékenysége és irányítása vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglalhat állást, vallási és világnézeti kérdésekben semlegesnek kell maradnia.

(2) A felsőoktatási intézmény szervezete és működése pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújthat. A felsőoktatási intézmény helyiségeit politikai célú szervezet, mozgalom vagy ezekhez kötődő szervezet részére működési célra nem engedheti át.

(3) A felsőoktatási intézmények - legkésőbb a tanév befejezését követő kilencven napon belül - nyilvánossá teszik, a honlapjukon bemutatják oktatási, kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységüket, azok legfontosabb területeit, az aktuális eredményeket.

7. §

(1) Felsőoktatási intézményt önállóan vagy más jogosulttal együttesen

a) a magyar állam, helyi önkormányzat, országos kisebbségi önkormányzat,

b) a Magyar Köztársaságban nyilvántartásba vett egyházi jogi személy, beleértve a jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységét is (a továbbiakban: egyházi jogi személy),

c) a Magyar Köztársaság területén székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. § c) pont],

d) a Magyar Köztársaságban nyilvántartásba vett alapítvány vagy közalapítvány

alapíthat.

(2) Az alapítói jogok gyakorlásának joga az e törvényben meghatározottak szerint átruházható. Az, aki az alapítói jogot gyakorolja, ellátja a felsőoktatási intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatokat (a továbbiakban: fenntartó; az államon kívül minden más fenntartó: nem állami intézmény fenntartója). Ha a fenntartói jogot közösen gyakorolják, szerződésben kell rögzíteni a joggyakorlás és a kötelezettségek teljesítésének kérdéseit.

(3) Költségvetési szervként működik a felsőoktatási intézmény, ha az (1) bekezdés a) pontjában meghatározottak tartják fenn. Az (1) bekezdés a) pontjában felsoroltak közösen, illetve az (1) bekezdés b)–d) pontjában meghatározottak közösen is gyakorolhatják a fenntartói jogokat.

(4) Az állam nevében a fenntartói jogokat – ha e törvény másként nem rendelkezik – az oktatási miniszter gyakorolja.

(5) A felsőoktatás rendszerének működtetése az állam, a felsőoktatási intézmény működtetése a fenntartó feladata.

(6) Az állam a nem állami intézmény fenntartója részére – az e törvényben meghatározottak szerint – költségvetési támogatást nyújt.

(7) A fenntartó felelőssége, hogy – az e törvényben meghatározottak szerint, költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén az államháztartás működésének követelményeit érvényesítve – biztosítsa az intézmény autonóm működésének tárgyi, pénzügyi, személyi feltételeit.

8. §

(1) A felsőoktatás által nyújtott képzésbe állampolgárságára való tekintet nélkül mindenki bekapcsolódhat, és szabadon választhatja meg azt a felsőoktatási intézményt, amelyben tanulmányokat kíván folytatni.

(2) A felsőoktatásban folyó képzés nyelve a magyar. A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó hallgató – az e törvényben meghatározottak szerint – anyanyelvén, illetőleg anyanyelvén és magyarul vagy magyar nyelven folytathatja tanulmányait. A felsőoktatásban a képzés – részben vagy egészben – nem magyar nyelven is folyhat.

9. §

(1) A felsőoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a hallgatókkal, az oktatókkal és a felsőoktatásban dolgozókkal kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani.

(2) Az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének következményeit orvosolni kell, amely azonban nem járhat mások jogainak megsértésével, csorbításával.

(3) Az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének orvoslására – a hallgatókat ért sérelem esetén – az e törvényben szabályozott eljárás keretében kerülhet sor. Az eljárás lefolytatása nem zárja ki a személyhez fűződő jogok bíróság előtt történő érvényesítésének lehetőségét, illetőleg más, a felelősség és jogkövetkezményeinek megállapítására alkalmas eljárás megindítását, beleértve az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző országos hatáskörű közigazgatási szerv előtti eljárást.

(4) Az (1)–(3) bekezdés alkalmazása során az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: egyenlő bánásmódról szóló törvény) rendelkezéseit is alkalmazni kell.

10. §

(1) A felsőoktatási intézmény a Ptk. 29. §-ának (1) bekezdése alapján, az e törvényben meghatározottak szerint létrehozott és működő jogi személy. A felsőoktatási intézmény – a fenntartó személyétől függően – a költségvetési gazdálkodás rendje szerint, az egyházi gazdálkodás rendje szerint vagy a magán felsőoktatási intézmény gazdálkodási rendje szerint működik.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény tekintetében az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvényt (a továbbiakban: államháztartásról szóló törvény), valamint a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények tekintetében a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt (a továbbiakban: közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény) az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A felsőoktatási intézmény a fenntartó által biztosított és az államháztartás alrendszeréből származó támogatás, átvett pénzeszköz, valamint államháztartáson kívüli forrásból származó bevételei felhasználásával látja el feladatait.

(4) A felsőoktatási intézmény feladatainak ellátására, működésére, fejlesztésére szolgáló költségek fedezetét az évente összeállított intézményi költségvetésben kell előírányozni.

(5) A felsőoktatási intézmény 36. § szerinti átalakulása nem tartozik a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 1. §-ának (1) bekezdése szerinti piaci magatartás körébe.

11. §

(1) A felsőoktatás egymásra épülő, felsőfokú végzettségi szintet biztosító képzési ciklusai:

- a) az alapképzés,
- b) a mesterképzés,
- c) a doktori képzés.

(2) Az alap- és mesterképzést egymásra épülő ciklusokban, osztott képzésként, illetve jogszabályban meghatározott esetben egységes, osztatlan képzésként lehet megszervezni. A ciklusokra bontott, osztott és az egységes, osztatlan képzések szerkezetét a Kormány határozza meg.

(3) A felsőoktatás keretében – az (1) bekezdésben foglaltak mellett – felsőfokú végzettségi szintet nem biztosító képzésként

- a) felsőfokú szakképzés,
- b) szakirányú továbbképzés

is szervezhető.

(4) A felsőoktatási intézmény az alapító okiratában foglaltak alapján – a felnőttképzési törvényben meghatározott intézményi akkreditáció nélkül – vehet részt a felnőttképzésben.

MÁSODIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁSI RENDSZER INTÉZMÉNYEINEK MŰKÖDÉSE

A felsőoktatási intézmény létesítése

12. §

(1) Felsőoktatási intézményként az az intézmény működhet, amelyet az e törvényben meghatározott felsőoktatási feladatok ellátására létesítettek, és a Magyar Köztársaság Országgyűlésétől megkapta az állami elismerést.

(2) Állami elismerést az a felsőoktatási intézmény kaphat, amelyik rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, és az a)–d) pontok szerint választható képzési szervezetben, legalább egy képzési, illetve tudományterületen vagy művészeti ágban, több szakon

- a) alapképzést,
- b) alap- és mesterképzést,
- c) alap-, valamint mester- és doktori képzést,
- d) mester- és doktori képzést

folytat.

(3) A felsőoktatási intézmény akkor rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel, ha – az alapító okiratában meghatározott feladatai figyelembevételével – a folyamatos működéséhez szükséges személyi feltételek, tárgyi és pénzügyi eszközök, valamint az intézményi dokumentumok rendelkezésére állnak.

(4) A felsőoktatási intézménynek rendelkeznie kell állandó székhellyel, továbbá állandó kutatói, oktatói karral. E rendelkezések alkalmazásában állandó székhely a felsőoktatási alaptevékenység gyakorlásának, valamint a központi ügyintézésnek a helye, feltéve, hogy legalább nyolc évig – a Kormány által meghatározottak szerint – a felsőoktatási intézmény feladatainak ellátásához rendelkezésre áll. A felsőoktatási intézmény állandó oktatói, kutatói karral akkor rendelkezik, ha az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók legalább hatvan százalékát munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatja.

13. §

(1) A hallgatók lakhatási feltételeinek biztosításához felsőoktatási intézmény részeként kollégium működtethető, illetve a felsőoktatási intézményhez szervezetileg nem tartozó intézményként diákotthon hozható létre.

(2) A kollégium elláthatja a felsőfokú tanulmányok megkezdését elősegítő felkészítés feladatait, és részt vehet a felsőfokú képzésben is.

(3) A diákotthon a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján elláthatja a (2) bekezdésben meghatározott feladatokat.

(4) A diákotthon – az alapítótól függően költségvetési szervként vagy nem költségvetési szervként működő – jogi személy.

(5) A diákotthon alapítója lehet a felsőoktatási intézmény, valamint az, aki felsőoktatási intézményt alapíthat.

(6) A kollégium és a diákotthon az e törvényben meghatározottak szerint szakkollégiumi tevékenységet is folytathat, szakkollégiumként is működhet.

14. §

(1) A felsőoktatási intézmény – az alapító okiratában meghatározottak szerinti feladatainak ellátásához – intézményt, szervezeti egységet (például: közoktatási, szakképzési, közművelődési, igazságügyi szakértői, könyvtári feladatot ellátó intézmény, szervezeti egység) hozhat létre és tarthat fenn.

(2) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény által fenntartott közoktatási intézmény részt vehet a hallgatók gyakorlati képzésében (a továbbiakban: gyakorló közoktatási intézmény).

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározottak létrehozására, jogállására, működésére és fenntartására az azonos feladatot ellátó szervezetre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

15. §

(1) A felsőoktatási intézmény a működését akkor kezdheti meg, ha

- a) a nyilvántartásba vétele megtörtént, továbbá
- b) a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt megkapta, és
- c) az Országgyűlés döntött az állami elismeréséről.

(2) A nyilvántartásba vételt és a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt a felsőoktatási intézmény fenntartója kérheti az e célra létrehozott regisztrációs központtól.

(3) A nyilvántartásba vételre akkor kerülhet sor, ha a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az alapító okiratban meghatározott feladatok folyamatos ellátásához szükséges tárgyi és pénzügyi feltételek – a tevékenység megkezdéséhez szükséges arányban – rendelkezésre állnak, és a teljes működéshez szükséges mértékig fokozatosan megteremthetők. Ha a regisztrációs központ megállapítja, hogy a nyilvántartásba vétel feltételei fennállnak, a felsőoktatási intézményt nyilvántartásba veszi, és meghatározza, hogy milyen feltételek teljesítése mellett adja meg a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményt az alapító megkeresésére a törzskönyvi nyilvántartást vezető szerv is nyilvántartásba veszi. Ha a felsőoktatási intézményt nyilvántartásba vették, jogosulttá válik minden olyan nyilatkozat megtételére, minden olyan kötelezettség vállalására, amely ahhoz szükséges, hogy a működés megkezdéséhez az engedély kiadásának feltételei teljesüljenek. A nyilatkozattételre, a kötelezettségvállalásra, a

felsőoktatási intézmény képviselőjére a fenntartó által a szervezési feladatok ellátására megbízott, az intézményvezetői feladatokat ideiglenesen ellátó személy válik jogosulttá. Ilyen megbízást az kaphat, aki megfelel a rektori feladatok ellátásához e törvényben meghatározott feltételeknek. Az ideiglenes intézményvezetői megbízás a rektor kinevezéséig szól.

(4) A felsőoktatási intézmény, ha nem költségvetési szervként működik, a regisztrációs központ által vezetett nyilvántartásba történő bejegyzéssel, ha költségvetési szervként működik, a törzskönyvi nyilvántartásba vétellel jön létre. A regisztrációs központ által vezetett nyilvántartás közhiteles, az abban foglalt adatok valóságát az ellenkező bizonyításig vélelmezni kell.

(5) A felsőoktatási intézmény megalakulásának előkészítése céljából a fenntartó előkészítő bizottságot hoz létre. Az előkészítő bizottság ideiglenes szervezeti és működési szabályzatot készít. Ennek alapján meg kell választani a szenátus tagjait, akik első ülésükön döntenek a szenátus megalakulásáról, a szervezeti és működési szabályzat elfogadásáról, valamint a gazdasági tanács tagjainak delegálásáról. A szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni a szenátus tagjaira vonatkozó szakmai követelményeket, valamint a választás rendjét. Az előkészítő bizottság jogosult valamennyi intézményi dokumentum előkészítésére.

(6) A fenntartó a nyilvántartásba vett felsőoktatási intézmény működésének megkezdéséhez szükséges engedélyt akkor kérheti, ha igazolni tudja, hogy a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges, e törvény 12. §-ának (2)–(4) bekezdésében meghatározott valamennyi feltétel rendelkezésre áll, illetve fokozatosan megteremthető.

(7) A (4) és a (6) bekezdésben szabályozott eljárás egyidejűleg is lefolytatható.

(8) A működés megkezdéséhez szükséges engedélyben kell meghatározni, hogy a felsőoktatási intézmény milyen képzési területen, illetve tudományterületen, művészeti ágban, képzési szinten folytathat képzést, továbbá azt a maximális hallgatói létszámot, amelyet a felsőoktatási intézmény – figyelembe véve a hallgatók fogadásához és az oktatói tevékenység folytatásához rendelkezésre álló helyiségeket és más eszközöket – valamennyi évfolyamára számítva, teljes kihasználtsággal működve felvehet (a továbbiakban: felvehető maximális hallgatói létszám). Az engedélyezési eljárás magában foglalja a székhelyen kívüli képzés feltételeinek vizsgálatát is, kiterjed továbbá az intézmény által tervezett képzés, tudományos, művészeti alkotótevékenység minőségének biztosításához szükséges feltételek meglétének vizsgálatára. Pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény esetén a gyakorló közoktatási intézmény tekintetében is le kell folytatni az engedélyezési eljárást. Ennek során azt kell vizsgálni, hogy a pedagógusképzésben részt vevő hallgatók felkészítéséhez szükséges feltételek rendelkezésre állnak-e. A regisztrációs központ a működési engedélyt azzal a feltétellel adja ki, hogy az engedélyben foglalt, az oktatással és a tudományos kutatással kapcsolatos tevékenység megkezdésére az Országgyűlés állami elismerés megadásáról szóló döntése után, az állami elismerésről szóló törvénymódosítás hatálybalépését követően kerülhet sor. E törvény 1. számú melléklete tartalmazza azokat a felsőoktatási intézményeket, amelyek állami elismeréssel rendelkeznek.

(9) Az eljárásokkal összefüggő költségeket – kivéve, ha a felsőoktatási intézményt az állam létesíti – a kérelem benyújtója viseli. Az e §-ban szabályozott eljárásokra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény

rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadásához százhusz nap áll rendelkezésre.

(10) A diákotthon tekintetében csak a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos eljárást kell lefolytatni, amelynek keretei között azt kell vizsgálni, hogy a diákotthon rendelkezik-e a tevékenység ellátásához szükséges személyi, tárgyi, pénzügyi feltételekkel.

(11) A regisztrációs központ az e §-ban meghatározott döntéseit az e törvény 106. §-ában meghatározott eljárás szerint hozza meg.

(12) A Kormány határozza meg a felsőoktatási intézmény létesítésének és működésének minimális (kötelező) feltételeit, az alapításhoz szükséges kérelem mellékleteit, a kérelem elbírálásának szabályait, az eljárási díjat. Minimális (kötelező) feltételként elő kell írni különösen a feladatellátáshoz szükséges oktatói, kutatói létszám, az oktatáshoz, kutatáshoz szükséges helyiségek, szociális helyiségek, szabadidős létesítmények, informatikai háttér, eszközök, könyvtár, felszerelések, a működés fedezetét tükröző költségvetés, az intézményi dokumentumok meglétét.

16. §

(1) A felsőoktatási intézmény alapító okirata tartalmazza az intézmény hivatalos nevét, a fenntartójának nevét és címét, az alap- és kiegészítő tevékenységét, az alaptevékenységéhez kapcsolódó egyéb feladatokat, azokat a képzési területeket, tudományterületeket, művészeti ágakat, képzési szinteket, amelyeken a felsőoktatási intézmény képzést folytat, illetve folytathat, feltüntetve a székhelyen kívüli képzést is, a felsőfokú szakképzés szakmacsoportjait, az ellátott közoktatási, közművelődési, közgyűjteményi, egészségügyi, agrár- és vidékfejlesztési, továbbá más feladatokat, a vállalkozási tevékenység megjelölését, az intézmény székhelyének és valamennyi telephelyének címét, a székhelyen kívüli képzés címét, az intézmény szervezeti tagolásának elveit, a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott ingatlanvagyon, a vagyon feletti rendelkezés jogát, a maximális hallgatói létszámot.

(2) A regisztrációs központ nyilvántartja az alapító okiratban megjelölt adatokat. A regisztrációs központ által nyilvántartott adatok az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére továbbíthatók. A nyilvántartásban szereplő adatok nyilvánosak. A bejegyzett adatokban bekövetkezett változásokat be kell jelenteni. Az adatokban bekövetkező változás esetén a változások tekintetében a 15. §-ban szabályozott eljárásokat le kell folytatni.

(3) Ha a felsőoktatási intézmény költségvetési szerv, az alapító okiratának tartalmára, nyilvántartásba vételére és törlésére jogszabály további rendelkezéseket állapíthat meg.

17. §

(1) A nem állami felsőoktatási intézmény fenntartói joga megállapodással másik, a fenntartói jog gyakorlására jogosultnak átadható. Ha a felsőoktatási intézmény fenntartójának személyében következik be változás anélkül, hogy az érintené a felsőoktatási intézmény tevékenységét és működését, a regisztrációs központ azt vizsgálja, hogy az új fenntartó rendelkezik-e a felsőoktatási intézmény folyamatos működtetéséhez szükséges feltételekkel. A fenntartói jog átadása tárgyában kötött megállapodás a regisztrációs központ jogerős határozatával jön létre.

(2) A fenntartói jog változása nem érinti a felsőoktatási intézmény állami elismerését. A felsőoktatási intézmény jogai és kötelezettségei nem változnak. A fenntartói jog változása a hallgatói jogviszonyt nem érinti. A fenntartói jog változása esetén a felsőoktatási intézményben alkalmazottak további foglalkoztatását – a foglalkoztatási jogviszony létesítésére vonatkozó rendelkezések figyelembevételével – biztosítani kell.

(3) A regisztrációs központ az e §-ban meghatározott döntéseit az e törvény 106. §-ában meghatározott eljárás szerint hozza meg.

18. §

(1) A felsőoktatási intézmény egyetem vagy főiskola lehet.

(2) Az „egyetem” vagy „főiskola” elnevezés, valamint ezek idegen nyelvű megfelelői használatára csak az e törvény 1. számú melléklete szerinti – továbbá az e törvény alapján a Magyar Köztársaság területén működő külföldi – felsőoktatási intézmény jogosult.

(3) Egyetem az a felsőoktatási intézmény, amelyik legalább két képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint legalább egy tudományterületen, két tudományágban vagy egy művészeti ágban doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére, feltéve, hogy a felsőoktatási intézmény munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott oktatóinak, kutatóinak legalább egyharmada tudományos fokozattal rendelkezik.

(4) Az egyetem és a főiskola valamennyi képzési ciklusban folytathat képzést.

(5) Ha az egyetem vagy a főiskola hivatalos neve megváltozik, az erről szóló bejelentést a regisztrációs központ tudomásul veszi, és kezdeményezi az oktatási miniszter útján e törvény 1. számú mellékletének módosítását.

(6) A felsőoktatási intézmény az Országgyűlés állami elismerésről szóló döntéséig a „felsőoktatási intézmény” megnevezést kizárólag az „állami elismerése folyamatban” toldattal használhatja. Az „egyetem” vagy „főiskola” elnevezés használatára az állami elismerést követően kerülhet sor.

A felsőoktatási intézmény működésének alapelvei

19. §

(1) A felsőoktatási intézmény belső szervezetét oly módon kell kialakítani, hogy az biztosítsa a felsőoktatási intézmény oktatási és tudományos kutatási, művészeti képzés esetén alkotó művészeti alapeladatainak, az ezekhez kapcsolódó kiegészítő feladatainak, valamint a működést biztosító funkcionális és fenntartási feladatainak szakszerű, hatékony, gazdaságos ellátását.

(2) A felsőoktatási intézmény feladatait a közpénz és a közvagyon hatékony használata követelményének érvényesítésével és felelősségével végzi.

(3) A felsőoktatási intézménynek az alaptevékenységéhez igazodóan biztosítani kell a könyvtári szolgáltatást, az anyanyelvi és idegen nyelven a szaknyelvi ismeretek fejlesztését és a rendszeres testmozgás megszervezését.

20. §

(1) A felsőoktatási intézmény döntést hozó és a döntés végrehajtását ellenőrző testülete a szenátus.

(2) A felsőoktatási intézmény véleményező, a stratégiai döntések előkészítésében részt vevő és a döntések végrehajtásának ellenőrzésében közreműködő szerve a gazdasági tanács.

(3) A felsőoktatási intézmény vezetője a rektor.

(4) A felsőoktatási intézményben minőségbiztosítási rendszert kell működtetni.

(5) A felsőoktatási intézmény jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni, és az országos statisztikai adatgyűjtési programban, illetőleg a felsőoktatási információs rendszerben meghatározott adatokat köteles szolgáltatni.

21. §

(1) A felsőoktatási intézmény meghatározza a működésére és szervezetére vonatkozó rendelkezéseket (a továbbiakban: szervezeti és működési szabályzat). A szervezeti és működési szabályzatban minden olyan kérdés szabályozható, amelyről jogszabály vagy jogszabály felhatalmazása alapján más szabályzatban nem kell rendelkezni. Ha a felsőoktatási intézmény költségvetési szervként működik, a szervezeti és működési szabályzat tartalmára jogszabály további rendelkezéseket állapíthat meg. Minden felsőoktatási intézménynek egy szervezeti és működési szabályzata lehet. A szervezeti és működési szabályzat részei: a szervezeti és működési rend, a foglalkoztatási követelményrendszer és a hallgatói követelményrendszer.

(2) A szervezeti és működési rend keretében kell meghatározni különösen: a felsőoktatási intézmény szervezeti felépítését, tagolását, vezetési szerkezetét, az egyes szervezeti egységek feladatait, működését, az intézményen belüli kapcsolattartás rendjét, továbbá a minőségbiztosítás rendszerét.

(3) A foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni különösen:

a) az egyes munkakörök betöltésével kapcsolatos követelményeket, a nyilvános pályázatok elbírálásának rendjét, az intézményi oktatói, kutatói ösztöndíjak és más juttatások feltételeit, az ezzel összefüggő pályázatok rendjét, a habilitációs eljárás követelményeit, rendjét,

b) a felsőoktatási intézmény által adományozható munkaköri és egyéb címek feltételeit,

c) az oktatók, tudományos kutatók és más alkalmazottak foglalkoztatására és teljesítményére vonatkozó követelményrendszert, a minőség és teljesítmény alapján differenciáló jövedelemelosztás elveit, a követelmények teljesítésének értékelését és annak nyilvánosságát, a követelményrendszerben foglaltak nem teljesítésének következményeit,

d) az oktatók és kutatók részére kiírt kutatási pályázatok elbírálásának rendjét,
e) az oktatók részvételét a felsőoktatási intézmény döntéshozatali eljárásában, az oktatók, kutatók és más alkalmazottak intézményi döntések ellen benyújtható jogorvoslati kérelmek elbírálásának rendjét.

(4) A hallgatói követelményrendszerben kell meghatározni különösen:

- a) e törvény keretei között a felvételi eljárás rendjét,
- b) a hallgatói jogok gyakorlásának és köteleességek teljesítésének rendjét, a hallgatói jogviszonnyal kapcsolatosan benyújtott kérelmek elbírálásának és a jogorvoslatnak a rendjét,
- c) a hallgatói tanulmányi rendet és az ismeretek, készségek és képességek elsajátításának, megszerzésének, ellenőrzésének rendjét (a továbbiakban: tanulmányi és vizsgaszabályzat),
- d) a hallgatót terhelő fizetési kötelezettség megállapításának és teljesítésének rendjét, a hallgatói juttatások elosztásának rendjét (a továbbiakban: térítési és juttatási szabályzat),
- e) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyek elbírálásának rendjét,
- f) a kollégiumi jelentkezések elbírálásának eljárási és szervezeti rendjét,
- g) a hallgatói balesetek megelőzésével kapcsolatos és a bekövetkezett balesetek esetén követendő előírásokat.

(5) A szervezeti és működési szabályzat kérdéskörei a szervezeti és működési szabályzat mellékleteként is szabályozhatók.

(6) A felsőoktatási intézmény minőségfejlesztési programot készít. Az intézményi minőségfejlesztési programban kell meghatározni a felsőoktatási intézmény működésének folyamatát, ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési, fogyasztóvédelmi feladatok végrehajtását. Az intézményi minőségfejlesztési programban kell szabályozni az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendjét. A felsőoktatási intézmény évente áttekinti az intézményi minőségfejlesztési program végrehajtását, és megállapításait az intézmény honlapján, továbbá a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

(7) A szervezeti és működési szabályzatot a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni, és a hallgatók részére hozzáférhetővé kell tenni.

(8) A szervezeti és működési szabályzatot, illetve annak módosítását a szenátus fogadja el.

22. §

(1) A felsőoktatási intézménynek gondoskodnia kell a képzés egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a hallgatói balesetek megelőzése érdekében az azokat előidéző okok feltárásáról és megszüntetéséről, továbbá a munkavédelemmel kapcsolatos követelmények érvényesítéséről.

(2) A felsőoktatási intézmény az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében szolgáltatásaival hozzájárul a hallgatók lakhatási feltételeinek, egészséges, káros

szenvedélyektől mentes életvitelének biztosításához, tájékoztató és tanácsadó rendszerével segíti a hallgató beilleszkedését a felsőfokú tanulmányok idején, illetve szakmai előmenetelét a tanulmányok befejezését követően.

(3) A felsőoktatási intézmény ellátja a tehetséggondozással és a tudomány társadalmi elismertségének növelésével kapcsolatos feladatokat, a meghirdetett előadásai nyilvánosak, és lehetőséget kell biztosítania arra, hogy az előadások rendjét megismerhessék és - a tárgyi lehetőségek keretei között - látogathassák azok is, akik nem állnak hallgatói jogviszonyban.

(4) A felsőoktatási intézményben tiszteletben kell tartani a hallgatók, oktatók, valamint a kutatók lelkiismereti és vallásszabadságát. A hallgató, oktató, kutató nem készíthető lelkiismereti, világnézeti, politikai meggyőződésének megváltására, megtagadására. A hallgatót, oktatót, kutatót nem érheti hátrány lelkiismereti, világnézeti, politikai meggyőződése miatt.

(5) A felsőoktatási intézmény az e törvényben foglaltak szerint meghatározza és közzéteszi a hallgatói jogviszony létesítésének követelményeit (a továbbiakban: felvételi követelmények).

A felsőoktatási intézmény felépítése

A gazdasági tanács

23. §

(1) A gazdasági tanács a felsőoktatási intézmény feladatainak végrehajtása megalapozásában, a rendelkezésére bocsátott források, eszközök, a közpénz, a közvagyon hatékony és felelős használatát segítő gazdasági stratégiai döntéseket előkészítő és végrehajtásuk ellenőrzésében részt vevő, a fenntartói döntések előkészítésében – e törvényben meghatározottak szerint – közreműködő testület.

(2) Az állami fenntartású felsőoktatási intézményben a gazdasági tanácsot létre kell hozni, a nem állami felsőoktatási intézményekben – az alapító okiratban meghatározottak szerint – a gazdasági tanács létrehozható.

(3) A gazdasági tanácsnak hét vagy kilenc tagja van. A gazdasági tanács létszámát a működés megkezdéséhez szükséges engedélyben meghatározott hallgatói létszám adatai alapján kell meghatározni a következők szerint: ha a felsőoktatási intézménybe felvehető maximális hallgatói létszám

- a) nem éri el a tizenötezret, hét,
- b) eléri a tizenötezret, kilenc

tagból áll. A gazdasági tanács tagja az lehet, aki felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A gazdasági tanács tagjainak a megbízatása öt évre szól, amely legfeljebb egy alkalommal meghosszabbítható.

(4) A gazdasági tanácsba – a (3) bekezdésben meghatározott sorrend szerint – három, illetve négy főt delegál a szenátus, ebből egy tagot a hallgatói önkormányzat javaslata alapján. A gazdasági tanácsnak - a delegált tagokon felül - hivatalból tagja a rektor és a gazdasági főigazgató, ennek hiányában gazdasági igazgató.

(5) Az oktatási miniszter – a (3) bekezdésben meghatározott sorrend szerint – a gazdasági tanácsba két, illetve három főt delegál. Az oktatási miniszter egy tag jelöléséhez beszerzi a pénzügyminiszter egyetértését. Az oktatási miniszter által delegált tagok közül legalább egynek a felsőoktatási intézmény oktatási, tudományos kutatási, művészeti tevékenységének megfelelő felsőfokú végzettséggel, továbbá a szakképzettségének megfelelő területen szerzett legalább öt év vezetői gyakorlattal kell rendelkeznie.

(6) A gazdasági tanács tagjai részére a delegálók utasítást nem adhatnak.

(7) Nem lehet tagja a gazdasági tanácsnak az, aki

a) büntetett előéletű,

b) köztisztviselő, vagy polgármesteri tisztséget tölt be,

c) a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozik,

d) politikai pártban tisztséget tölt, illetve töltött be, fizetett pártalkalmazottként foglalkoztatták vagy foglalkoztatják, feltéve, hogy a kizáró ok megszűnése óta még nem telt el legalább öt év,

e) önkormányzati, országgyűlési vagy európai parlamenti képviselő,

f) tagja a szenátusnak,

g) tagja más felsőoktatási intézmény gazdasági tanácsának,

h) az állami felsőoktatási intézmények kivételével, az oktatási miniszter felügyelete alatt álló költségvetési szervvel közalkalmazotti jogviszonyban áll,

i) betöltötte a hetvenedik életévét.

(8) A rektor tekintetében - az a) és a g)-i) pont kivételével - a (7) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.

(9) A gazdasági tanács ülésére – a napirend és az előterjesztések megküldésével, az ülés előtt legalább öt munkanappal – meg kell hívni a Magyar Államkincstár megbízottját, aki tanácskozási joggal vesz részt az ülésen, és véleményt nyilváníthat minden olyan kérdésben, amely a közpénz, közvagyon célszerű és gazdaságos felhasználását érinti. A megbízott részére a felsőoktatási intézmény köteles a szükséges információkat megadni. A megbízott véleményét, kérésére, a felsőoktatási intézmény és az Oktatási Minisztérium honlapján közzé kell tenni. A tevékenységéről évente legalább egyszer tájékoztatást ad a felsőoktatási intézmény fenntartójának és a Magyar Államkincstárnak.

24. §

(1) A gazdasági tanács - a szervezeti és működési szabályzat keretei között - dönt működésének rendjéről, azzal a megkötéssel, hogy a gazdasági tanács vezetőjének

megbízásával kapcsolatos döntéshez – a 23. § (3) bekezdésben meghatározott sorrend szerint – legalább négy, illetve öt támogató szavazatra van szükség. Nem vehet részt a szavazásban az, akinek jogaira, vagy kötelezettségeire a döntés kihatással lehet, illetve az, akitől az ügynek tárgyilagos megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság).

(2) A gazdasági tanács megalakulását a rektor készíti elő.

25. §

(1) A gazdasági tanács

a) közreműködik a szenátus döntéseinek előkészítésében, így különösen véleményezi:

aa) a felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervét,

ab) a felsőoktatási intézmény költségvetését és a számviteli rendelkezések szerinti beszámolóját,

ac) a felsőoktatási intézmény számviteli rendjét,

ad) fejlesztés indítását,

ae) gazdálkodó szervezet alapítását, gazdálkodó szervezetben részesedés szerzését, gazdálkodó szervezettel történő együttműködést,

af) a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott, valamint a tulajdonában lévő ingatlanvagyon hasznosítását, elidegenítését,

ag) az e törvényben meghatározottak szerint a hitelfelvételét,

ah) együttműködési megállapodás megkötését,

ai) a felsőoktatási intézmény szervezete, szervezeti egysége létesítését, átalakítását, megszüntetését;

b) - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben - gazdasági szempontból véleményezi a felsőoktatási intézmény által készített pályázatokat;

c) dönt azokban az ügyekben, amelyek ellátására a szenátus felhatalmazta.

(2) A gazdasági tanács figyelemmel kíséri a felsőoktatási intézmény gazdálkodásában a szakmai hatékonyság és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítését. Rendszeresen - de évente legalább két alkalommal - áttekinti a felsőoktatási intézmény működését, gazdálkodását, az alapító okiratában meghatározott feladatok végrehajtását. Figyelemmel kíséri, hogy a felsőoktatási intézmény szervezeti rendje igazodik-e a feladatok hatékony ellátásához.

(3) A gazdasági tanács a szenátusnál, annak eredménytelensége esetén a fenntartónál jelzéssel élhet, ha megítélése szerint a felsőoktatási intézmény a gazdálkodásával, a rendelkezésére bocsátott vagy tulajdonában lévő ingatlanvagyon működtetésével, hasznosításával, elidegenítésével kapcsolatosan hozott döntésével veszélyezteti a felsőoktatási intézmény működését.

(4) A szervezeti és működési szabályzatban meg kell határozni azt az összeget, amely felett a gazdasági tanács véleményét a kötelezettségvállaláshoz be kell szerezni.

26. §

(1) A gazdasági tanácsi tagság megszűnik a megbízatás lejártával, a tag lemondásával, illetőleg visszahívásával. A lemondás elfogadása, illetve a visszahívás a delegáló hatáskörébe tartozik.

(2) A gazdasági tanács elnökének kezdeményezésére vissza kell hívni azt a tagot,

a) aki egy éven keresztül a gazdasági tanács ülésének több mint felén nem vett részt, és mulasztását nem tudta megfelelő módon igazolni,

b) aki bármilyen okból a gazdasági tanácsi tagságból eredő feladatait – több mint fél éven keresztül – nem tudja ellátni,

c) akivel szemben utóbb következik be olyan körülmény, amely miatt a gazdasági tanácsnak nem lehet tagja.

(3) Lemondás és visszahívás esetén az, aki az érintett tagot delegálta, harminc napon belül új tagot köteles delegálni. Az eljárásra alkalmazni kell a 23. §-ban meghatározottakat. Az újonnan megválasztott tag megbízatása öt évre szól függetlenül attól, hogy a lemondott, illetve visszahívott tag megbízatásából mennyi idő telt el.

(4) Ha a nem állami felsőoktatási intézményben hoznak létre gazdasági tanácsot, az oktatási miniszter jogait és kötelességeit a fenntartó gyakorolja. A Magyar Államkincstár képviselőjére vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

A szenátus

27. §

(1) A szenátus az alapító okiratban meghatározottak figyelembevételével határozza meg a képzési és kutatási feladatait, továbbá ellenőrzi azok végrehajtását. A szenátus meghatározza működésének rendjét. A szenátus elnöke a rektor.

(2) A szenátus tagja – a hallgatói önkormányzat és a reprezentatív szakszervezetek képviselői kivételével – az lehet, aki a felsőoktatási intézményben munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében oktatói, kutatói vagy egyéb munkakört tölt be.

(3) A szenátus fogadja el az intézményfejlesztési tervet. Az intézményfejlesztési tervben kell meghatározni a fejlesztéssel, a fenntartó által a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott vagyon hasznosításával, megóvásával, elidegenítésével kapcsolatos elképzeléseket, a várható bevételeket és kiadásokat. Az intézményfejlesztési tervet középtávra, legalább négyéves időszakra kell elkészíteni, évenkénti bontásban meghatározva a végrehajtás feladatait. Az intézményfejlesztési terv része a foglalkoztatási terv. A foglalkoztatási tervben kell meghatározni azt a létszámot, amelynek keretei között a felsőoktatási intézmény megoldhatja feladatait.

(4) A szenátus - az intézményfejlesztési tervvel összhangban - fogadja el a kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiát. A kutatási-fejlesztési-innovációs stratégiát meg kell küldeni a regionális fejlesztési tanács részére, hogy figyelembe lehessen venni a régió társadalmi, gazdasági fejlesztését szolgáló középtávú program elkészítésénél és végrehajtásánál.

(5) A szenátus javaslatot tesz a rektori pályázat kiírására, elbírálja a pályázatokat, megválasztja a rektorjelöltet és erről értesíti a fenntartót, továbbá értékeli a rektor vezetői tevékenységét.

(6) A szenátus fogadja el a felsőoktatási intézmény

- a) képzési programját,
- b) szervezeti és működési szabályzatát, doktori szabályzatát, minőségfejlesztési programját,
- c) a minőség és teljesítmény alapján differenciáló jövedelemelosztás elveit,
- d) elemi költségvetését, éves, illetve éven túli kötelezettségvállalási tervét és végrehajtásának ütemtervét, továbbá vagyongazdálkodási tervét,
- e) a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves költségvetési beszámolóját.

(7) A szenátus határozza meg a felsőoktatási intézményben

- a) a hallgatói tanácsadás rendszerét,
- b) az oktatói munka hallgatói véleményezési rendszerét.

(8) A szenátus az a)–m) pont tekintetében dönt, illetve a n)–q) pont tekintetében dönthet

- a) fejlesztés indításáról,
- b) gazdálkodó szervezet alapításáról, gazdálkodó szervezetben részesedés szerzéséről, gazdálkodó szervezettel történő együttműködésről,
- c) a felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott, illetve tulajdonában lévő ingatlanvagyon hasznosításáról, elidegenítéséről,
- d) az e törvényben meghatározottak szerint a hitelfelvételről,
- e) együttműködési megállapodás megkötéséről,
- f) szervezetének, szervezeti egységének átalakításáról, megszüntetéséről;
- g) a kutatási program elfogadásáról,
- h) a tudományos tanács létrehozásáról, tagjainak és elnökének megválasztásáról,
- i) a felsőoktatási intézmény állandó bizottságainak és egyéb tanácsainak létrehozásáról,
- j) az oktatói, kutatói és vezetői pályázatok rangsorolásáról,
- k) a gazdasági tanács tagjainak delegálásáról,

- l) a szenátus képviselőjében eljáró személy kiválasztásáról,
- m) köztársasági ösztöndíj adományozásának kezdeményezéséről,
- n) szervezeti és működési szabályzata által a hatáskörébe utalt kérdésekről,
- o) a doktori iskola létesítéséről és a doktori képzés indításáról,
- p) a habilitációs eljárás szabályozásáról,
- q) címek és kitüntetések adományozásáról.

(9) A szenátus hatáskörébe tartozik továbbá

- a) képzés indításának, illetve megszüntetésének kezdeményezése,
- b) a rektori pályázatok rangsorolása,
- c) a gazdasági tanács által benyújtott kérdések megvitatása,
- d) a felsőoktatási intézmény szakmai tevékenységének, minőségfejlesztési programja végrehajtásának értékelése,
- e) az e törvényben meghatározott egyéb jogosítványok gyakorlása.

(10) A felsőoktatási intézmény habilitációs eljárást folytathat azon a tudományterületen, tudományágban, illetve művészeti ágban, amelyben doktori képzést folytat.

(11) Ha a szenátus által létrehozott bizottság, illetve tanács hallgatókat érintő ügyekben is eljár, biztosítani kell, hogy a bizottság munkájában részt vehessenek a hallgatók képviselői is. A szenátus a hallgatók tanulmányi, vizsga- és szociális ügyeinek intézésére állandó bizottságot hoz létre. A hallgatókat érintő ügyekben eljáró bizottságban biztosítani kell a hallgatók részvételét, azzal a megkötéssel, hogy a tanulmányi, vizsga és szociális ügyek intézésére létrehozott állandó bizottságban a hallgatók által delegált tagok száma nem lehet kevesebb, mint a bizottság tagjainak ötven százaléka.

(12) A szenátus esélyegyenlőségi bizottságot hoz létre, amely a felsőoktatási intézmény működésében figyelemmel kíséri a nők és a férfiak arányos képviseletét, javaslatokat tesz az arányos képviselet elérésére, ellenőrzi az intézkedések eredményességét, feltárja a megkülönböztetés megnyilvánulásait, a nők arányos szerepvállalását sértő intézkedéseket, és kezdeményezi megszüntetésüket.

(13) A szenátus bármely kérdést megvitat, bármely kérdésben kialakíthatja állásfoglalását, bármely kérdésben javaslattal élhet. Állásfoglalásait, javaslatait megküldheti a döntéshozatalra, intézkedésre jogosultnak, aki köteles arra harminc napon belül, testület esetén legkésőbb a harmincadik napot követő első ülésen érdemi választ adni.

(14) A szabályzat, program elfogadásának joga kiterjed annak módosítására.

(15) A szenátus döntései során köteles figyelembe venni a közpénz és a közvagyon hatékony és felelős használatának, rendeltetésszerű igénybevétele, a vagyon elidegenítésénél az értékarányosság követelményét. E célból figyelemmel kíséri a felsőoktatási intézmény gazdálkodásában a szakmai hatékonyság és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítését. Rendszeresen – de évente legalább két alkalommal –

áttekinti a felsőoktatási intézmény működését, gazdálkodását, az alapító okiratában meghatározott feladatok végrehajtását, e körben beszámoltatja a gazdasági vezetőt.

28. §

(1) A szenátus létrehozásával, működésével, tagjai megbízatásának megszűnésével, a szenátus napirendjének előkészítésével kapcsolatos kérdéseket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni, a következők figyelembevételével:

a) a szenátus létszáma – a 23. § (3) bekezdésében meghatározottak figyelembevételével – nem lehet kevesebb hét, illetve kilenc főnél, továbbá az oktatók és kutatók által választott tagoknak - az elnökkel együtt - a testület tagjainak többségét kell alkotniuk,

b) a hallgatói önkormányzat a 78. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint delegálja képviselőit,

c) az egyéb munkakörben foglalkoztatott tagok, a reprezentatív szakszervezetek képviselőinek létszáma nem lehet kevesebb, mint a szenátus létszámának öt-öt százaléka, de legalább egy-egy fő,

d) a szenátus tagjainak megbízatása legalább három és legfeljebb öt év, a hallgatói önkormányzat képviselője esetében legalább egy és legfeljebb három év lehet,

e) a szenátus szükség szerint tart ülést,

f) a szenátus ülései az intézmény alkalmazottai, hallgatói és a gazdasági tanács tagjai számára nyilvánosak,

g) a szenátus ülése akkor határozatképes, ha tagjainak legalább hatvan százaléka jelen van,

h) a szenátus jelen lévő tagjai több mint ötven százalékanak kérésére zárt ülést, titkos szavazást kell tartani,

i) a szenátus üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, a szenátus döntéseit határozatba kell foglalni, és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint nyilvánosságra kell hozni,

j) a szenátus ülésére a gazdasági tanács elnökét tanácskozási joggal meg kell hívni.

(2) A szenátus a feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére, meghatározott időre vagy alkalmilag bizottságot hozhat létre.

(3) A szenátus döntéseinek meghozatalát és végrehajtását átruházhatja a felsőoktatási intézmény egyes szervezeti egységeire, illetve a szervezeti egységekben foglalkoztatott oktatók és hallgatók közösségére, a szervezeti egységekben létrehozott testületekre. Nem ruházhatók át a 27. § (3)–(4) és (6) bekezdés a)-c) pontjában, továbbá (7) bekezdésében, a (8) bekezdés f)-i) pontjában, valamint a k)-l) pontjában és az o)-p) pontjában, a (9) bekezdés a)–b) és d) pontjában meghatározott jogkörök. A hallgatói önkormányzat részvételét a döntéshozatali eljárásban – az (1) bekezdés b) pontjában, 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint – biztosítani kell akkor is, ha a szenátus döntésének meghozatalát átruházta.

A rektor

29. §

(1) A felsőoktatási intézmény rektora vezeti és képviseli az intézményt, e jogkörében eljár mindazokban az ügyekben, amelyeket jogszabály, a szervezeti és működési szabályzat, a kollektív szerződés nem utal más személy vagy testület hatáskörébe.

(2) A rektor felelős a felsőoktatási intézmény szakszerű és törvényes működéséért, az egészséges és biztonságos munkafeltételek, oktatási és kutatási feltételek megteremtéséért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, és dönt a felsőoktatási intézmény működésével kapcsolatosan minden olyan ügyben, amelyet jogszabály, a szervezeti és működési szabályzat, a kollektív szerződés nem utal más személy vagy testület hatáskörébe.

(3) A rektor felel különösen: a felsőoktatási intézmény vagyionkezelésébe, használatába adott, illetve a felsőoktatási intézmény tulajdonában lévő vagyon rendeltetésszerű igénybevételeért, az alapító okiratban előírt tevékenységek jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő ellátásáért, a felsőoktatási intézmény gazdálkodásában a szakmai hatékonyság és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítéséért, a tervezési, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettség teljesítéséért, annak teljességéért és hitelességéért, a gazdálkodási lehetőségek és kötelezettségek összhangjáért, az intézményi számviteli rendért, a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés, valamint a belső ellenőrzés megszervezéséért és hatékony működéséért.

(4) A rektor a munkáltatói jogokat a foglalkoztatási tervben meghatározott keretek között, a foglalkoztatási követelményrendszer alapján gyakorolja.

(5) A rektor az (1)–(4) bekezdésben meghatározott jogkörét esetenként vagy az ügyek meghatározott körében helyettesére vagy az intézmény más alkalmazottjára átruházhatja. Az átruházott hatáskör gyakorlója a hatáskört nem adhatja tovább.

(6) A rektor felel a felsőoktatási intézményben működő testületek munkájához szükséges feltételek megteremtéséért, a szenátus jogkörébe tartozó ügyek előkészítéséért, a hozott döntések végrehajtásáért.

(7) Rektori megbízást az kaphat, aki vezetési, szervezési, gazdálkodási ismeretekkel és gyakorlattal rendelkezik, továbbá a felsőoktatási intézménnyel teljes munkaidőre szóló munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban áll, illetve akivel ilyen jogviszonyt létesítenek. A rektori megbízáshoz egyetem esetén egyetemi tanári, főiskola esetén egyetemi tanári, főiskolai tanári, egyetemi docensi, tudományos tanácsadói vagy kutatóprofesszori, illetve tudományos főmunkatársi munkakörben történő alkalmazás szükséges.

(8) A szenátus tagjai kétharmadának igenlő szavazatával kezdeményezheti a rektor visszahívását.

A felsőoktatási intézmény szervezeti egységei

30. §

(1) A felsőoktatási intézmény a 19. § (1) bekezdésében meghatározottak – továbbá a gazdaságosság, hatékonyság és finanszírozhatóság – figyelembevételével

- a) oktatási, tudományos kutatási,
- b) szolgáltató,
- c) funkcionális

szervezeti egységeket hozhat létre és működtethet oly módon, hogy ne keletkezzen indokolatlan párhuzamosság a feladatellátás megszervezésekor.

(2) A felsőoktatási intézmény oktatási és tudományos kutatási szervezeti egységei különösen: a kar, a tanszék, az intézet, a botanikuskert, a klinika, a kutatóintézet, a kutatócsoport, a tangazdaság.

(3) A felsőoktatási intézményben kollégiumi, informatikai, szociális, kulturális, sport, könyvtári, levéltári, múzeumi és egyéb (például: közoktatási, gyakorlati képzést biztosító tanműhely, művészeti gyakorlóhely, gyógyító-megelőző, valamint termelő) feladatot ellátó szolgáltató szervezeti egység hozható létre.

(4) A felsőoktatási intézmény működtetési feladatainak ellátásához gazdasági, továbbá belső ellenőrzési feladatot ellátó funkcionális szervezeti egységet hoz létre, valamint igazgatási, szervezési (a továbbiakban: igazgatási feladatot ellátó hivatal), műszaki szolgáltató és más, a működést biztosító funkcionális szervezeti egységet hozhat létre. A gazdasági és ellenőrzési szervezet irányítását a rektor látja el.

(5) A felsőoktatási intézmény könyvtára, könyvtári rendszere szakirodalmi, információs, oktatási és kutatási feladatokat ellátó nyilvános tudományos közgyűjtemény, amely könyvtári feladatokon túl levéltári és múzeumi funkciót is elláthat.

(6) A felsőoktatási intézményben kart létesíteni a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes véleményének kikérése után lehet. A véleményezéssel kapcsolatos eljárásra a 32. § (10) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A felsőoktatási intézmény szervezeti egységei – az e törvényben meghatározottak szerint – regionális központtá, illetve centrummá szervezhetők.

A felsőoktatási intézmények együttműködési megállapodása

31. §

(1) A felsőoktatási intézmény az alapító okiratában meghatározott feladatok ellátása céljából együttműködési megállapodást köthet bármely, a feladatai ellátásában érdekelt hazai vagy külföldi szervezettel, illetve természetes személlyel. Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni. Az együttműködés irányulhat különösen: képzési programok vagy más programok, tantervek kidolgozására, képzés, gyakorlati képzés megszervezésére, a tanulmányok beszámítására, pályázatok kidolgozására, lebonyolítására, kutatási és fejlesztési feladatok megoldására.

(2) A felsőoktatási intézmény megállapodhat különösen

a) a Magyar Tudományos Akadémiával, annak intézményeivel és más kutatóintézetekkel közös kutatási, képzési feladatok ellátására,

b) másik felsőoktatási intézménnyel közös képzésre és közös oklevél kiadására,

c) szakközépiskolával felsőfokú szakképzés feladatainak ellátására,

d) gazdálkodó szervezettel, alapítvánnyal, kamarával oktatási, tudományos kutatási szervezeti egység finanszírozására, támogatására, továbbá ösztöndíj létesítésére.

(3) A felsőoktatási intézmény a régió gazdasági, tudományos, civil és önkormányzati szerveivel együttműködve innovációs parkot, technológiai központot, inkubációs házat (a továbbiakban együtt: tudásközpont) hozhat létre.

A felsőoktatásban folyó képzés rendszere

32. §

(1) A felsőoktatási intézményben a képzés képzési program alapján folyik. A képzési program a szenátus általi elfogadással válik érvényessé. A képzési program részeként a tantervet alap- és mesterképzésben az oktatási miniszter által kiadott képzési és kimeneti követelmények alapján, szakirányú továbbképzésben szabadon készíti el a felsőoktatási intézmény.

(2) A felsőfokú szakképzés a felsőoktatási intézmény által készített és a szenátus által elfogadott szakképzési program szerint folyik. A szakképzési program az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott felsőfokú szakképzésre készíthető, a szakképesítésért felelős miniszter által kiadott szakmai és vizsgakövetelmények alapján.

(3) A felsőoktatási intézmény és a gazdasági (szakmai) kamara a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján – az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve – kidolgozza a szakmai és vizsgakövetelményt és kezdeményezi a felsőfokú szakképzésnek az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvételét. A felsőfokú szakképesítést fel kell venni – egyszerűsített és gyorsított akkreditációs eljárást követően – az Országos Képzési Jegyzékbe, ha azzal a szakképesítésért felelős miniszter egyetért.

(4) A szakképzési program tartalmazza a megegyező tartalmú szakképzésben elsajátított ismeretek beszámításának lehetőségét, továbbá a felsőfokú szakképzésben szerzett krediteknek az azonos képzési területhez tartozó alapképzésbe való beszámítását. A beszámítható kreditek száma legalább harminc, legfeljebb hatvan lehet. A képzési idő négy félév, kivéve, ha az európai közösségi jog valamely képzés tekintetében ennél hosszabb időt állapít meg. A szakközépiskolában folyó felsőfokú szakképzésben kredit akkor szerzhető, ha a szakközépiskola felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szervez felsőfokú szakképzést.

(5) Az alapképzésben alapfokozat (baccalaureus, bachelor) és szakképzettség szerzhető. Az alapfokozat az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére. Az alapképzésben szerzett szakképzettség jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít. Az alapképzés képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettséget lehet szerezni az alapképzésben. A gyakorlatigényes alapképzési szakokban egy félévig tartó összefüggő szakmai gyakorlatot (a továbbiakban: összefüggő szakmai gyakorlat) kell szervezni. Az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése feltétele a záróvizsgára bocsátásnak. Az alapképzésben legalább száznyolcvan kreditet - összefüggő szakmai gyakorlat esetén legalább kettőszáztíz kreditet - kell és legfeljebb kétszáznegyven kreditet lehet teljesíteni. A képzési idő legalább hat, legfeljebb nyolc félév.

(6) A mesterképzésben mesterfokozat (magister, master) és szakképzettség szerzhető. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. A mesterképzés képzési és kimeneti követelményei határozzák meg, hogy milyen szakképzettség szerzhető a mesterképzésben. A mesterképzésben szerzett szakképzettség jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít. A mesterképzésben – figyelembe véve a (7) bekezdésben meghatározottakat – legalább hatvan kreditet kell és legfeljebb százhusz kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

(7) Az alapszakon és az ahhoz kapcsolódó mesterszakon, valamint az egységes, osztatlan képzésben együttesen legalább háromszáz kreditet kell és legfeljebb háromszázhatvan kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább tíz és legfeljebb tizenkét félév.

(8) A szakirányú továbbképzésben – az alap- vagy a mesterfokozatot követően további – szakirányú szakképzettség szerzhető. A szakirányú továbbképzésben legalább hatvan kreditet kell és legfeljebb százhusz kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

(9) A képzési program része a doktori képzés, amely a mesterfokozat megszerzését követő képzésben a doktori fokozat megszerzésére készít fel. Doktori képzésben legalább száznyolcvan kreditet kell szerezni. A képzési idő hat félév.

(10) Az alap- és mesterszak indításával kapcsolatos dokumentációt, illetve a doktori iskola szabályzatát a rektor megküldi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak. A képzés akkor indítható, ha azt a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményében támogatta, továbbá az indítás tényét a felsőoktatási intézmény a regisztrációs központnak bejelentette. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság támogatásának hiányában képzés akkor indítható, ha ahhoz a felsőoktatási intézmény a 106. §-ban meghatározott eljárásban az engedélyt megkapta.

(11) A Kormány határozza meg

a) az alap- és mesterképzés képzési területeit, képzési ágait, szakjait, az azokhoz rendelt kreditek számát, valamint az indítással összefüggő eljárási rendet, továbbá azokat a szakokat, amelyekben külső, nem felsőoktatási intézményi keretek között folyó gyakorlati képzést kell szervezni,

b) a felsőfokú szakképzés szervezésének rendjét,

c) a doktori fokozat megszerzésének feltételeit, a doktori iskola létesítésének eljárási rendjét.

33. §

(1) A felsőoktatásban a képzés megszervezhető teljes idejű képzésként, részidős képzésként, továbbá távoktatásként. A teljes idejű képzés félévenként legalább háromszáz tanórából áll.

(2) A teljes idejű képzést – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a nappali képzés munkarendje szerint kell megszervezni. A nappali képzés munkarendje szerinti képzést heti öt naptól álló tanítási hét keretében, a munkanapokon kell megszervezni. E rendelkezésektől a felsőoktatási intézmény hallgatói önkormányzatának egyetértésével el lehet térni.

(3) A részidős képzés lehet esti vagy levelező képzés munkarendje szerint szervezett képzés. A részidős képzés időtartama a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet. Az esti és a levelező képzés munkarendje szerinti képzést a hallgatók elfoglaltságának figyelembevételével kell megszervezni a munkanapokon, indokolt esetben a heti pihenőnapon.

(4) A felsőfokú szakképzésben a gyakorlati képzés csak teljes idejű képzés formájában szervezhető meg, a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint.

Adatkezelés a felsőoktatási intézményekben, a felsőoktatás információs rendszere

34. §

(1) A felsőoktatási intézmény azokat az adatokat tarthatja nyilván, amelyek az intézmény rendeltetésszerű működéséhez, a munkáltatói jogok gyakorlásához, a képzés megszervezéséhez nélkülözhetetlenek, továbbá amelyek a jogszabályokban és a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában biztosított kedvezményekre való igényjogosultság elbírálásához és igazolásához szükségesek. E célból azok az adatok kezelhetők, amelyekből megállapítható a jogosult személye és a kedvezményre való jogosultsága.

(2) A felsőoktatási intézmény nyilvántartja a beiratkozott hallgatókat. A beiratkozott hallgatóról törzslapot állít ki, amelyen feltünteti a hallgató személyes adatait, valamint a

tanulmányok folytatásával, a hallgatói jogviszonyból adódó kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos adatokat.

(3) A felsőoktatási intézmény az alkalmazottak és a hallgatók személyes adatait csak a foglalkoztatással, juttatások, kedvezmények, kötelezettségek megállapításával és teljesítésével, állampolgári jogok és kötelezettségek teljesítésével kapcsolatosan, nemzetbiztonsági okokból, az e törvényben meghatározott nyilvántartások kezelése céljából, a célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelheti. A felsőoktatási intézmény az alkalmazottak személyes adatait – ha a társadalombiztosítási szabályok eltérően nem rendelkeznek – a foglalkoztatás megszűnésétől számított tíz évig kezelheti. A felsőoktatási intézmény a hallgatók személyes adatait a hallgatói jogviszony megszűnésétől számított nyolcvan évig kezelheti.

(4) Adattovábbításra a felsőoktatási intézmény vezetője és – a meghatalmazás keretei között – az általa meghatalmazott vezető vagy más alkalmazott jogosult. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni az adatkezelés és -továbbítás intézményi rendjét.

(5) Önkéntes adatszolgáltatás esetén az érintettet tájékoztatni kell arról, hogy az adatszolgáltatásban való részvétel nem kötelező.

(6) A felsőoktatási intézmények – önkéntes adatszolgáltatás alapján – ellátják a pályakövetés feladatait, amelynek keretében figyelemmel kísérik azoknak a munkaerőpiaci helyzetét, akik náluk szereztek bizonyítványt, oklevelet.

(7) E törvény 2. számú melléklete határozza meg a felsőoktatási intézmények által kezelhető adatokat, amelyek statisztikai célra felhasználhatók, és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

35. §

(1) A felsőoktatási intézmények által kezelt adatok alapján létre kell hozni a felsőoktatási információs rendszert. A felsőoktatási információs rendszer – központi nyilvántartás keretében – a nemzetgazdasági szintű tervezéshez szükséges fenntartói, intézményi, foglalkoztatási, hallgatói, oktatói és más alkalmazotti adatokat tartalmazza. A felsőoktatási információs rendszert – az oktatási miniszter által létrehozott – Országos Felsőoktatási Információs Központ működteti. A felsőoktatás információs rendszeréből – törvény eltérő rendelkezésének hiányában – személyes adat csak az érintett kérése, illetve hozzájárulása esetén, az érintett egyidejű értesítése mellett adható ki. Ahol e törvény központi nyilvántartásról rendelkezik, azon a felsőoktatási információs rendszert kell érteni. A felsőoktatási információs rendszer keretében folyó adatkezelés jogszerűségéért az oktatási miniszter felelős. A felsőoktatási információs rendszerbe az érintett – saját adatai tekintetében – jogosult betekinteni és kérni adatainak helyesbítését - a jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével - törlését. Az információs rendszerbe történő betekintés, az adatok helyesbítése, törlése minden esetben ingyenes.

(2) A felsőoktatási információs rendszerbe – kormányrendeletben meghatározottak szerint – kötelesek adatot szolgáltatni az intézményfenntartók, illetve a felsőoktatási intézmények. A felsőoktatási intézmény a felsőoktatási alaptevékenységének megkezdését követő harminc napon belül köteles bejelentkezni a felsőoktatási információs rendszerbe. Az

Országos Felsőoktatási Információs Központ a bejelentkezéstől számított tizenöt napon belül intézményi azonosító (a továbbiakban: OM-azonosító) számot ad a felsőoktatási intézménynek.

(3) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ annak, akit oktatói, kutatói, illetve tanári munkakörben foglalkoztatnak, oktatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a tanári, az oktatói, illetve a kutatói munkakörben történő foglalkoztatás figyelemmel kísérésére szolgál. A felsőoktatási információs rendszer tartalmazza azoknak a nyilvántartását, akik azonosító számmal rendelkeznek. A nyilvántartás tartalmazza az érintett nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, az azonosító számot, a végzettségre és szakképzettségre vonatkozó adatokat, a munkahely címét és típusát, valamint OM-azonosítóját. A nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak az egyes, a foglalkoztatáshoz kapcsolódó juttatások jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. Az információs rendszerben adatot az érintett foglalkoztatásának megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított tíz évig lehet kezelni, kivéve, ha ez alatt az idő alatt az érintettet ismét bejelentik a nyilvántartásba.

(4) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ a hallgatóknak hallgatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a hallgatói jogviszonnal összefüggő jogok és kötelezettségek érvényesülésének figyelemmel kísérésére szolgál. Nem kell új azonosító számot adni annak, aki a közoktatásban kapott tanuló azonosító számot. A felsőoktatási információs rendszere tartalmazza a hallgatói nyilvántartást. A hallgatói nyilvántartás tartalmazza a hallgató nevét, születési helyét és idejét, azonosító számát, anyja nevét, lakóhelyét, tartózkodási helyét, állampolgárságát, diákigazolványának számát, valamint az érintett felsőoktatási intézmény adatait, a tanulmányi idő hosszát. A hallgatói nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak a hallgatói jogviszonyhoz kapcsolódó juttatás, illetőleg a hallgatói hitel jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. A hallgatói nyilvántartásban adatot a hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított nyolcvan évig lehet kezelni.

(5) A munkáltató a munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanárnak, oktatónak, kutatónak – kérelemre – oktatói, kutatói, tanári igazolványt (a továbbiakban: oktatói igazolvány) ad ki. Az oktatói igazolványt az Országos Felsőoktatási Információs Központ készítteti el, és küldi meg a munkáltatón keresztül a jogosult részére. Az oktatói igazolvány tartalmazza az igazolvány számát, a jogosult nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, a felsőoktatási intézmény nevét, címét és OM-azonosítóját, a jogosult fényképét és aláírását. Az oktatói igazolványt jogszabályban meghatározottak szerint kell igényelni. Az igényléshez szükséges adatok továbbíthatók. Az oktatói igazolvány elkészítője az adatokat az igazolvány érvényességének megszűnését követő öt évig kezelheti.

(6) A felsőoktatási intézmény a hallgató részére diákigazolványt ad ki. A diákigazolványt az Országos Felsőoktatási Információs Központ készítteti el, és küldi meg a felsőoktatási intézményen keresztül a jogosult részére. A diákigazolvány tartalmazza a diákigazolvány magyar és angol nyelvű megnevezését, a hallgató nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, lakcímét, tartózkodási helyét, állampolgárságát, a hallgató aláírását. A diákigazolvány tartalmazza továbbá a hallgató fényképét, azonosító számát, a felsőoktatási intézmény nevét, címét és OM-azonosítóját. A diákigazolványon a kedvezmények igénybevételéhez szükséges további – nem személyes adatok – is feltüntethetők. A

diákigazolványt a jogszabályban meghatározottak szerint kell igényelni. Az elkészítéshez szükséges adatok a diákigazolvány elkészítőjéhez továbbíthatók. A diákigazolvány elkészítője az adatokat az igazolvány érvényességének megszűnését követő öt évig kezelheti.

(7) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ kezelheti a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásával összefüggő adatokat. A Közoktatási Információs Központ szolgáltathatja az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére a felvételi kérelmek elbírálásához szükséges érettségi adatokat. Ehhez kapcsolódóan megküldi a tanulói azonosító számot is.

(8) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ tartja nyilván a kiadott okleveleket és doktori fokozatokat.

(9) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ – megkeresésre – az általa kezelt adatokat személyazonosításra alkalmatlan módon a regisztrációs központ részére továbbíthatja.

(10) Az oktatói igazolvány és a diákigazolvány elektronikus adattárolásra és adatellenőrzésre alkalmas eszközzel (adatchip) látható el. Az Országos Felsőoktatási Információs Központ köteles biztosítani, hogy az oktatói igazolvány és a diákigazolvány tulajdonosa megtekintse az adatchip tartalmát, és kérje azok helyesbítését. A megtekintéssel és a helyesbítéssel kapcsolatos eljárás minden esetben ingyenes.

(11) Az adattovábbítás eljárási kérdéseit, továbbá a diákigazolvány, az oktatói igazolvány, az oktatói azonosító szám és a hallgatói azonosító szám elkészítését, kiadását a Kormány határozza meg. A Kormány határozza meg a felsőoktatási intézmények iratkezelésének alapvető szabályait.

A felsőoktatási intézmények átalakulása (egyesülés, szétválás, kiválás, csatlakozás és beolvadás)

36. §

(1) A felsőoktatási intézmények tevékenységének összehangolása céljából az intézményeket egyesíteni lehet (a továbbiakban: egyesülés).

(2) Az egyesülés – ha előfeltételei fennállnak – nem tagadható meg, ha az érintett felsőoktatási intézmények szenátusai egyetértettek azzal.

(3) Az egyesülés előkészítése a gazdasági tanács tagjaiból álló előkészítő bizottság feladata. Minden gazdasági tanács egy-egy tagot delegál az előkészítő bizottságba.

(4) Az egyesülés eredményeképpen új felsőoktatási intézmény jön létre, amely jogutódja az egyesüléssel érintett felsőoktatási intézményeknek. Az új intézmény létrejöttére alkalmazni kell a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottakat.

(5) Az új felsőoktatási intézmény nyilvántartásba vételével egyidejűleg az egyesülésbe bevont felsőoktatási intézmények megszüntetését kezdeményezni kell az Országgyűlésnél. Az egyesülésbe bevont felsőoktatási intézmények az új intézmény oktatási, kutatási szervezeti

egységeként működnek tovább. Ha az egyesülésbe bevont felsőoktatási intézmények különböző településen működnek, az új felsőoktatási intézmény székhelyén kívüli településen működő, megszűnő felsőoktatási intézmény az új felsőoktatási intézmény regionális központjaként működhet tovább. A felsőoktatási intézmény alapító okiratában a regionális központot fel kell tüntetni.

(6) A regionális központhoz további szervezeti egységek tartozhatnak.

(7) Felsőoktatási intézmény szétválása esetén az eredeti felsőoktatási intézmény megszűnik, és új felsőoktatási intézmények jönnek létre. A létrejövő intézmények a megszűnő felsőoktatási intézmény jogutódai. A jogutódlásról a megszűnéssel és az alapítással kapcsolatos eljárásban kell dönteni a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottak szerint.

(8) Kiválás esetén az eredeti felsőoktatási intézmény tovább folytatja működését, a kiváló szervezeti egységet új intézményként lehet megalapítani vagy másik felsőoktatási intézményhez lehet csatlakoztatni. Az eljárásra a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottakat kell alkalmazni.

(9) Beolvadás esetén a beolvadó felsőoktatási intézmény megszűnik, és a befogadó felsőoktatási intézmény – jogutódként – látja el a beolvasztott felsőoktatási intézmény feladatait. Az eljárásra a 7. §-ban, a 12–18. §-ban, valamint a 37–38. §-ban meghatározottakat kell alkalmazni.

(10) Költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény költségvetési szervvel egyesülhet, költségvetési szervhez csatlakozhat és költségvetési szervvel olvadhat össze.

A felsőoktatási intézmény megszűnése

37. §

(1) A felsőoktatási intézmény a 15. § (4) bekezdésében meghatározott nyilvántartásból való törlés napjával megszűnik. A felsőoktatási intézmény törlésére akkor kerül sor, ha az Országgyűlés az állami elismerést visszavonta.

(2) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását, ha a felsőoktatási intézmény

a) megszüntetésének feltételei fennállását a bíróság megállapította,

b) fenntartója jogutód nélkül megszűnik, illetve megszűnt,

c) fenntartójának megszűnik, illetve megszűnt az a joga, hogy felsőoktatási intézményt tartson fenn,

d) fenntartója e jogának gyakorlásával felhagy, illetve felhagyott, kivéve, ha a fenntartói jog új fenntartóra száll át.

(3) Az állami felsőoktatási intézmények tekintetében a (2) bekezdés b)-d) pontjában foglaltak nem alkalmazhatóak.

(4) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását akkor is, ha a fenntartó a felsőoktatási intézmény megszüntetéséről határozott.

(5) A Kormány kezdeményezi az Országgyűlésnél az állami elismerés visszavonását akkor is, ha a felsőoktatási intézmény másik felsőoktatási intézménnyel egyesül, beolvad vagy szétválík.

(6) A (4) bekezdésben meghatározott esetben a megszűnésre kifutó rendszerben kerülhet sor, oly módon, hogy azok a hallgatók, akik megkezdték a tanulmányaikat az adott képzési szinten, azt be tudják fejezni. Megszüntethető a felsőoktatási intézmény az adott félévet követő vizsgaidőszak utolsó napján is, feltéve, hogy a hallgatók tanulmányaikat másik felsőoktatási intézményben folytatni tudják. A felsőoktatási intézményt megszüntető fenntartónak döntése meghozatala előtt megállapodást kell kötnie azzal a felsőoktatási intézménnyel, amelyikben a hallgatók a megkezdett tanulmányaikat folytatni tudják.

(7) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény költségvetési hiányának felszámolására, a költségvetési hiány megszüntetésével összefüggő eljárásra az államháztartásról szóló törvényben és végrehajtási rendeletében foglaltakat kell alkalmazni.

(8) Az állami elismerés visszavonásával kapcsolatos eljárás megindítását a regisztrációs központ - a fenntartó megkeresésére, a bíróság jogerős ítélete alapján, továbbá bejelentés hiányában a (2) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott esetben hivatalból - kezdeményezi az oktatási miniszternél. Az állami elismerés visszavonásával kapcsolatos eljárás megindulásáról szóló közleményt a regisztrációs központ az Oktatási Minisztérium honlapján közzéteszi.

(9) Ha az Országgyűlés az állami elismerést visszavonta – az érintett felsőoktatási intézményt törölte az e törvény 1. számú mellékletéből – a regisztrációs központ – az állami elismerés visszavonásáról rendelkező törvény hatálybalépésének napjával - törli a nyilvántartásából a felsőoktatási intézményt. A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. Ha a megszűnő felsőoktatási intézmény költségvetési szervként működött, a regisztrációs központ értesíti a törzskönyvi nyilvántartást vezető szervet is.

(10) Ha a felsőoktatási intézmény megszűnik, a tulajdonában lévő vagyon, illetve az őt megillető vagyongazdálkodási jog a jogutód felsőoktatási intézményre száll át. A jogutód felsőoktatási intézményre szállnak át a megszűnő felsőoktatási intézmény jogai és kötelezettségei is. A jogutód nélküli megszűnés esetén a vagyon a felsőoktatási intézmény fenntartóját illeti meg. Ha a felsőoktatási intézménynek több fenntartója van – eltérő megállapodás hiányában – vagyoni hozzájárulásuk arányában száll át rájuk a megszűnő felsőoktatási intézmény vagyona.

38. §

(1) A regisztrációs központ a felsőoktatási intézmény megalakulásával, átalakulásával, megszűnésével kapcsolatos jogerős határozatát a Kormány által meghatározottak szerint, továbbá az Oktatási Minisztérium honlapján közzéteszi.

(2) A regisztrációs központ jogerős határozatának egy példányát megküldi a felsőoktatási információs rendszer részére is.

(3) A regisztrációs központ a Magyar Köztársaság területén engedéllyel működő külföldi felsőoktatási intézményekről nyilvántartást vezet, melyet évente – december

hónapban – közzé kell tenni a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, valamint az Oktatási Minisztérium honlapján nyilvánosságra kell hozni.

HARMADIK RÉSZ

A HALLGATÓ

A hallgatói jogviszony keletkezése

39. §

(1) Minden magyar állampolgárnak joga, hogy az e törvényben meghatározott feltételek szerint felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytasson, államilag támogatott vagy költségtérítéses képzésben. Ez a jog megilleti

a) az Európai Gazdasági Térséghez tartozó országok állampolgárait, valamint családtagjaikat,

b) az a) pont hatálya alá nem tartozó a Magyar Köztársaság területén élő menekültet, menedékest, befogadottat, bevándoroltat, letelepedettet,

c) nemzetközi megállapodás alapján a magyar állampolgárokkal azonos elbírálás alá eső külföldit,

d) azoknak az országoknak az állampolgárait, amelyekben a magyar állampolgár a viszonyosság elve alapján igénybe veheti az adott állam felsőoktatási szolgáltatásait.

(2) Aki nem tartozik az (1) bekezdésben meghatározottak hatálya alá, tanulmányait kizárólag költségtérítéses formában folytathatja.

(3) A felsőoktatási intézményben az kezdheti meg tanulmányait, aki felvételt nyert. A felvétel jelentkezés alapján, az e célra szolgáló jelentkezési lap benyújtásával történik. A felsőoktatási intézménybe jelentkező korlátlan számú jelentkezési lapot nyújthat be. A felvételi jelentkezési lapon meg kell jelölni, hogy a jelentkező milyen munkarend szerinti képzésre, továbbá hogy államilag támogatott vagy költségtérítéses képzésre jelentkezik. Ha a jelentkező több lehetőséget jelöl meg, azokat rangsorolnia kell.

(4) Az, aki a felsőoktatási intézménybe felvételt vagy átvételt nyert, az adott felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszonyt létesíthet. A hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre. A beiratkozott hallgatóról a felsőoktatási intézmény törzslapot állít ki.

(5) A felsőoktatási jelentkezések rangsorba állításának és a jelentkezők meghatározott felsőoktatási intézménybe való besorolásának feladatait az Országos Felsőoktatási Információs Központ végzi.

(6) A jelentkezések elbírálásának rendjét, a jelentkezések rangsorba állítását és ennek alapján a jelentkezők rangsorolását, továbbá a felvételi követelmények teljesítésének feltételeit, a felvételhez szükséges szintet, valamint a felvételi eljárás során kérhető eljárási díj megállapításának rendjét és a díj legmagasabb összegét, illetőleg a díj befizetése alóli mentesülés eseteit a Kormány határozza meg.

(7) A Kormány előnyben részesítési követelményt állapíthat meg

a) hátrányos helyzetű hallgatói csoport,

b) gyermekük gondozása céljából fizetés nélküli szabadságon lévők, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülők,

c) fogyatékkal élő jelentkezők csoportjához tartozók

részére azzal, hogy az előnyben részesítés kizárólag az előnyben részesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

40. §

(1) A hallgató

a) kérheti, hogy a fennálló hallgatói jogviszonya keretében további szakképesítés, illetve szakképzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányokat folytathasson,

b) kérheti átvételét másik felsőoktatási intézménybe,

c) másik felsőoktatási intézménnyel vendéghallgatói jogviszonyt létesíthet,

d) másik felsőoktatási intézménnyel további (párhuzamos) hallgatói jogviszonyt létesíthet.

(2) A vendéghallgatói jogviszony keretében a hallgató a tanulmányaihoz kapcsolódó résztanulmányokat folytat. Vendéghallgatói jogviszony akkor létesíthető, ha ahhoz az a felsőoktatási intézmény, amellyel a hallgató hallgatói jogviszonyban áll, hozzájárul. A hozzájárulást a felsőoktatási intézmény akkor tagadhatja meg, ha a vendéghallgatói jogviszony keretében szerzett krediteket nem tudja beszámítani a hallgató tanulmányaiba. A további (párhuzamos) hallgatói jogviszony másik oklevél vagy bizonyítvány megszerzése céljából létesíthető.

(3) A hallgatói jogviszony fennállása alatt újabb beiratkozásra nincs szükség. A hallgatónak – a képzési időszak megkezdése előtt – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint be kell jelentenie, hogy folytatja-e tanulmányait, vagy az adott képzési időszakban hallgatói jogviszonyát szünetelteti.

(4) Az átvételnek és a vendéghallgatói jogviszony létesítésének, a további szakképesítés, illetve szakképzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányokba való bekapcsolódásnak a feltételeit a fogadó felsőoktatási intézmény határozza meg.

41. §

(1) A felsőfokú szakképzésre történő felvétel feltétele – a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – az érettségi vizsga sikeres teljesítése.

(2) Felsőfokú szakképzésre történő jelentkezéshez a felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy a felvételi kérelem elfogadásához az érettségi vizsga egyes vizsgatantárgyaiból milyen szintű vizsga letétele szükséges, továbbá milyen érettségivizsga-eredmény és milyen középiskolai tanulmányi eredmény elérésére van szükség. A felsőfokú szakképzésre történő jelentkezés szakképesítés meglétéhez is köthető.

(3) Ha a felsőoktatási intézmény olyan felsőfokú szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez egészségügyi követelménynek, pályaalkalmassági követelménynek kell megfelelni, a felsőfokú szakképzésbe azt lehet felvenni, illetve átvenni, aki megfelelt az egészségügyi, illetve pályaalkalmassági követelményeknek.

(4) Ha a felsőoktatási intézmény olyan felsőfokú szakképesítés megszerzésére készít fel, amelyhez szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni, a hallgatót akkor lehet felvenni, illetve átvenni, ha a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit teljesítette. A szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a szakképzési programban kell meghatározni. Ha a felsőfokú szakképzést a felsőoktatási intézmény gazdálkodó szervezettel közösen szervezi, a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a felsőoktatási intézmény és a gyakorlati képzés szervezője együttesen állapítja meg. Ha a felsőfokú szakképzést a felsőoktatási intézmény középiskolával közösen szervezi meg, a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a felsőoktatási intézmény a középiskolával közösen állapítja meg.

(5) Nem utasítható el a felsőfokú szakképzésre történő felvétele annak, aki hallgatói szerződést kötött, feltéve, hogy az előírt pályaalkalmassági, egészségügyi és szakmai alkalmassági követelményeknek megfelelt, és teljesítette a jogszabályban meghatározott minimális felvételi feltételeket.

(6) A pályaalkalmassági, az egészségügyi és a szakmai alkalmassági követelményeket a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra kell hozni.

(7) A pályaalkalmassági követelmények és az egészségügyi követelmények meghatározására, megállapítására a szakképzésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

42. §

(1) Alapképzésre történő felvétel feltétele az érettségi vizsga sikeres teljesítése.

(2) Alapképzésre történő jelentkezéshez az adott képzési területen képzést folytató felsőoktatási intézmények közösen határozzák meg, hogy mely vizsgatantárgyakból szükséges az emeltszintű érettségi vizsga letétele. A felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy milyen érettségivizsga-eredményre és milyen középiskolai tanulmányi eredmény elérésére van szükség a felvételi kérelem teljesítéséhez. Ha az alapvető tanulmányi követelmények teljesítéséhez egészségügyi, pályaalkalmassági követelményeknek kell megfelelni, alkalmazni kell a 41. § (3) és (6) bekezdésében foglaltakat. A Kormány határozza meg, hogy mely esetben lehet megkövetelni az egészségügyi, illetve a pályaalkalmassági vizsgálaton való részvételt.

(3) Az alapképzésre történő felvételre benyújtott jelentkezési kérelmeket – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – az egyes képzési területekre meghatározott egységes felvételi követelmények alapján, képzési áganként, szakonként kell rangsorba állítani. A felvételi feltételeket teljesítők felvételi kérelmét a felvételi rangsorban elért helyük alapján

kell teljesíteni, oly módon, hogy a felvételi rangsorban előbb állók kérelmét kell az általuk megadott intézményi rangsor szerint teljesíteni.

(4) A felsőoktatási intézmény a tanulmányokhoz szükséges különleges képesség vagy a megszerzhető szakképzettséggel betölthető munkakör sajátosságai miatt szakmai alkalmassági, illetőleg gyakorlati vizsgát jogosult tartani, amennyiben e képességekről az érettségi vizsga keretében nem vagy nem megfelelő módon lehet meggyőződni. Ha a felsőoktatási intézmény gyakorlati vizsgát tart, akkor a felvételi jelentkezéseket a vizsga figyelembevételével rangsorolja.

(5) A Kormány határozza meg, hogy a felsőoktatási felvételi kérelmek rangsorolásánál a középiskolai tanulmányi versenyeken vagy más tudományos célú versenyen elért eredményeket, illetve a kiemelkedő sporteredményeket milyen módon és milyen feltételek mellett lehet figyelembe venni, továbbá, hogy mely esetben lehet szakmai alkalmassági, illetve gyakorlati vizsgát tartani.

43. §

(1) Mesterképzésre az vehető fel, aki alapképzésben fokozatot és szakképzettséget tanúsító oklevelet szerzett.

(2) Szakirányú továbbképzésre az vehető fel, aki alapképzésben vagy mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik. Szakirányú továbbképzés esetében felvételi előfeltételként meghatározott munkakör betöltése, meghatározott időtartamú szakmai gyakorlat, további szakképzettség megléte is kiköthető.

(3) Doktori képzésre az vehető fel, aki a mesterképzésben szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik.

(4) A mesterképzésre, a szakirányú továbbképzésre és a doktori képzésre történő felvétel további feltételeit a felsőoktatási intézmény határozhatja meg, azzal a megkötéssel, hogy azonos felvételi követelményeket köteles alkalmazni, függetlenül attól, hogy a jelentkező mely felsőoktatási intézményben szerezte az oklevelét.

44. §

(1) Ha a felsőoktatási intézmény a felvételi kérelem elbírálásához e törvény felhatalmazása alapján vizsgán való részvételt ír elő, fogyatékossgal élő jelentkező esetén a középiskolai tanulmányok során nyújtott mentesítést, a vizsgázás sajátos formáját biztosítani kell. Megilleti ez a jog azt is, akinek a középiskolai tanulmányai során nem biztosítottak ilyen lehetőségeket, de igazolja, hogy fogyatékossgal élő.

(2) A felvételi eljárásban a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó jelentkező használhatja anyanyelvét, amennyiben a középiskolai tanulmányait az adott nyelven folyó vagy két tanítási nyelvű kisebbségi oktatásban végezte, és az érettségi vizsgán az anyanyelven vizsgázott.

(3) A fogyatékossg megállapításának és igazolásának rendjét a Kormány határozza meg.

45. §

(1) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ – a felsőoktatási intézmények adatközlése alapján – az esedékesség évét megelőző évben, legkésőbb december 15-éig felvételi tájékoztatót tesz közzé, amely tartalmazza a felsőoktatási intézményekben induló képzések adatait, illetve mindazokat az információkat, amelyek a hallgatói jogviszony létesítéséhez szükségesek.

(2) A felvételi tájékoztatót az Oktatási Minisztérium honlapján is hozzáférhetővé kell tenni.

A hallgató egyéni jogai és kötelességei

46. §

(1) A hallgató joga, hogy szabadon megválassza, melyik felsőoktatási intézményben kívánja folytatni tanulmányait.

(2) A hallgató joga, hogy emberi méltóságát tiszteletben tartsák, e körben különösen, hogy

a) személyiségi jogát, ezen belül személyisége szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez való jogát tiszteletben tartsák, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem korlátoz másokat, e jogának érvényesítésében nem veszélyezteti a saját és társai, illetve a felsőoktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét,

b) az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdésről, az oktatók munkájáról, a felsőoktatási intézmény, a kollégium működéséről,

c) tájékoztatást kapjon a személyét és tanulmányait érintő kérdésekről,

d) javaslattal éljen, kérdést intézzon a felsőoktatási intézmény, illetve a kollégium vezetőihez, oktatóihoz, és arra legkésőbb a megkereséstől számított harminc napon belül érdemi választ kapjon,

e) véleményezze az oktatói munkát,

f) vallási, világnézeti vagy más meggyőződését, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozását tiszteletben tartsák, és azt kifejezésre juttassa, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem ütközik jogszabályba, nem sérti mások hasonló jogát és nem korlátozza társai tanuláshoz való jogának érvényesülését,

g) levelezéshez, továbbá a kollégiumban a lakhatáshoz való jogát tiszteletben tartsák, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem sérti másoknak hasonló jogát és nem korlátozza társai tanuláshoz való jogának gyakorlását.

(3) A hallgató joga, hogy a felsőoktatási intézményben biztonságban, egészséges környezetben folytathassa tanulmányait, továbbá tehetségétől, képességétől, érdeklődésétől függően segítséget kapjon a tanulmányaihoz, a pályakezdéshez, e körben különösen, hogy

a) igénybe vegye a felsőoktatási intézményben, illetve a kollégiumban rendelkezésre álló eszközöket, létesítményeket, szolgáltatásokat (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai eszközök, sport- és szabadidő-létesítmények, egészségügyi tanácsadás stb.),

b) a képzési programban meghatározottak szerint összeállítsa tanulmányi rendjét, megválassza a tantárgyakat, ennek keretei között szabadon igénybe vegye a felsőoktatási intézmény által nyújtott képzési lehetőségeket,

c) látogassa a felsőoktatási intézmény által szervezett előadásokat, szemináriumokat,

d) válasszon a párhuzamosan meghirdetett előadások, gyakorlatok, szemináriumok és más foglalkozások, az oktatók, doktoranduszként a témavezetők között,

e) teljes körű és tárgyilagos tájékoztatást nyújtson részére,

f) állapotának, személyes adottságának, fogyatékoságának megfelelő ellátásban részesüljön,

g) segítséget kapjon az intézményi közösségi életbe való beilleszkedéshez, fizikai állapotának megőrzéséhez, egészséges, káros szenvedélyektől mentes életviteléhez,

h) tagja legyen tudományos diákkörnek, részt vegyen annak munkájában, részt vehessen a felsőoktatási intézmény kutató, fejlesztő tevékenységében,

i) tudományos, kutatói ösztöndíjban részesüljön,

j) tudományos, művészeti célú pályázatot nyújtson be, tudományos, művészeti eredményét közzétegye, a szakdolgozatának, diplomamunkájának témáját megválaszthassa,

k) a tanulmányi és az életpálya-tanácsadást részére megszervezzék, és a szolgáltatásait igénybe vegye,

l) szüneteltesse hallgatói jogviszonyát,

m) vendéghallgatói jogviszonyt létesítsen, kérje az átvételét másik felsőoktatási intézménybe, további (párhuzamos) hallgatói jogviszonyt létesítsen.

(4) A hallgató joga, hogy tanulmányai során megismerje a nemzetközi gyakorlatot, e célból az Európai Gazdasági Térség országaiban működő felsőoktatási intézményekben folytathasson résztanulmányokat, és ehhez igénybe vegye a hallgatói hitelt, illetőleg – amennyiben államilag finanszírozott képzésben vesz részt – ösztöndíjban részesüljön.

(5) A hallgató joga, hogy vagyoni viszonyaira, jövedelmi helyzetére, tanulmányi eredményére tekintettel pénzbeli, illetve természetbeni gondoskodásban részesülhessen, e körben különösen

a) kollégiumi ellátást vagy lakhatási támogatást biztosítsanak részére,

b) szociális vagy más ösztöndíjban (így különösen tanulmányi, doktorandusz, köztársasági) szociális, tankönyv-, jegyzetvásárlási támogatásban részesüljön (a továbbiakban az a)-b) pontban felsoroltak együtt: hallgatói juttatások),

c) fizetési kötelezettségeinek teljesítéséhez mentességet, részletfizetési kedvezményt, halasztást kapjon,

d) diákigazolványt állítsanak ki részére, s igénybe vegye az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat, kedvezményeket,

e) a felsőoktatási intézményben munkát végezzen, és ennek ellenértékéért hallgatói munkadíj illesse meg,

f) a felsőoktatási intézmény által létrehozott, illetve támogatott gazdasági társaság tagja legyen, illetve abban munkát végezzen, és ennek ellenértékéért hallgatói munkadíj illesse meg,

g) jogszabályban meghatározottak szerint tanulmányi szerződést, hallgatói szerződést kössön, munkavégzés melletti tanulmányok esetén igénybe vegye a tanulmányi szabadságot.

(6) Az (5) bekezdés e)–f) pontjában meghatározott hallgatói munkadíj – külön törvényben meghatározottak szerint – mentes a közterhektől, a mindenkori legkisebb kötelező munkabér (minimálbér) mértékéig.

(7) A hallgatót megilleti az érdekérvényesítés és a jogorvoslat joga, e körben különösen, hogy

- a) hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz,
- b) személyesen vagy képviselői útján részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a felsőoktatási intézmény, a kollégium irányításában,
- c) jogai megsértése esetén eljárást indítson, továbbá igénybe vegye a nyilvánosságot,
- d) az oktatási jogok miniszteri biztosához forduljon,
- e) igénybe vegye az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot,
- f) választó és választható legyen a hallgatói önkormányzatba.

(8) A hallgató – a Kormány által meghatározott feltételek és szabályok szerint – hallgatói hitelt vehet igénybe. A költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató magasabb összegű hallgatói hitelt vehet igénybe a Kormány által meghatározott eltérő feltételek mellett. A hallgatói hitel a hatánapot megelőzően a Ptk. 292. §-a (2) bekezdésének alkalmazásával is visszafizethető.

(9) A felsőoktatási intézmény a szervezeti és működési szabályzatában jogszabály alapján nem kötelező hallgatói juttatás igénybevételének lehetőségét közösségi célú tevékenységben való részvételhez kötheti.

(10) A hallgató hallgatói munkadíj ellenében akkor végezhet munkát, ha hallgatói munkaszerződést kötött vele. A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatására a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Munka Törvénykönyve) rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

47. §

(1) Az alapképzésben, szakirányú továbbképzésben, felsőfokú szakképzésben folyó gyakorlati képzés tekintetében az érdekvédelem és a munkavédelem tekintetében a hallgatót megilletik mindazok a jogok, amelyeket a Munka Törvénykönyve biztosít a munkavállalók részére [Mt. 18. §, 19. §, 21. §, 22. § (1)–(2) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 26–27. §, 102. § (2) bekezdés és a (3) bekezdésének b)–c) pontja]. A hallgató foglalkoztatására – a szakképzésről szóló törvény eltérő rendelkezésének hiányában – alkalmazni kell a Munka Törvénykönyve 104. §-ának (1)–(4) bekezdését, 124. §-ának (1) bekezdését, 125. §-ának (1)–(2) bekezdését, valamint a munkavédelemre vonatkozó jogszabályokat. A hallgató a

gyakorlati képzéssel kapcsolatos igényeinek érvényesítése érdekében – a munkaügyi jogvitára vonatkozó rendelkezések szerint – jogvitát kezdeményezhet. E rendelkezések alkalmazásában a munkavállalón a hallgatót, munkáltatón a gyakorlati képzés szervezőjét, munkaviszonyon a hallgatói jogviszonyt kell érteni.

(2) A felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgató a szakképzésre vonatkozó jogszabályok szerint jogosult juttatásokra és kedvezményekre. A juttatásokat és kedvezményeket a gyakorlati képzés szervezője köteles biztosítani.

(3) A hallgatói szerződés megkötésére, az abból eredő jogokra és kötelezettségekre a szakképzésről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A hallgatói szerződés megkötésekor, az abból eredő jogok és kötelezettségek teljesítésekor az egyenlő bánásmód követelményeit meg kell tartani.

(4) A felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgató javára az, aki a gyakorlati képzést szervezi, köteles felelősségbiztosítást kötni.

48. §

(1) A felsőoktatási intézmény, a kollégium, valamint a hallgatók közötti eltérő megállapodás hiányában a hallgató jogutódjaként a felsőoktatási intézmény, a kollégium szerzi meg a tulajdonjogát – a szellemi alkotások (Ptk. 86. §) kivételével – minden olyan, a birtokába került dolog felett, amelyet a hallgató állított elő a hallgatói jogviszonyából, kollégiumi jogviszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben, feltéve, hogy az annak elkészítéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket a felsőoktatási intézmény, kollégium biztosította. A hallgatót díjazás illeti meg, ha a felsőoktatási intézmény, kollégium a tulajdonába került dolog értékesítésével, hasznosításával bevételre tesz szert. A megfelelő díjazásban a hallgató és a felsőoktatási intézmény, kollégium állapodik meg, ha alkalmoszerűen, egyedileg elkészített dolog értékesítéséből, hasznosításából származik a bevétel. Az oktatás keretében, az oktatási folyamat részeként, rendszeresen elkészített dolog esetén a megfelelő díjazást a teljes képzési folyamatban résztvevők által végzett tevékenység – költségekkel csökkentett – bevétele terhére kell megállapítani. Ennek szabályait a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni, oly módon, hogy a szabályozás figyelembe vegye a hallgatók teljesítményét.

(2) Ha a hallgató által az (1) bekezdésben meghatározottak alapján előállított dolog szellemi alkotás, az (1) bekezdésben meghatározottakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szellemi alkotásnak a felsőoktatási intézmény, kollégium részére történő átadására a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha az alap- és mesterképzésben részt vevő hallgató gazdálkodó szervezetnél hat hétnél hosszabb összefüggő gyakorlaton vesz részt, részére hetente legalább a legkisebb kötelező munkabér (minimálbér) havi összege tizenöt százalékának megfelelő hallgatói munkadíjat fizet a gazdálkodó szervezet. A szakmai gyakorlat megszervezésére a felsőoktatási intézmény és a gazdálkodó szervezet megállapodást köthet, amely alapján a hallgatói munkadíjat a felsőoktatási intézmény folyósítja a hallgatónak.

(4) A hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségekkel függ össze az a munkavégzés is, amikor a doktorandusz részt vesz a felsőoktatási intézménynek az oktatással, kutatással

összefüggő tevékenységében. A munkavégzés doktorandusz-szerződés alapján folyik. Az ily módon végzett munka ideje – egy tanulmányi félév átlagában – nem haladhatja meg a heti teljes munkaidő ötven százalékát. A hallgató munkaidő-beosztását oly módon kell meghatározni, hogy vizsgázási és a vizsgára történő felkészülési kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. A doktorandusz-szerződés alapján hallgatói munkadíj kerül kifizetésre, melynek havi összege nem lehet kevesebb, mint a legkisebb kötelező munkabér (minimálbér). A doktorandusz-szerződésből eredő vitás ügyek elbírálására a munkaügyi viták rendezésére vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

49. §

A hallgató kötelessége, hogy

a) teljesítse a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott kötelezettségeket,

b) megtartsa a felsőoktatási intézmény, illetve a kollégium szervezeti és működési szabályzatában foglaltakat,

c) megtartsa a felsőoktatási intézmény helyiségei, továbbá a felsőoktatási intézményhez tartozó területek használati rendjét, a gyakorlati képzés rendjét, megőrizze, illetve az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott eszközöket, óvja a felsőoktatási intézmény létesítményeit, felszereléseit, óvja saját és társai testi épségét, egészségét, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket,

d) tiszteletben tartsa a felsőoktatási intézmény hagyományait, valamint a felsőoktatási intézmény alkalmazottai és hallgatótársai emberi méltóságát.

50. §

(1) Ha a hallgató bejelenti, hogy a következő képzési időszakban hallgatói kötelezettségének nem kíván eleget tenni, a hallgatói jogviszonya szünetel. A hallgatói jogviszony egybefüggő szüneteltetésének ideje nem lehet hosszabb, mint két félév. A hallgató több alkalommal is élhet a hallgatói jogviszonyának szüneteltetésével. Az első szünetelésre – ha a tanulmányi és vizsgaszabályzat eltérően nem rendelkezik – csak az első félév sikeres teljesítése után kerülhet sor. A hallgatói jogviszony szüneteltetésével kapcsolatos további kérdéseket – beleértve az első félév sikeres teljesítése előtti szünetelés lehetőségét – a tanulmányi és vizsgaszabályzat szabályozza.

(2) Szünetel a hallgatói jogviszony akkor is, ha a hallgató a hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségeinek szülés, továbbá baleset, betegség, vagy más váratlan ok miatt, önhibáján kívül nem tud eleget tenni. Az e bekezdésben meghatározott esetekben nem kell alkalmazni az (1) bekezdésben meghatározott korlátozásokat.

(3) Szünetel a hallgatói jogviszony, ha a hallgatót fegyelmi büntetésként eltiltják a tanulmányok folytatásától [70. § (2) bekezdés d) pont].

51. §

(1) Az e törvényben meghatározott hallgatói jogokat és kötelezettségeket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni, illetve teljesíteni. A felsőoktatási intézmény döntései, intézkedései, dokumentumai nem vezethetnek az e törvényben, a szakképzésről

szóló törvényben, illetve az e törvények végrehajtására kiadott jogszabályban biztosított hallgatói jogok csorbítására, érdekvényesítési lehetőségek korlátozására, a véleménynyilvánítás elfojtására, a tájékozódási jog korlátozására.

(2) A hallgatói jogviszonyból eredő jogok – ha e törvény vagy a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata korábbi időpontot nem állapít meg – a felsőoktatási intézménybe történő beiratkozás napjától gyakorolhatók.

(3) A Kormány határozza meg

a) az állami költségvetés terhére biztosított hallgatói juttatásokhoz való hozzáférés feltételeit, ennek során a kedvezményeket, támogatásokat ahhoz a feltételhez kötheti, hogy a hallgató a nappali oktatás munkarendje szerint készüljön fel, vagy államilag támogatott képzésben vegyen részt,

b) a diákigazolvány kiadásával, a kollégiumi ellátás igénybevételével és a lakhatási támogatással, az egyes tanulmányi ösztöndíjak igénybevételével kapcsolatos feltételeket, továbbá egyes, a felsőoktatási intézmények által nyújtott szolgáltatásokért való fizetés elveit,

c) a rászorultsági alapon adható juttatásokat.

(4) A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg, hogy a hallgatói jogokat és kötelezettségeket milyen módon lehet gyakorolni, illetve végrehajtani. A szervezeti és működési szabályzat – az állami költségvetés terhére biztosított hallgatói juttatások tekintetében – kormányrendeletben meghatározott keretek között meghatározza az egyes juttatásokhoz való hozzájutás feltételeit, valamint a hallgatók részére további jogokat és kötelezettségeket állapíthat meg.

A kollégiumi elhelyezés

52. §

(1) A hallgató kollégiumi elhelyezése jelentkezés alapján történik. Kollégiumi elhelyezését kérheti mindenki, aki felvételi kérelmet nyújtott be a felsőoktatási intézménybe, illetve aki hallgatói jogviszonyban áll, függetlenül attól, hogy milyen képzési szakaszra, milyen tanulmányi rend szerinti képzésre kéri a felvételét, illetve létesített hallgatói jogviszonyt.

(2) A kollégiumi jelentkezések elbírálásánál előnyben kell részesíteni azt a hátrányos helyzetű hallgatót, aki kollégiumi elhelyezés hiányában felsőfokú tanulmányait nem tudja megkezdeni, illetve folytatni.

(3) A kollégiumi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A térítési díjat a lakhatási feltételek biztosításáért és az ahhoz kapcsolódó, a rendeltetésszerű használatot biztosító alapszolgáltatásokért kell fizetni. Az alapszolgáltatások összegét a kollégium komfortfokozata alapján kell meghatározni. A kollégium további kiegészítő szolgáltatásokat nyújthat, melyek igénybevételéről a hallgató dönt.

(4) A kollégiumi felvételnél meg kell határozni a térítési díj összegét, valamint hogy a kollégium milyen kiegészítő szolgáltatásokat nyújt, és ezekért a hallgató milyen fizetési kötelezettséggel tartozik.

(5) A felvételi ügyekben - ha e törvény másként nem rendelkezik - a kollégiumi bizottság dönt.

(6) A kollégiumi felvétellel kollégiumi tagsági jogviszony jön létre.

(7) A szervezeti és működési szabályzat határozza meg a kollégiumi tagsági jogviszonyból származó hallgatói jogokat és kötelezettségeket, a kollégium működésének a rendjét, az általa nyújtott kiegészítő szolgáltatások igénybevételének feltételeit, a kollégiumi együttélés szabályait, a felvételi kérelmek elbírálásának rendjét.

(8) Az állami fenntartásban működő kollégium esetében az elhelyezés keretében biztosított lakhatási feltételekért és az ahhoz kapcsolódó kötelező szolgáltatásokért (a továbbiakban: alapszolgáltatás) kérhető térítési díj legmagasabb összegét, a kollégium komfortfokozat szerinti osztályba sorolásának feltételeit, az alapszolgáltatások körét a Kormány határozza meg.

(9) A felsőoktatási intézményben a kollégiumi hallgatók érdekképviselőt a hallgatói önkormányzat látja el.

(10) Az e §-ban foglaltakat – a (2) és (8)–(9) bekezdésben meghatározottak kivételével – alkalmazni kell a diákokotthonra is, ha az a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján vesz részt a lakhatási feltételek biztosításában.

Az államilag támogatott és a költségtérítéses képzés

53. §

(1) A felsőoktatási intézményben folyó képzés lehet államilag támogatott vagy költségtérítéses képzés. Az államilag támogatott képzés költségeit – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az állami költségvetés, a költségtérítéses képzés költségeit a hallgató viseli.

(2) Bármely képzési ciklusban, felsőfokú szakképzésben, szakirányú továbbképzésben folyó képzés lehet államilag támogatott, függetlenül annak munkarendjétől. A további (párhuzamos) hallgatói jogviszony is lehet államilag támogatott képzés.

(3) A Kormány – az esedékesség évét megelőzően egy évvel (a továbbiakban: esedékesség éve) – határozatban meghatározza az első évre felvehető államilag támogatott hallgatói létszámkeretet (a továbbiakban: az új belépők létszámkerete). Az új belépők létszámkerete magában foglalja a felsőfokú szakképzésbe felvehető létszámát, az alapképzésbe felvehető létszámát, valamint az egységes, osztatlan képzésre felvehető létszámát. Az új belépők létszámkerete nem haladhatja meg az esedékesség évében nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a középiskola utolsó évfolyamára járó tanulók e törvény szerint meghatározott arányát.

(4) A mesterképzésre felvehető államilag támogatott hallgatói létszámkeret az adott évet megelőző harmadik évben megállapított új belépők létszámkeretének harmincöt

százaléka. A doktori képzésre és a szakirányú továbbképzésre felvehető létszámkerete a mesterképzésre felvehető létszámkeret tíz százaléka.

(5) Az új belépők, a mesterképzés, valamint a szakirányú továbbképzés és doktori képzés létszámkeretét a közép- és hosszú távú munkaerő-piaci igények mérlegelésével kell meghatározni oly módon, hogy az szolgálja a gazdasági versenyképesség növelését. Az államilag támogatott hallgatói létszámkeret meghatározásánál figyelembe kell venni azokat a képzéseket is, amelyek nem kapcsolódnak a munkaerő-piaci igényekhez (a továbbiakban: kis létszámú szak).

(6) A Kormány – az esedékesség évét megelőzően – évenként állapítja meg az új belépők létszámkeretét az egyes képzési területek és a képzés munkarendje szerint. A Kormány döntését a munkaerő-piaci szereplők e törvényben meghatározottak szerinti bevonásával, a munkaerő-piaci előrejelzések, a pályakövetési rendszer tapasztalatainak, a diplomás munkanélküliség helyzetének értékelésével hozza meg, azzal a megkötéssel, hogy figyelembe kell venni a döntéshozatal évében benyújtott jelentkezések számát. Az előző évhez képest biztosított létszámkeret növelése, illetve csökkentése – adott képzési területen belül – nem haladhatja meg a tíz százalékot.

(7) Nem kell a (6) bekezdés szerinti létszámkorlátozást alkalmazni, amennyiben a döntéshozatal évében benyújtott jelentkezések számának előző évhez viszonyított változása meghaladja a tíz százalékot. A Kormány a mesterképzésre, a szakirányú továbbképzésre és a doktori képzésre együttesen rendelkezésre álló kereten belül, a meghatározott arányoktól egy-tíz százalékkal eltérést engedélyezhet.

54. §

(1) Az alapképzésben és a felsőfokú szakképzésben az államilag támogatott hallgatói helyeket a felvételi jelentkezések rangsora és a jelentkezési lapokon felállított intézményi rangsorok alapján kell elosztani. Az adott felsőoktatási intézmény az alapító okiratában meghatározott felvehető maximális hallgatói létszám mértékéig annyi államilag támogatott hallgatót fogadhat, ahány felvételi kérelem teljesítése az adott felsőoktatási intézményre jut.

(2) A mesterképzésben, a szakirányú továbbképzésben és a doktori képzésben a felsőoktatási intézmény bírálja el és rangsorolja a felvételi kérelmeket. Az oktatási miniszter határozza meg, hogy e körben hány államilag támogatott hallgatói hellyel rendelkezik a felsőoktatási intézmény.

(3) A felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni, hogy az adott képzési területre, felsőfokú szakképzésre a Kormány hány államilag támogatott hallgatói helyet biztosított.

55. §

(1) Ha az államilag támogatott hallgatói létszámkeretre felvett hallgatónak a tanulmányai befejezése előtt megszűnik a hallgatói jogviszonya, vagy tanulmányait költségtérítéses képzésben folytatja tovább, helyére a felsőoktatási intézményben költségtérítéses formában tanulmányokat folytató hallgató léphet, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározott eljárás szerint.

(2) Egy személy tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat államilag támogatott képzésben (a továbbiakban: támogatási idő), beleértve a felsőfokú szakképzést is. A fogyatékossgal élő hallgató támogatási ideje négy félévvel megnövelhető. A támogatási időbe be kell számítani a megkezdett államilag támogatott félévet is, kivéve, ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet. A támogatási idő számításánál figyelmen kívül kell hagyni a támogatási idő terhére teljesített félévet, ha megszűnt a felsőoktatási intézmény anélkül, hogy a hallgató a tanulmányait be tudta volna fejezni, feltéve, hogy tanulmányait nem tudta másik felsőoktatási intézményben folytatni. Figyelmen kívül kell hagyni azt a félévet is, amelyet tanulmányai folytatásánál a felsőoktatási intézmény a megszűnt intézményben befejezett félévekből nem ismert el. A támogatási idő legfeljebb két félévvel megnő, ha a hallgató egységes, osztatlan képzésben vesz részt, és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a tíz félévet. A részidős képzés ideje és a távoktatás ideje legfeljebb négy félévvel meghosszabbítható. A doktori képzésben részt vevő hallgató támogatási ideje legfeljebb további hat félévvel meghosszabbítható. Az államilag támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal a megkötéssel, hogy aki államilag támogatott képzésben valamely képzési ciklusban záróvizsgát tett, ugyanabban a képzési ciklusban nem vehet részt államilag támogatott képzésben. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a felsőfokú szakképzés tekintetében is.

(3) Ha a hallgató kimerítette a – (2) bekezdésben meghatározottak szerint – rendelkezésére álló támogatási időt, csak költségtérítéses képzési formában folytathat tanulmányokat a felsőoktatásban.

(4) Az adott képzéshez rendelkezésre álló támogatási idő legfeljebb két félévvel lehet hosszabb, mint az adott tanulmányok képzési ideje. Ha a hallgató a támogatási idő alatt nem tudja befejezni tanulmányait, azt költségtérítéses képzési formában folytathatja.

(5) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ tartja nyilván a felsőoktatásban megkezdett tanulmányokat, a megkezdett féléveket, az egyes személyek által igénybe vett, illetve fel nem használt támogatási időt.

(6) A támogatási idő nyilvántartásának rendjét a Kormány határozza meg.

56. §

(1) Ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, hallgatói jogviszonyából eredő jogaira és kötelezettségeire alkalmazni kell az e törvényben meghatározottak mellett a felnőttképzésről szóló törvény 20–27. §-ában foglaltakat, azzal az eltéréssel, hogy a szerződésnek tartalmaznia kell a következőket is: a költségtérítés összegét, a költségtérítésért járó szolgáltatásokat, a befizetett költségtérítés visszafizetésének feltételeit.

(2) A költségtérítéses képzésben a tanulmányi félévek száma nem korlátozott. A hallgató azonban jogszabályon alapuló juttatást, kedvezményt, szolgáltatást nem vehet igénybe, ha a felsőoktatási intézményben megkezdett féléveinek a száma – beleértve az államilag támogatott képzés idejét is – meghaladja a tizenhat félévet. Nem kell alkalmazni ezt a rendelkezést annál, aki a hallgatói jogviszonya megszűnését követő öt év eltelté után létesít új hallgatói jogviszonyt.

(3) A támogatási idő, illetve a költségtérítéses képzéshez rendelkezésre álló idő számításakor egy félévként kell nyilvántartani, ha a hallgató egyidejűleg több felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, illetve ha ugyanabban a felsőoktatási intézményben egyidejűleg több szakképzettség, szakképesítés megszerzésére készül fel.

A tanulmányi kötelezettségek teljesítése

A hallgatók teljesítményének értékelése

57.§

(1) A képzési időszak szorgalmi és vizsgaidőszakból áll. A hallgató teljesítményét a felsőoktatási intézmény a szorgalmi időszakban és a vizsgaidőszakban értékeli.

(2) A hallgató teljesítményének értékelése lehet:

- a) ötfokozatú: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) minősítés,
- b) háromfokozatú: jól megfelelt (5), megfelelt (3), nem felelt meg (1) minősítés,
- c) a felsőoktatási intézmény által bevezetett, a tanulmányi és vizsgaszabályzatban rögzített más értékelési rendszer, amennyiben az biztosítja az összehasonlíthatóságot.

(3) A felsőoktatási intézmény a beiratkozáskor átadja a hallgatónak a tanulmányai folytatásához, megtervezéséhez szükséges adatokat tartalmazó tájékoztatót.

(4) A hallgató részére a beiratkozáskor át kell adni a leckekönyvet. A leckekönyv a tanulmányok és a végbizonyítvány (abszolutórium) igazolására szolgáló közokirat, amely tartalmazza a tanulmányi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos adatokat.

(5) A Kormány határozza meg a kreditrendszerű képzés általános szabályait, továbbá azt, hogy meghatározott tanulmányokban való előrehaladáshoz, a tanulmányok sikeres teljesítéséhez hány kreditet kell elérni, valamint a kreditek intézményi nyilvántartásának rendjét és a tanulmányi tájékoztató összeállítására vonatkozó alapelveket.

58. §

(1) A felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során a tanulmányi követelmények teljesítését – az egyes tantárgyakhoz, tantervi egységekhez rendelt – tanulmányi pontokban (a továbbiakban: kredit) kell kifejezni. A hallgatónak az adott képzésben történő előrehaladását a megszerzett kreditek összege fejezi ki.

(2) Kredit a felsőoktatási intézmény által meghatározott tanulmányi követelmények teljesítésével szerezhető.

(3) A kredit értéke – feltéve, hogy a hallgató teljesítményét elfogadták – nem függ attól, hogy a hallgató a tudására milyen értékelést kapott.

(4) A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékáig szabadon választható tárgyakat vehessen fel, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű

tantárgy közül választhasson. Államilag támogatott képzésben biztosítani kell, hogy a hallgató egyéni tanulmányi rendjében – költségtérítés fizetése nélkül – az összes előírt kreditet tíz százalékkal meghaladó kreditértékű tárgyat vehessen fel.

(5) A hallgató a tanulmányaihoz tartozó tantárgyakat annak a felsőoktatási intézménynek, amellyel hallgatói jogviszonyban áll, másik képzésében, továbbá mint vendéghallgató bármelyik felsőoktatási intézményben folyó képzésben felveheti.

(6) A felsőoktatási intézmény ajánlott tantervet ad ki a hallgatói tanulmányi rend összeállításához. A hallgató tanulmányai tervezése során eltérhet a felsőoktatási intézmény által ajánlott tantervtől. A hallgató az oklevél megszerzéséhez szükséges krediteket a képzési időnél rövidebb, illetve hosszabb idő alatt is megszerezheti.

(7) Egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kredittel elismert tanulmányi teljesítményt – ha annak előfeltétele fennáll – bármelyik felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során el kell ismerni, függetlenül attól, hogy milyen felsőoktatási intézményben, milyen képzési szinten folytatott tanulmányok során szereztek azt. Az elismerés – tantárgyi program alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetésével történik. El kell ismerni a kreditet, ha az összevetett ismeretek legalább hetvenöt százalékban megegyeznek. Az ismeretanyag összevetését a felsőoktatási intézmény e célra létrehozott bizottsága (a továbbiakban: kreditátviteli bizottság) végzi.

(8) Az (5)–(7) bekezdésben meghatározottak végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni.

(9) Új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények bevezetésére felmenő rendszerben kerülhet sor.

59. §

(1) A vizsgát oly módon kell megszervezni, hogy minden érintett hallgató jelentkezni tudjon és vizsgázhasson. A felsőoktatási intézménynek biztosítani kell, hogy az adott képzési időszakban a hallgató a sikertelen vizsgát megismételhesse (a továbbiakban: javítóvizsga). A tanulmányi és vizsgaszabályzat megengedheti, hogy a sikertelen javítóvizsgát megismételjék (a továbbiakban: ismétlő javítóvizsga), illetve hogy a javítóvizsgát és az ismétlő javítóvizsgát a képzési időszak lejárta után teljesítsék.

(2) Ha az ismétlő javítóvizsga sem volt sikeres, és a vizsgán, valamint a javítóvizsgán ugyanaz az egy személy vizsgáztatott, a hallgató kérésére biztosítani kell, hogy az ismétlő javítóvizsgát másik oktató vagy vizsgabizottság előtt tehesse le. Ez a jog akkor is megilleti a hallgatót, ha a vizsga letételére új képzési időszakban kerül sor. A vizsgáról való távolmaradás nem befolyásolhatja a hallgató tudásának értékelését. Ha a hallgató nem jelent meg a vizsgán, tudása nem értékelhető, azonban a felsőoktatási intézmény a felmerült költségek megfizetésére kötelezheti, ha nem igazolja, hogy távolmaradása indokolt volt.

(3) A felsőoktatási intézmény a szorgalmi időszak megkezdésekor a tanulmányi tájékoztatójában köteles – a helyben szokásos módon – nyilvánosságra hozni a képzési időszak ismeret-ellenőrzési formáit és azok ütemezését, továbbá a vizsgaidőszak rendjét, így különösen a kezdő- és zárónapot. A felsőoktatási intézmény – a helyben szokásos módon –

köteles nyilvánosságra hozni a szorgalmi időszak vége előtt legalább három héttel az egyes vizsgák napjait, a vizsgáztatásban közreműködők nevét, a jelentkezés idejét és módját, a vizsgaeredmények közzétételének napját, a vizsgaismétlés lehetőségét.

(4) A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában határozza meg

a) a képzési időszakokat és azok belső ütemezését, valamint a tanulmányi kötelezettségek teljesítésének szabályait, illetőleg az ismeretek ellenőrzésének és értékelésének módját,

b) a vizsgákra történő jelentkezésnek, a vizsgák megszervezésének és lebonyolításának rendjét,

c) hány kreditet kell összegyűjtenie a hallgatónak ahhoz, hogy tanulmányait az államilag támogatott képzésben folytathassa.

60. §

(1) A felsőfokú szakképzésben a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint szakmai vizsgát kell tenni.

(2) A hallgató tanulmányait az alap- és mesterképzésben, a szakirányú továbbképzésben záróvizsgával fejezi be.

(3) A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből – szakdolgozat vagy diplomamunka megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat.

(4) A záróvizsgára bocsátás feltétele a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése. Végbizonyítványt a felsőoktatási intézmény annak a hallgatónak állít ki, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot – a nyelvvizsga letétele, a szakdolgozat, diplomamunka elkészítése kivételével – teljesítette, és az előírt krediteket megszerezte. A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, határidő nélkül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint letehető. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított hetedik év eltelte után feltételhez kötheti.

(5) A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell tenni, amelynek elnöke és legalább még két tagja van. A záróvizsga-bizottságot úgy kell összeállítani, hogy legalább egy tagja egyetemi vagy főiskolai tanár, illetve egyetemi vagy főiskolai docens legyen, továbbá legalább egy tagja ne álljon foglalkoztatási jogviszonyban az érintett felsőoktatási intézménnyel. A záróvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

(6) A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata határozza meg a záróvizsgára jelentkezés módját, a záróvizsga megszervezésének és lebonyolításának rendjét, eredményének kiszámítási módját. Záróvizsgát a felsőoktatási intézmények közösen is szervezhetnek.

61. §

(1) A fogyatékossgal élő hallgató részére biztosítani kell a fogyatékossgához igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetőleg szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

(2) A fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elveket a Kormány határozza meg. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg a fogyatékossgal élő hallgatókkal kapcsolatos intézményi feladatok végrehajtásának rendjét.

Az oklevél, a bizonyítvány

62. §

(1) A felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az előírt nyelvvizsga letétele. Ha a képzési és kimeneti követelmény szigorúbb feltételt nem állapít meg, az oklevél kiadásához a hallgatónak be kell mutatnia azt az okiratot, amely igazolja, hogy

- a) alapképzésben egy középfokú, „C” típusú általános nyelvi,
- b) mesterképzésben a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott

államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgát tett (a továbbiakban: nyelvvizsga). A tantervben a felsőoktatási intézmény meghatározhatja, hogy milyen nyelvekből tett nyelvvizsgát fogad el, azzal a megkötéssel, hogy a középiskolai érettségi bizonyítvány által tanúsított, illetve az érettségi vizsgaként elfogadott nyelvvizsgát általános nyelvi nyelvvizsgaként köteles elfogadni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat – a záróvizsga kivételével – nem kell alkalmazni, ha a képzés nyelve nem a magyar nyelv.

(3) Az oklevelet, illetve a bizonyítványt a nyelvvizsgát igazoló okirat bemutatásától számított harminc napon belül kell kiállítani és kiadni annak, aki sikeres záróvizsgát tett.

(4) Oklevél kiállítására csak az e törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézmény jogosult. Az oklevél megnevezést csak a felsőoktatási intézmények által e törvény alapján kiállított, végzettségi szintet és szakképzettséget igazoló okira lehet használni.

(5) Az oklevél a Magyar Köztársaság címerével ellátott közokirat, amely tartalmazza a kibocsátó felsőoktatási intézmény nevét, OM-azonosítóját, az oklevél sorszámát, az oklevél tulajdonosának nevét, születésének helyét és idejét, a végzettségi szint, illetve az odaítélt fokozat és a szak, szakképzettség, szakirány, képzési forma megnevezését, a kibocsátás helyét, évét, hónapját és napját. Tartalmaznia kell továbbá a felsőoktatási intézmény vezetőjének (illetőleg a vizsgaszabályzatban meghatározott vezetőnek) és a záróvizsgabizottság elnökének eredeti aláírását, a felsőoktatási intézmény bélyegzőjének lenyomatát. Ha a záróvizsga időszakában a hallgató nem rendelkezik nyelvvizsgát igazoló okirattal, és ezért az oklevél kiállítására a záróvizsga vizsgaidőszakát követően kerül sor, a záróvizsga-bizottság elnöke helyett a vizsgaszabályzatban meghatározott vezető is aláírhatja az oklevelet. A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata további – a személyes adatok körébe nem tartozó – adatok feltüntetését írhatja elő. A kiadott oklevelekről központi nyilvántartást kell vezetni.

(6) A felsőoktatási intézmény az oklevelet hagyományainak megfelelő formában is kiadhatja. Ha a felsőoktatási intézmény szétválás vagy kiválás útján jött létre, az érintett hallgatók oklevelében – a hallgató kérelmére – a jogelőd felsőoktatási intézményt fel kell tüntetni.

(7) Ha az oklevél kiadására azért nincs lehetőség, mert a nyelvvizsga-bizonyítványt nem tudták bemutatni, a felsőoktatási intézmény igazolást állít ki. Az igazolás végzettséget és szakképzettséget nem igazol, tanúsítja a záróvizsga eredményes letételét. A kiadott igazolásokról központi nyilvántartást kell vezetni.

63. §

(1) Az oklevelet magyar és angol nyelven vagy magyar és latin nyelven, nemzeti és etnikai kisebbségi képzés esetében magyar nyelven és a nemzeti vagy etnikai kisebbség nyelvén, nem magyar nyelven folyó képzés esetén magyar nyelven és a képzés nyelvén kell kiadni. Az oklevél a hallgató kérésére és költségére más nyelven is kiadható.

(2) Az alapképzésben és mesterképzésben szerzett oklevél mellé ki kell adni az Európai Bizottság és az Európa Tanács által meghatározott oklevélmellékletet magyar és angol nyelven, valamint nemzeti vagy etnikai kisebbségi képzés esetében – a hallgató kérésére – az érintett kisebbség nyelvén. Az oklevélmelléklet közokirat.

(3) Az alapképzésben és mesterképzésben, illetve az egységes, osztatlan képzésben, szakirányú továbbképzésben kiállított oklevél – jogszabályban meghatározottak szerint – munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít.

(4) A Magyarországon kiadott oklevelek által tanúsított végzettségi szintek angol nyelvű jelölése:

a) alapképzés „Bachelor” vagy „baccalaureus” (rövidítve: BA, BSc),

b) mesterképzés „Master” vagy „magister” (rövidítve MA, MSc).

(5) A mesterképzéssel rendelkezők az oklevelük által tanúsított szakképzettség előtt az "okleveles" megjelölést használják (okleveles mérnök, okleveles közgazdász, okleveles tanár stb.).

(6) Az orvosok, a fogorvosok, az állatorvosok, a jogászok oklevele doktori címet tanúsít. Ezek rövidített jelölése: dr. med., dr. med. dent., dr. vet., dr. jur.

64. §

(1) A felsőfokú szakképzésben tett sikeres szakmai vizsga alapján a felsőoktatási intézmény az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképesítést igazoló bizonyítványt – továbbá a hallgató kérésére bizonyítvány kiegészítő lapot – ad ki. A kiállított bizonyítvány – jogszabályban meghatározottak szerint – munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít. A bizonyítvány elkészítésére, kiállítására, tartalmára, a kiadott bizonyítványok nyilvántartására a szakképzésre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni. A szakmai vizsga vizsgabizottsága a Magyar Köztársaság címerét tartalmazó körbélyegzőt használ.

(2) A felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány kiadásának előfeltételeként a szakmai és vizsgakövetelmény, illetve a szakképzési program előírhatja a nyelvvizsga letételét. A kiadott bizonyítványokról központi nyilvántartást kell vezetni.

65. §

(1) A felsőoktatási intézmény rektora – a köztársasági elnök előzetes hozzájárulásával – *Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae* kitüntetéssel avatja doktorrá azt, akinek a középiskolában és a felsőoktatási intézményben, valamint a doktori képzésben folytatott tanulmányai során a teljesítményét mindig a legmagasabbra értékelték, feltéve továbbá, hogy a doktori fokozatszerzési eljárás során is kiemelkedő teljesítményt nyújtott. A kitüntetéses doktorrá avatás részletes feltételeit a Kormány állapítja meg.

(2) A felsőoktatási intézmény rektora tiszteletbeli doktorrá (*doctor honoris causa*) avathatja azt, aki a doktori szabályzatában foglaltak alapján arra érdemessé vált.

(3) A felsőoktatási intézmény rektora – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feltételek szerint – arany, gyémánt, vas, illetve rubin díszoklevelet adományozhat annak, aki ötven, hatvan, hatvanöt vagy hetven éve szerezte meg az oklevelét a felsőoktatási intézményben, és életpályája alapján közmegebecsülésre méltó.

A tehetséggondozás

66. §

(1) A hallgató tehetségének kibontakoztatását a minőségi oktatás, a tudományos diákkör, a szakkollégium és a doktori képzés segíti.

(2) A minőségi oktatás keretében a kiemelkedő képességű hallgató a tehetségének kibontakoztatását segítő többletkövetelmények teljesítéséhez kap segítséget.

(3) A tudományos diákkör a kötelező tananyaggal kapcsolatos tudományos és művészeti ismeretek elmélyítését, bővítését, a hallgatók kutatómunkáját, illetve alkotótevékenységét szolgálja.

(4) A szakkollégium célja, hogy saját szakmai program kidolgozásával magas szintű, minőségi szakmai képzést nyújtson, segítve a kiemelkedő képességű hallgatók tehetséggondozását, közéleti szerepvállalását, az értelmiségi feladatokra történő felkészülés tárgyi és személyi feltételeinek megteremtését, a társadalmi problémákra érzékeny, szakmailag igényes értelmiség nevelését. A szakkollégium az önkormányzatiság elvére és a szakkollégisták öntevékenységre épül, a szakkollégium tagsága dönt különösen a kollégiumi tagsági jogviszony keletkezéséről vagy megszűnéséről, az önálló szakkollégium szervezeti és működési szabályzatának elfogadásáról, a szakkollégium szakmai programjáról és az ahhoz kötődő szakmai teljesítményekre vonatkozó követelményekről.

(5) Ha a kollégiumot azzal a céllal hozzák létre, hogy a (4) bekezdésben foglalt feltételek szerint részt vegyen a tehetséggondozásban, szakkollégiumként működik. A szakkollégium kollégium és diákotthon részeként is működhet, ha megfelel a (4) bekezdésben foglaltaknak. A szakkollégiumban tudományos diákkör is működhet. A szakkollégium szolgáltatásait igénybe veheti az a hallgató is, aki nem rendelkezik kollégiumi tagsági viszonyal.

(6) Ha a szakkollégium felsőoktatási intézmény részeként működik, feladatait a felsőoktatási intézmény költségvetésében meghatározott keretek között láthatja el.

(7) A felsőoktatási intézmény mentorprogram keretében nyújt segítséget a hátrányos helyzetű hallgató tehetségének kibontakoztatásához. A mentorprogram megszervezésének elveit a Kormány határozza meg.

(8) Az e §-ban meghatározott feladatokban a diákotthon a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján közreműködhet.

A doktori képzésre vonatkozó külön szabályok

67. §

(1) Doktori képzésre az a felsőoktatási intézmény szerezhethet jogosultságot, amelyben mesterképzés folyik az adott tudományterületen vagy művészeti ágban.

(2) A felsőoktatási intézmény doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére azon a tudományterületen, azon belül tudományágban vagy művészeti ágban szerezhethet jogosultságot, amelyre a működési engedélye kiterjed. A művészetek területén a tudományos fokozatszerzésre felkészítő PhD-képzésre, illetve a „Doctor of Liberal Arts” művészeti fokozatszerzésre felkészítő DLA-képzésre (a továbbiakban: doktori képzés) és fokozatadásra lehet jogosultságot szerezni.

(3) A doktori képzésben szerezhető oklevél által tanúsított tudományos fokozat a „Doctor of Philosophy” (rövidítve: PhD), a művészeti képzésben a „Doctor of Liberal Arts” (rövidítve: DLA). Az oklevelet a rektor és a doktori tanács elnöke írja alá.

(4) A doktori képzés szervezése és a doktori fokozat odaítélése (a továbbiakban: doktori eljárás) a felsőoktatási intézmény doktori tanácsának joga. A doktori tanács tudományterületenként és művészeti áganként tagozódhat.

(5) A doktori tanács valamennyi tagjának tudományos fokozattal kell rendelkeznie. A doktori tanács tagjainak kiválasztásánál biztosítani kell, hogy legalább két olyan tagja legyen, aki az érintett felsőoktatási intézménnyel nem áll foglalkoztatási jogviszonyban. A doktori tanács egy tagját a doktori képzésben részt vevő hallgatók választják.

(6) A doktori eljárásban nem vehet részt az, aki a pályázó közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], vagy akitől az ügy tárgyilagossága elbírálása egyéb okból nem várható el.

68. §

(1) A doktori képzés egységes, harminchat hónapos képzési időből áll, amely felosztható beszámoltatási szakaszokra.

(2) A doktori képzés a tudományág sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámolási tevékenység. Doktori képzésben az vehet részt, aki mesterfokozatot szerzett.

(3) A doktori képzést követően a doktori fokozatot külön fokozatszerzési eljárás keretében lehet megszerezni. A doktori fokozatszerzési eljárásban résztvevő a doktorjelölt. Doktorjelölt lehet az is, aki nem vett részt doktori képzésben, a fokozatszerzésre egyénileg készült fel. Ha a doktorandusz a képzési időn belül megkezdte a fokozatszerzési eljárást, akkor a hallgatói jogviszonya mellett egyidejűleg doktorjelölt is.

(4) A doktorjelölti jogviszony a doktori fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre. Nem utasíthatja el a jelentkezését a felsőoktatási intézmény annak, aki az adott felsőoktatási intézményben sikeresen befejezte a doktori képzést. A doktorjelölti jogviszony keretében kell teljesíteni az (5) bekezdésben meghatározott követelményeket. A doktorjelölti jogviszony megszűnik a fokozatszerzési eljárás lezárásával, illetve akkor is, ha a doktorjelölt a jogviszony létesítésének napjától számított két éven belül nem nyújtotta be a doktori értekezését. A doktorjelölt jogaira és kötelezettségeire – ha jogszabály másként nem rendelkezik – egyebekben a hallgatói jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A doktori fokozat megszerzésének feltételei:

a) a doktori szabályzat alapján előírt kötelezettségek teljesítése, továbbá a doktori szigorlat eredményes letétele;

b) két idegen nyelv – a tudományterület műveléséhez szükséges – ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása;

c) az önálló tudományos munkásság bemutatása cikkekkel, tanulmányokkal vagy más módon; művészeti (DLA) fokozat megszerzésének feltételeként önálló művészeti alkotótevékenység eredményeinek a művészeti ág sajátosságainak megfelelő bemutatása;

d) a fokozat követelményeihez mért tudományos, illetve művészeti feladat önálló megoldása; értekezés, alkotás bemutatása; az eredmények megvédése nyilvános vitában.

69. §

(1) Doktori szigorlatot szigorlati vizsgabizottság előtt kell tenni. A szigorlati vizsgabizottság legalább három tagból áll. A szigorlati vizsgabizottságot a doktori tanács hozza létre. A szigorlati vizsgabizottság tagjainak tudományos fokozattal kell rendelkezniük. A szigorlati vizsgabizottság összeállításánál biztosítani kell, hogy legyen legalább egy olyan tagja, aki nem áll foglalkoztatási jogviszonyban az érintett felsőoktatási intézménnyel.

(2) A doktori értekezést bírálóbizottság előtt, nyilvános vitában kell megvédeni. A doktori értekezés bírálóbizottságának elnöke a felsőoktatási intézmény szakmailag illetékes egyetemi tanára vagy professzor emeritusa lehet. A bírálóbizottság létrehozására egyebekben az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(3) Az odaítélt doktori fokozatokról központi nyilvántartást kell vezetni, amelybe bárki betekinthes. Biztosítani kell a nyilvántartás internetes hozzáférhetőségét.

(4) A doktori képzés és a fokozat odaítélésének részletes szabályait a felsőoktatási intézmény doktori szabályzata állapítja meg.

(5) A PhD fokozattal rendelkező személyek nevük mellett feltüntethetik a „PhD” vagy a „Dr.” rövidítést, a DLA fokozattal rendelkezők pedig a "DLA" vagy a "Dr." rövidítést.

A hallgató fegyelmi és kártérítési felelőssége, a felsőoktatási intézmény kártérítési felelőssége

70. §

(1) Ha a hallgató a kötelességeit vétkenesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárásban a hallgató, továbbá meghatalmazottja (Ptk. 222–223. §) járhat el.

(2) A fegyelmi büntetés lehet

- a) megrovás,
- b) szigorú megrovás,
- c) a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott kedvezmények és juttatások csökkentése, illetőleg megvonása,
- d) határozott időre – legfeljebb két félévre – szóló eltiltás a tanulmányok folytatásától,
- e) kizárás a felsőoktatási intézményből.

(3) A fegyelmi büntetés megállapításánál a cselekmény összes körülményeire – így különösen a sérelmet szenvedettek körére, a következményekre, a jogsértő magatartás ismétlésére, az elkövetett cselekmény súlyára kell figyelemmel lenni. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott büntetés időtartama a hat hónapot nem haladhatja meg; a d) pontjában meghatározott eltiltás időtartama legfeljebb két félév lehet. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott fegyelmi büntetésként szociális támogatást megvonni nem lehet. A (2) bekezdés d)–e) pontjaiban meghatározott büntetés kiszabása együtt jár a hallgatói jogviszonnyal összefüggő juttatások, kedvezmények végleges, illetve időszakos

megvonásával. A (2) bekezdés d) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés ideje alatt a hallgatói jogviszony szünetel. A fegyelmi eljárás megindítását, illetve a fegyelmi büntetés kiszabását a hallgató tanulmányi teljesítménye nem befolyásolja.

(4) Nem lehet fegyelmi eljárást indítani, ha a fegyelmi vétségről való tudomásszerzés óta egy hónap, illetőleg a vétség elkövetése óta három hónap már eltelt. E rendelkezések alkalmazásában tudomásszerzés az, amikor az eljárásra okot adó körülmény a fegyelmi eljárás megindítására jogosult tudomására jutott.

(5) A fegyelmi eljárás megindításáról – az indok megjelölésével – a hallgatót és meghatalmazottját értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a hallgatót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a hallgató vitatja a terhére rótt köteleességszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként is indokolja, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a hallgatót meg kell hívni. A fegyelmi tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a hallgató, illetve a meghatalmazott ismételt, szabályszerű értesítés ellenére sem jelent meg. Ha a hallgató kezdeményezte a fegyelmi eljárást, azt meg kell indítani, és le kell folytatni. Ha a hallgató bizonyítási kérelmét elutasítják, annak indokát a fegyelmi határozatban meg kell jelölni, kivéve, ha azt állapítják meg, hogy a hallgató nem követett el fegyelmi vétséget.

(6) A gyakorlati képzés keretében elkövetett köteleességszegésért a fegyelmi eljárást a felsőoktatási intézményben kell lefolytatni.

(7) Az e §-ban foglaltakat a kollégiumban is alkalmazni kell, a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott kivétellel. A (2) bekezdés e) pontjában meghatározott büntetés helyett a kizárás a kollégiumból büntetés alkalmazható.

71. §

(1) A fegyelmi eljárás megindítását az intézmény vezetője vagy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott személy rendelheti el.

(2) Az elsőfokú fegyelmi jogkört a felsőoktatási intézmény – legalább háromtagú – fegyelmi bizottsága gyakorolja. A fegyelmi eljárás lefolytatásának e törvényben nem szabályozott kérdéseit a szervezeti és működési szabályzat állapítja meg, beleértve a mentesítési eljárást, az intézményi fegyelmi bizottság megalakítását, a tárgyalás és a bizonyítás szabályait, a védelem biztosításának, továbbá a fegyelmi tárgyalás nyilvánosságának kérdéseit, azzal a megkötéssel, hogy a fegyelmi bizottság tagjainak legalább egyharmadát a hallgatói önkormányzat delegálja.

(3) Ha a fegyelmi eljárás alá vont személy ellen ugyanabban az ügyben büntetőeljárás folyik, annak jogerős befejezéséig, illetve, ha a fegyelmi eljárás alá vont személy 70. § (5) bekezdés szerinti meghallgatása, tárgyaláson való részvétele önhibáján kívüli okból nem lehetséges legfeljebb az akadály megszűnéséig a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni.

(4) A fegyelmi eljárást – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – egy hónapon belül be kell fejezni.

(5) Végrehajtani csak jogerős fegyelmi határozatot lehet.

(6) A hallgatót a fegyelmi büntetés idejének lejárta előtt - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott eljárást követően meghozott, indokolt határozattal - mentesíteni lehet a kiszabott büntetés alól.

(7) Az e §-ban foglaltakat a kollégiumban is alkalmazni kell.

72. §

(1) Ha a hallgató a tanulmányi kötelezettségeinek teljesítésével összefüggésben a felsőoktatási intézménynek, illetve a gyakorlati képzés szervezőjének jogellenesen kárt okoz – az e törvényben meghatározott eltéréssel – a Ptk. szabályai szerint kell helytállnia.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben gondatlan károkozás esetén a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a károkozás napján érvényes legkisebb kötelező munkabér (minimálbér) egyhavi összegének ötven százalékát. Szándékos károkozás esetén az okozott kárt meg kell téríteni.

(3) A hallgató a jegyzékkel vagy átvételi elismervénnyel visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett dolgokban bekövetkezett hiányért, kárért teljes kártérítési felelősséggel tartozik, feltéve, hogy azt állandóan őrizetében tartja, kizárólagosan használja vagy kezeli. Mentesül a felelősség alól, ha a hiányt elháríthatatlan ok idézte elő.

(4) A felsőoktatási intézmény, a kollégium, a gyakorlati képzés szervezője a hallgatónak a hallgatói jogviszonnal, kollégiumi felvételi jogviszonnal, gyakorlati képzéssel összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal a kiegészítéssel, hogy a felsőoktatási intézmény, a kollégium, illetve a gyakorlati képzés szervezője a felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

(5) Ha a hallgató – a szakképzésről szóló törvény 27. § (1) bekezdése szerint – hallgatói szerződést kötött, a gyakorlati képzés szervezőjének, illetve a hallgatónak okozott kár megtérítésére a szakképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A jogorvoslat joga

73. §

(1) A felsőoktatási intézmény a hallgatóval kapcsolatos döntéseit – e törvényben, kormányrendeletben és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetben, valamint ha a hallgató kéri – írásban közli a hallgatóval.

(2) A hallgató a felsőoktatási intézmény döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen – a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül – jogorvoslattal élhet, kivéve a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntést. Eljárás indítható a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntés ellen is, ha a döntés nem a felsőoktatási intézmény által elfogadott követelményekre épült, illetve a döntés ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakkal, vagy megszüntették a vizsga megszervezésére vonatkozó

rendelkezéseket. A jogorvoslati eljárásban a hallgató, továbbá meghatalmazottja (Ptk. 222–223. §) járhat el.

(3) A jogorvoslati kérelem tárgyában – a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározott eljárási rend szerint – a felsőoktatási intézmény vezetője vagy az általa létrehozott bizottság jár el (a továbbiakban a felsőoktatási intézmény vezetője és a bizottság együtt: jogorvoslati kérelem elbírálója). A bizottság létszámáról, összetételéről, működéséről a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik, azzal a megkötéssel, hogy a bizottság tagjainak legalább egyharmadát a hallgatói önkormányzat delegálja. A felsőoktatási intézmény vezetője a jogorvoslati kérelmet akkor bírálhatja el, ha azt egyéni érdeksérelemre hivatkozással nyújtották be.

(4) A jogorvoslati kérelem elbírálója nem lehet az,

- a) aki a megtámadott döntést hozta, vagy a döntéshozatalt elmulasztotta,
- b) aki az a) pontban megjelölt személy közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont],
- c) akitől az ügy tárgyilagossága elbírálása nem várható el.

5) A jogorvoslati kérelem elbírálója a következő döntéseket hozhatja:

- a) a kérelmet elutasítja,
- b) a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja,
- c) a döntést megváltoztatja,
- d) a döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új eljárás lefolytatására utasítja.

(6) A döntést határozatba kell foglalni, és meg kell indokolni. Az eljárás során a határozatban fel kell hívni a figyelmet a jogorvoslat lehetőségére, és az eljárás során a hallgatót legalább egy ízben személyesen meg kell hallgatni. Ha a hallgató, illetve meghatalmazottja ismételt, szabályos értesítés ellenére nem jelenik meg a bizottság ülésén, akkor a személyes meghallgatásától el lehet tekinteni. A hallgató, illetve meghatalmazottja észrevételeit írásban is benyújthatja, kérve a személyes meghallgatásának mellőzését.

(7) A hallgató a jogorvoslati kérelem elbírálója által hozott döntés bírósági felülvizsgálatát kérheti, annak közzétételétől számított harminc napon belül, jogszabálysértésre, illetve hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések megsértésére hivatkozással. A bírósági eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetét kell alkalmazni. A bíróság a döntést megváltoztathatja. A bíróság az ügyet soron kívül bírálja el.

(8) A felsőoktatási intézmény döntése jogerős, ha a (2) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem nyújtottak be jogorvoslati kérelmet, vagy a kérelem benyújtásáról lemondtak. A másodfokú döntés a közzétételével válik jogerőssé. A jogerős határozat végrehajtható, kivéve, ha a hallgató a bírósági felülvizsgálatát kérte.

(9) E rendelkezések alkalmazásában hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezések: jogszabályban, valamint az intézményi dokumentumokban található olyan rendelkezések, amelyek a hallgatóra jogokat és kötelezettségeket állapítanak meg.

(10) A tényállás tisztázására, a határidők számítására, az igazolásra, a határozat alakjára, tartalmára és közlésére, a döntés kérelemre vagy hivatalból történő kijavítására, kicserélésére, kiegészítésére, módosítására vagy visszavonására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

74. §

(1) A fenntartói irányítás, illetőleg az intézményi hatáskörben, a gyakorlati képzés során a hallgató ügyeiben hozott, az egyenlő bánásmód követelményét sértő döntés semmis. A semmis döntés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat.

(2) A semmisség megállapítását, ha a döntést a felsőoktatási intézmény hozta, a 73. § (2)–(9) bekezdésében szabályozott eljárás keretében, illetve, ha a döntést a gyakorlati képzés résztvevője vagy a fenntartó hozta, a bíróságtól lehet kérni.

(3) A semmisség megállapítását az kérheti, akit a döntés érint, ha pedig ez nem állapítható meg, bárki kérheti. A semmisség megállapítása határidő nélkül kezdeményezhető, feltéve, hogy a (2) bekezdésben meghatározott esetben a döntéshozóval folytatott előzetes egyeztető eljárás nem vezetett eredményre.

(4) A semmisség megállapítására indított eljárásban a döntéshozónak kell bizonyítania, hogy nem áll fenn a semmisségi ok.

(5) A semmisség megállapítása a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat nem érinti.

(6) Semmisség megállapítása esetén a bíróság elrendelheti

a) a jogsértés abbahagyását, és eltilthatja a jogsértőt a további jogsértéstől,

b) hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és ennek a saját költségén megfelelő nyilvánosságot biztosítson,

c) a jogsértés előtti állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását.

(7) A jogsértő döntés érvényessé nyilvánítható, ha az érvénytelenség oka megszüntethető.

(8) A bíróság elrendelheti a normatív költségvetési hozzájárulás folyósításának részben vagy egészben történő felfüggesztését, ha a felsőoktatási intézmény, illetve az intézmény fenntartója az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének következményeit a jogsértést megállapító bírósági ítéletben meghatározott időpontig nem orvosolja. A felfüggesztés az ítéletben meghatározottak végrehajtásáig szólhat. A bíróság ebben a kérdésben harminc napon belül dönt.

75. §

(1) Nincs helye a 73. §-ban meghatározottak szerinti jogorvoslatnak azokban az esetekben, amikor a felsőoktatási intézmény és a hallgató megállapodik szolgáltatás

nyújtására. A megállapodásban foglaltak megszegése esetén a sérelmet szenvedő fél bírósághoz fordulhat.

(2) A hallgató jogainak sérelme esetén igénybe veheti az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot.

(3) A hallgató az oktatási jogok miniszteri biztosának az eljárását akkor kezdeményezheti, ha az e törvényben szabályozott jogorvoslati eljárás indítási jogát – a bírósági eljárás kivételével – kimerítette.

(4) A jogorvoslati eljárás indításának joga kiterjed a felvételi kérelmek elbírálásával kapcsolatos eljárásra is. A jogorvoslati eljárás és a megkezdett jogorvoslat befejezésének joga megilleti azt is, akinek a hallgatói jogviszonya időközben megszűnt.

A hallgatói jogviszony és a kollégiumi tagsági jogviszony megszűnése

76. §

(1) Megszűnik a hallgatói jogviszony,

- a) ha a hallgatót másik felsőoktatási intézmény átvette, az átvétel napján,
- b) ha a hallgató bejelenti, hogy megszünteti a hallgatói jogviszonyát, a bejelentés napján,
- c) ha a hallgató nem folytathatja tanulmányait államilag támogatott képzésben, és költségtérítéses képzésben nem kívánja azt folytatni,
- d) az adott képzési ciklust, illetve a szakirányú továbbképzés esetén az utolsó képzési időszakot követő záróvizsga-időszak utolsó napján, illetve a doktori képzés képzési idejének utolsó napján,
- e) felsőfokú szakképzés esetén az első szakmai vizsga utolsó napján,
- f) felsőfokú szakképzésben, ha a hallgató tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált, és a felsőoktatási intézményben nem folyik másik, megfelelő felsőfokú szakképzés, vagy a hallgató nem kíván továbbtanulni, illetve a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,
- g) ha a hallgató hallgatói jogviszonyát – fizetési hátralék miatt – a rektor a hallgató eredménytelen felszólítása és a hallgató szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,
- h) a kizárás fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

(2) A felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, aki

- a) a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti,

b) egymást követő két alkalommal nem jelentkezett be a következő tanulmányi félévre,

c) a hallgatói jogviszony szünetelését követően nem kezdi meg tanulmányait,

feltéve minden esetben, hogy a hallgatót – legalább két alkalommal – írásban felhívták arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről.

(3) Azt, akinek megszűnt a hallgatói jogviszonya, törölni kell a hallgatói névsorból.

(4) A hallgató kollégiumi tagsági jogviszonya megszűnik

a) a felvételtől szóló döntésben meghatározott határidő lejártakor,

b) a hallgatói jogviszony megszűnésével,

c) a kollégiumból kizáró fegyelmi határozat jogerőre emelkedésével,

d) ha a hallgató kollégiumi elhelyezését fizetési hátralék miatt – a hallgató eredménytelen felszólítása és szociális helyzetének vizsgálata után – megszüntetik, a megszűnés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,

e) ha a hallgató kollégiumi tagságáról írásban lemond, a nyilatkozatban megjelölt napon,

f) ha a hallgatót másik kollégium átvette, az átvétel napján.

(5) Nem szűnik meg a hallgatói jogviszonya annak, aki a többciklusos képzés következő szakaszában vagy a felsőfokú szakképzést követően az alapképzésben folytatja tanulmányait, feltéve, hogy a tanulmányait megszakítás nélkül, a soron következő tanulmányi félévben, ugyanabban a felsőoktatási intézményben folytatja tovább.

A hallgatók közösségei, a hallgatói önkormányzatok, a hallgatók országos képviselete

77. §

(1) A felsőoktatási intézményekben a hallgatói érdekek képviseletére – a felsőoktatási intézmény részeként – hallgatói önkormányzat működik. A hallgatói önkormányzatnak minden hallgató tagja. A hallgatói önkormányzat tevékenysége a hallgatókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Az e törvényben szabályozott eljárásokban a hallgató képviseletében – megbízás alapján – a hallgatói önkormányzat is eljárhat. A hallgatói önkormányzat az e törvényben meghatározott jogosítványait akkor gyakorolhatja, ha megválasztotta tisztségviselőit, és jóváhagyták az alapszabályát.

(2) A hallgatói önkormányzat dönt saját működéséről, a hallgatói önkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, az intézményi tájékoztatási rendszer létrehozásáról és működtetéséről. A hallgatói önkormányzat részére érdekképviseleti tevékenysége körében utasítás nem adható. A hallgatói önkormányzat megválasztja tisztségviselőit, ennek során minden érintett hallgató választhat, illetve választható. Érvényes a választás, ha azon a hallgatók legalább húsz százaléka részt vett.

(3) A hallgatói önkormányzat alapszabálya határozza meg a hallgatói önkormányzat működésének a rendjét. Az alapszabályt a hallgatói önkormányzat küldöttgyűlése fogadja el, és a szenátus jóváhagyásával válik érvényessé. Az alapszabály jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatával. Az alapszabály jóváhagyásáról a szenátusnak legkésőbb a betérjesztést követő harmincadik nap eltelte utáni első ülésen nyilatkoznia kell. Az alapszabályt, illetve módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a szenátus a meghatározott határidőn belül nem nyilatkozott.

(4) A hallgatói önkormányzat működéséhez és a feladatai elvégzéséhez a felsőoktatási intézmény biztosítja a feltételeket, amelynek jogszerű felhasználását jogosult ellenőrizni. A hallgatói önkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a felsőoktatási intézmény, kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza a felsőoktatási intézmény, kollégium működését.

(5) A hallgatói önkormányzat az e törvényben meghatározott jogainak megsértése esetén – beleértve azt is, ha az alapszabályának jóváhagyását megtagadják – tizenöt napon belül törvényességi kérelmet nyújthat be a fenntartóhoz. A fenntartó döntése ellen a közléstől számított harminc napon belül jogszabálysértésre vagy intézményi szabályzatban foglaltakba ütközésre hivatkozással a hallgatói önkormányzat a bírósághoz fordulhat.

(6) A törvényességi kérelem elbírálásának rendjére, a hozott döntés megtámadására a 73. § (3)–(9) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

78. §

(1) A hallgatói önkormányzat egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor, az alábbi körben:

- a) tanulmányi és vizsgaszabályzat,
- b) térítési és juttatási szabályzat,
- c) az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendje.

(2) A hallgatói önkormányzat közreműködik az oktatók oktatói tevékenységének hallgatói véleményezésében, továbbá egyetértési jogot gyakorol az ifjúságpolitikai és hallgatói célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.

(3) A hallgatói önkormányzat tesz javaslatot a gazdasági tanács egy tagjára, továbbá egy képviselője részt vehet a gazdasági tanács ülésén.

(4) A hallgatói önkormányzat a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – a szenátus létszáma legalább egynegyedének, legfeljebb egyharmadának megfelelő – számú tagot delegálhat a szenátusba. Ha a hallgatói önkormányzat választásában a hallgatók legfeljebb egynegyede vett részt, a hallgatói önkormányzat egy tag delegálására jogosult a szenátusba. Amennyiben a hallgatói önkormányzat egynél több tag delegálására jogosult, egy tagot a doktoranduszhallgatók önkormányzata delegálhat.

(5) A hallgatói önkormányzat

a) javaslattal élhet a szabadon választható tantárgyak, szemináriumok bevezetésére; külső oktató (előadó) meghívására;

b) részt vesz a tudományos és szakmai diákkörök szervezésében; a dolgozatok közzétételében; a hallgatók hazai és külföldi oktatási, kulturális és tudományos képzési kapcsolatainak építésében;

c) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint részt vehet a szociális, kulturális, sport vagy más szabadidős tevékenység szervezésében, és gondoskodik az e célból rendelkezésére bocsátott helyiségek és eszközök rendeltetésszerű felhasználásáról és megóvásáról,

d) véleményezi a hallgatók rendelkezésére álló helyiségek, eszközök, felszerelések használatának rendjét;

e) gondoskodik a delegálásról, ha e törvény vagy más jogszabály, illetve a szervezeti és működési szabályzat szerint a hallgatói részvételt biztosítani kell;

f) dönt a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott ügyekben, továbbá a térítési és juttatási szabályzatban meghatározottak szerint közreműködik a hallgatók tanulmányi ösztöndíj, szociális és más támogatási ügyeinek intézésében,

g) véleményezi a felsőoktatási intézmény sportlétesítményeinek hasznosítását,

h) a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint közreműködik a kollégium vezetésében.

(6) A hallgatói önkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a felsőoktatási intézmény működésével és a hallgatókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg azokat a további ügyeket, amelyekben a hallgatói önkormányzat véleményét ki kell kérni, egyetértését be kell szerezni, illetve amely ügyekben dönt.

(7) A hallgatói önkormányzat a jogait az alapszabályában rögzített módon gyakorolja.

(8) A felsőoktatásban intézkedésre jogosult személy vagy szervezet a hallgatói önkormányzat javaslatára harminc napon belül – a gazdasági tanács, illetve szenátus esetén a harmincadik napot követő első ülésen – érdemi választ köteles adni.

79. §

(1) A hallgatók országos képviselőtét – a (4)–(6) bekezdésben meghatározott kivétellel – a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája látja el, amely véleményt nyilváníthat, illetve javaslatot tehet a felsőoktatást érintő bármely kérdésben. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája ellátja a hallgatók képviselőtét a felsőoktatás országos szervezeteiben.

(2) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája a hallgatói önkormányzatokból álló testület, amely elfogadja alapszabályát.

(3) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának alapszabálya határozza meg azt a rendet, amely alapján a hallgatói önkormányzatok képviseltek magukat a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciáján.

(4) A felsőoktatási intézmények doktori képzésben részt vevő hallgatóinak képviselőjét a Doktoranduszok Országos Szövetsége látja el. A Doktoranduszok Országos Szövetsége a doktoranduszokat érintő kérdésekben gyakorolja az (1) bekezdésben meghatározott jogköröket.

(5) A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája és a Doktoranduszok Országos Szövetsége üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Magyar Rektori Konferencia képviselőjét.

(6) A tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató oktatók szakmai szervezete az Országos Tudományos Diákköri Tanács. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács feladata a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói tudományos és művészeti tevékenység, a diákköri mozgalom országos képviselője és összehangolása, valamint az országos jellegű tudományos és művészeti diákfórumok szervezése. Az Országos Tudományos Diákköri Tanács működését – az általa megalkotott – szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

NEGYEDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁSBAN ALKALMAZOTTAK (KÖZALKALMAZOTTAK, MUNKAVÁLLALÓK)

A felsőoktatásban alkalmazottak köre és a foglalkoztatás általános szabályai

80. §

(1) A felsőoktatási intézményben az oktatással összefüggő feladatokat

a) oktatói (tanársegéd, adjunktus, főiskolai docens, egyetemi docens, főiskolai tanár, egyetemi tanár),

b) tanári (így különösen nyelvtanár, testnevelő tanár, művésztanár, gyakorlati oktató, kollégiumi tanár, mérnökstanár, műszaki tanár)

munkakörökben foglalkoztatottak (a továbbiakban a b) pontban felsoroltak együtt: tanári munkakörök) látják el.

(2) A felsőoktatási intézményben az önálló kutatói feladatok ellátására tudományos kutatói munkakör létesíthető.

(3) Az oktatók, tudományos kutatók és a tanárok munkáját ügyvivő-szakértői, ügyintézői munkakörben foglalkoztatottak segítik. Az e bekezdésben meghatározott munkakörökben alkalmazottak foglalkoztatási feltételeit a Kormány határozza meg.

(4) A felsőoktatási intézmény működésével összefüggő feladatok ellátására pénzügyi-gazdasági, műszaki-szolgáltató, szakmai-szolgáltató, ügyviteli, kisegítői munkakör létesíthető.

(5) Ha a felsőoktatási intézmény közoktatási, közművelődési, közgyűjteményi, egészségügyi, szociális vagy más feladat ellátására intézményt, szervezeti egységet hoz létre, az ott foglalkoztatottakra az adott ágazatra, feladatra, tevékenységre meghatározott

rendeleteket kell alkalmazni (a továbbiakban az (1)–(5) bekezdésben felsoroltak együtt: alkalmazottak).

(6) Ha az (5) bekezdésben felsorolt szervezeti egységben alkalmazott felsőoktatási intézményi feladatokat is ellát, a munkaszerződésében, közalkalmazotti kinevezésében kell meghatározni, hogy az egyes feladatokat – teljes vagy rész – munkaidejének milyen hányadában kell ellátnia.

81. §

(1) Az alkalmazottak foglalkoztatására költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt, más felsőoktatási intézményekben a Munka Törvénykönyvét az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A felsőoktatásban az alkalmazás feltétele, hogy az alkalmazott

- a) rendelkezék az előírt iskolai végzettséggel, szakképzettséggel,
- b) büntetlen előéletű és cselekvőképes legyen.

Az alkalmazottak jogai és kötelezettségei

82. §

(1) A felsőoktatási intézmény minden alkalmazottjának joga, hogy

a) a felsőoktatási intézmény működésével összefüggésben javaslattal éljen, s arra a megkereséstől számított harminc napon belül érdemi választ kapjon,

b) az e törvényben és a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint részt vegyen a felsőoktatási intézmény testületeinek megválasztásában, továbbá megválasztása esetén a testület munkájában,

- c) az oktatási jogok miniszteri biztosához forduljon,
- d) igénybe vegye az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot.

(2) A felsőoktatási intézmény minden alkalmazottjának kötelessége, hogy

a) megtartsa a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakat,

b) a munkaköri leírásában meghatározottak szerint ellássa feladatait.

(3) A felsőoktatási intézmény a foglalkoztatási követelményrendszerben határozza meg – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – az egyes munkakörökhöz tartozó feladatokat, továbbá az egyes munkakörök betöltéséhez az e törvényben meghatározottakon kívül további szakmai feltételeket állapíthat meg, gyakorlati idő meglétét írhatja elő,

összeférhetetlenségi szabályokat állapíthat meg, korlátozhatja, hogy az alkalmazott másik felsőoktatási intézményben a nála betöltött munkakörhöz hasonló munkakört töltsön be.

Az oktatókra vonatkozó külön szabályok

Az oktatói munkakörök, a munkaköri címek

83. §

(1) Az oktatói feladat – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – oktatói munkakörben látható el, költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményben az oktatói munkakörre létesített közalkalmazotti jogviszonyban, más felsőoktatási intézményben pedig az oktatói munkakörre létesített munkaviszonyban. Oktatói munkakörben nem magyar állampolgár is alkalmazható.

(2) Oktatói munkakörben – az e törvényben meghatározott egyéb feltételek megléte mellett – az alkalmazható, aki mesterfokozattal és szakképzettséggel rendelkezik.

(3) Az oktatói feladatok és a tudományos kutatói feladatok egy munkakörben is elláthatók, ebben az esetben a munkaszerződésben, közalkalmazotti kinevezésben kell meghatározni, hogy az egyes feladatokat a foglalkoztatás – teljes vagy rész – munkaidejének milyen hányadában kell ellátni.

(4) Megbízási jogviszony keretében az oktatói feladat akkor látható el, ha az oktató által ellátott tevékenység jellege ezt megengedi, továbbá a végzett munkára fordított idő nem haladja meg a teljes munkaidő hetven százalékát (a továbbiakban: óraadó oktató). Az óraadó oktató alkalmazásánál a 81. § (2) és e § (2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell. Megbízási jogviszony létesíthető továbbá az eseti, nem rendszeres oktatói feladatokra. A felsőoktatási intézmény a vele közalkalmazotti, illetve munkaviszonyban álló személlyel a munkakörébe nem tartozó oktatói feladatok ellátására megbízási jogviszonyt létesíthet.

84. §

(1) A felsőoktatási intézmény a foglalkoztatási követelményrendszerben határozza meg az oktatókkal szemben támasztott alkalmassági, előmeneteli és teljesítménykövetelményeket, valamint azokat a jogkövetkezményeket, amelyeket akkor kell alkalmazni, ha a követelményrendszerben foglaltakat az oktató nem teljesíti.

(2) Az oktató a heti teljes munkaidejéből – két tanulmányi félév átlagában – legalább heti tíz órát köteles a hallgatók felkészítését szolgáló előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció megtartására (a továbbiakban: tanításra fordított idő) fordítani. Az oktató tudományos kutatást folytat, továbbá a hallgatókkal való foglalkozással, tudományos kutatással le nem kötött munkaidőben – munkaköri feladatként – a munkáltató rendelkezései szerint ellátja mindazokat a feladatokat, amelyek összefüggnek a felsőoktatási intézmény működésével, és igénylik az oktató szakértelmét.

(3) A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – hetven százalékkal megemelheti, illetve huszonöt százalékkal csökkentheti, azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézményben az oktatói munkakörben foglalkoztatottakra számított tanításra fordított idő – a (4) bekezdésben foglaltak

figyelembevételével – nem lehet kevesebb két tanulmányi félév átlagában egy oktatóra vetítve heti tizenkét óránál. A tanítási idő meghatározásának elveit a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni, azzal, hogy a tanításra fordított idő megállapításánál a vizsgáztatással, tudományos kutatással összefüggésben végzett tevékenységet figyelembe kell venni. A csökkentés, emelés összefüggő időtartama legfeljebb két félévre szólhat.

(4) Ha az oktatót nem teljes munkaidőben foglalkoztatja a felsőoktatási intézmény, a tanításra fordított időt, illetve annak csökkentését a foglalkoztatási idővel arányosan kell meghatározni.

(5) Az oktató – függetlenül attól, hogy hány felsőoktatási intézményben lát el oktatói feladatot – az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során legfeljebb kettő, illetve a felsőoktatási intézmény költségvetési támogatásának megállapításánál egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe. Az oktató – írásban adott – nyilatkozata határozza meg, hogy melyik az a felsőoktatási intézmény, amelyiknél az előzőekben meghatározottak szerint figyelembe lehet őt venni. Ilyen nyilatkozat hiányában az oktató egyik felsőoktatási intézménynél sem vehető figyelembe.

85. §

(1) Az egyetemi és a főiskolai docens, valamint az egyetemi és a főiskolai tanár a tudományos kutatás, illetve művészi alkotótevékenység végzéséhez, egyéni tudományos továbbképzéshez – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – hétévenként alkotói szabadságra jogosult. Az alkotói szabadság ideje legfeljebb egy év lehet. A szabadság ideje alatt távolléti díj jár.

(2) Ha az alkotói szabadságot tudományos kutatás, művészi alkotótevékenység céljára biztosították, a munkáltatónak és az oktatónak megállapodásban kell rögzíteniük az elérendő célt és a mulasztás jogkövetkezményeit.

Az oktatói munkakör létesítése és megszüntetése

86. §

(1) A felsőoktatási intézményben létesíthető oktatói munkakörök a következők:

- a) tanársegéd,
- b) adjunktus,
- c) főiskolai, illetve egyetemi docens,
- d) főiskolai, illetve egyetemi tanár.

(2) Oktatói munkakörben – a tanársegédi munkakör kivételével – munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony azzal létesíthető, aki megfelel az előírt követelményeknek.

(3) Az oktatói munkakörben történő alkalmazás együtt jár a munkakör megnevezésével azonos munkaköri cím adományozásával és e munkaköri cím használatának

jogával. Tanársegédi munkakörben az oktató három évig mint gyakornok, munkaköri cím nélkül is foglalkoztatható.

(4) A főiskolai, illetve egyetemi tanári munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintettet a miniszterelnök főiskolai tanárrá, illetve a köztársasági elnök egyetemi tanárrá kinevezze.

(5) Az alkalmazás megszűnésével – a főiskolai és az egyetemi tanári cím kivételével – megszűnik a munkaköri cím használatának a joga. A főiskolai és az egyetemi tanár a cím használatára addig jogosult, ameddig a miniszterelnök, illetve a köztársasági elnök nem menti fel.

87. §

(1) Ha a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszere szigorúbb előírást nem tartalmaz,

a) a tanársegédi munkakörben történő alkalmazás feltétele a doktori képzés megkezdése,

b) az adjunktusi munkakörben történő alkalmazás feltétele a doktorjelölti jogviszony létesítése.

(2) A főiskolai docensi munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, és alkalmas legyen a hallgatók, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, továbbá rendelkezék megfelelő szakmai gyakorlattal.

(3) A főiskolai tanári és az egyetemi docensi munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, és alkalmas legyen a hallgatók, a doktori képzésben résztvevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, valamint arra, hogy idegen nyelven előadást tartson, továbbá rendelkezék megfelelő, az oktatásban szerzett szakmai tapasztalattal.

(4) Az egyetemi tanári munkakörben történő alkalmazás feltétele, hogy az érintett rendelkezék doktori fokozattal, továbbá az adott tudomány- vagy művészeti terület olyan nemzetközileg elismert képviselője, aki kiemelkedő tudományos kutatói, illetve művészi munkásságot fejt ki. Az oktatásban, kutatásban, kutatásszervezésben szerzett tapasztalatai alapján alkalmas a hallgatók, a doktori képzésben résztvevők, a tanársegédek tanulmányi, tudományos, illetve művészi munkájának vezetésére, idegen nyelven publikál, szemináriumot, előadást tart. Az egyetemi tanár jogosult a professzori cím használatára.

(5) A felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében kell meghatározni, hogy a főiskolai és az egyetemi docensi munkakörben történő alkalmazáshoz, a főiskolai és az egyetemi tanári kinevezés kezdeményezéséhez szükséges feltételek meglétéről a szenátus milyen okiratok alapján, milyen eljárás keretében győződik meg. Ennek keretei között a felsőoktatási intézmény előírhatja a habilitációs eljárást lefolytatását.

88. §

(1) Az egy évnél hosszabb időre szóló egyetemi és főiskolai docensi, egyetemi és főiskolai tanári munkaköröket nyilvános pályázati eljárás alapján kell betölteni. A felsőoktatási intézmény – függetlenül attól, hogy főiskola vagy egyetem – bármelyik oktatói munkakörre pályázatot hirdethet. A pályázatot a rektor írja ki, a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak figyelembevételével. A tanársegédi, illetve az adjunktusi munkakörre nyilvános pályázat írható ki. A nyilvános pályázaton részt vehetnek a felsőoktatási intézménnyel alkalmazásban állók, továbbá azok is, akik nem állnak munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban a felsőoktatási intézménnyel. A benyújtott pályázatokat a szenátus bírálja el. A szenátus azokat a pályázatokat, amelyek megfelelnek a munkakör elnyeréséhez szükséges feltételeknek, rangsorolja. A szenátus az e bekezdésben szabályozott döntését tagjai legalább kétharmadának igenlő szavazatával hozza. A rektor a rangsorolt pályázatok közül választva létesíthet munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt, illetve kezdeményezheti a főiskolai tanári, egyetemi tanári kinevezést.

(2) Ha a szenátus által elfogadott rangsorban olyan pályázó is található, aki a felsőoktatási intézményben oktatói munkakörben dolgozik (a továbbiakban: foglalkoztatott oktató), az (1) bekezdésben foglaltakat a következő eltéréssel kell alkalmazni:

a) a rektor döntése alapján nem munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt kell létesíteni, hanem a munkaszerződést, közalkalmazotti kinevezést kell módosítani,

b) a foglalkoztatott oktatót a rektor csak akkor mellőzheti, ha olyan pályázót választ ki, aki a rangsorban megelőzi a foglalkoztatott oktatót.

(3) A nyilvános pályázati felhívásokat – a Kormány által meghatározottak szerint – közzé kell tenni. A pályázat előkészítésével, lebonyolításával, elbírálásával kapcsolatos kérdéseket a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni, azzal a megkötéssel, hogy a pályázat benyújtására rendelkezésre álló időszak nem lehet rövidebb harminc napnál.

89. §

(1) A rektor a főiskolai tanári kinevezésre, illetve az egyetemi tanári kinevezésre szóló javaslatát megküldi a felsőoktatási intézmény fenntartójának, abból a célból, hogy továbbítsa a kinevezésre jogosultnak.

(2) A főiskolai tanári kinevezést a nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója – az oktatási miniszter útján – kezdeményezi a miniszterelnöknél.

(3) Az egyetemi tanári kinevezést a nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója – az oktatási miniszter útján – kezdeményezi a köztársasági elnöknél.

90. §

(1) Az, aki jogosult a főiskolai tanári vagy az egyetemi tanári cím használatára, másik munkáltatónál is létesíthet oktatói munkakört újabb kinevezés nélkül.

(2) Ha az oktató munkahelyet változtat, új vagy további munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt létesít, a munkáltató az előző munkáltatónál elért vagy annál alacsonyabb munkaköri címnek megfelelő munkakörben is foglalkoztathatja.

91. §

(1) Nem foglalkoztatható tovább az az oktató, aki a munkába állásának napjától számított

- a) harmadik év elteltéig a tanársegédi munkakör,
- b) nyolcadik év elteltéig az adjunktusi munkakör

betöltéséhez szükséges feltételeket nem teljesítette. Nem foglalkoztatható tovább az az oktató sem, aki a munkába állásának napjától számított tizenkettedik év elteltéig nem szerzett tudományos fokozatot. E határidőkre nem számít be az az időszak, amely alatt a munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony kilencven napnál hosszabb ideig szünetelt szabadság miatt, gyermekgondozás céljából, közeli hozzátartozó ápolása céljából, kereséktelen betegség miatt, valamint külföldi felsőoktatási intézményben való munkavállalás vagy szakmai tanulmányút miatt szünetel. A határidő elteltével az oktató munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya e törvény erejénél fogva megszűnik. A megszűnésről a rektor írásban értesíti az oktatót. A munkáltató a kinevezési okmányban, illetve a munkaszerződésben köteles meghatározni, hogy a munkakör betöltéséhez szükséges feltételeket az oktatónak milyen ütemezésben kell teljesítenie, továbbá fel kell hívnia a figyelmet az e bekezdésben meghatározott jogkövetkezményekre. Főiskolai tanári, egyetemi tanári, kutatóprofesszori, tudományos tanácsadói munkakörökben az oktató, illetve a kutató közalkalmazotti jogviszonyban a hatvanötödik életéve után is foglalkoztatható, legfeljebb a hetvenedik életévének a betöltéséig.

(2) A munkáltató rendes felmondással, illetve felmentéssel – a Munka Törvénykönyvében és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben meghatározottakon túl – az oktatói munkakörben történő foglalkoztatást megszüntetheti, ha az oktató

- a) nem teljesítette a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottakat,
- b) részére a tanítási időre eső munkavégzést – két félév átlagában – legalább ötven százalékában nem tudja biztosítani,
- c) nem teljesítette azokat a munkakör betöltéséhez szükséges feltételeket, amelyeket a munkáltató – megfelelő határidő biztosításával – a munkaszerződésben, illetve a kinevezési okmányban előírt.

(3) E törvény erejénél fogva megszűnik a főiskolai tanári, illetve az egyetemi tanári munkakörben történő foglalkoztatás, ha a miniszterelnök a főiskolai tanárt, a köztársasági elnök az egyetemi tanárt felmentette. A főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár felmentését a 89. §-ban meghatározott eljárás szerint a rektor kezdeményezi. A rektor köteles kezdeményezni a főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár felmentését, ha azt az érintett kéri, a főiskolai tanárral, illetve az egyetemi tanárral szemben jogerősen elbocsátás fegyelmi büntetést szabtak ki, a foglalkozás gyakorlásától a bíróság jogerősen eltiltotta, vagy az érintettet szándékos bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték. Ha a főiskolai tanár, illetve az egyetemi tanár cím viselésére jogosult nem áll felsőoktatási intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban, a felmentés kezdeményezésére az oktatási miniszter jogosult.

92. §

(1) Annak, aki főiskolai, illetve egyetemi tanári címmel rendelkezik, és nyugdíjazására tekintettel foglalkoztatását megszüntetik, a szenátus Professor Emeritus vagy Professor Emerita (a továbbiakban együtt: Professor Emeritus) címet adományozhat. A Professor Emeritus címmel járó jogokat és kötelezettségeket, juttatásokat, azok időtartamát a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében kell meghatározni.

(2) A szenátus az óraadó oktatónak, ha

a) rendelkezik doktori fokozattal: magántanári,

b) országosan elismert szaktekintély: címzetes egyetemi vagy főiskolai docens, illetve címzetes egyetemi vagy főiskolai tanár,

c) kiemelkedő gyakorlati oktató munkát végez: mesteroktatói címet adományozhat.

(3) A felsőoktatási intézményben tanári munkakörben foglalkoztatott, kiemelkedő gyakorlati oktató munkát végző tanár részére a szenátus mestertanári címet adományozhat.

(4) A (2)-(3) bekezdésben meghatározott címek adományozásának és visszavonásának feltételeit, az adományozás rendjét, a címmel járó juttatásokat, a cím visszavonásának rendjét a foglalkoztatási követelményrendszerben kell meghatározni.

A kutatói munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozó külön rendelkezések

93. §

(1) Tudományos kutatói munkakörben kell foglalkoztatni azt, aki – a munkaszerződésében, illetve közalkalmazotti kinevezésében meghatározottak alapján – a teljes munkaidejének legalább kilencven százalékát a felsőoktatási intézmény tudományos tevékenységének ellátására fordítja, továbbá munkakörébe tartozó feladatként részt vesz a felsőoktatási intézmény oktatással összefüggő tevékenységében is.

(2) A felsőoktatási intézményben létesíthető kutatói munkakörök a következők:

a) tudományos segédmunkatárs,

b) tudományos munkatárs,

c) tudományos főmunkatárs,

d) tudományos tanácsadó,

e) kutatóprofesszor.

(3) A tudományos kutatók foglalkoztatására egyebekben a 83. §-ban, a 84. § (5) bekezdésében, a 85. §-ban, a 86. § (2)–(3) bekezdésében, a 88. §-ban és a 90. § (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az óraadó oktató helyett a

megbízásos kutatót kell érteni. A tudományos segédmunkatárs munkaköri cím nélkül, gyakornokként nem foglalkoztatható.

(4) A Kormány határozza meg a kutatói munkakörök betöltésének feltételeit, ennek keretei között különösen az egyes munkakörök létesítésének feltételeit és a juttatásokat.

A tanári munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozó külön rendelkezések

94. §

(1) Tanári munkakörben az foglalkoztatható, aki felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik.

(2) A tanári munkakörben foglalkoztatottakra a 83. § (1) és (4) bekezdésében és a 84. § (1)–(2) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell. A tanári munkakörben foglalkoztatott esetében a tanításra fordított idő két tanulmányi félév átlagában heti húsz óra. A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – tizenöt százalékkal megemelheti, illetve csökkentheti, azzal a megkötéssel, hogy a felsőoktatási intézményben a tanári munkakörben foglalkoztatottakra számított tanításra fordított idő egy tanárra vetítve nem lehet kevesebb két tanulmányi félév átlagában heti tizennyolc óránál.

(3) A tanári munkakörben történő foglalkoztatáshoz a Kormány határozza meg a besorolás szabályait.

Az oktatással kapcsolatos feladatok ellátásában közreműködők jogai és kötelességei

95. §

(1) Az oktatói munkakörben foglalkoztatottat megilleti az a jog, hogy

a) emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,

b) a képzési program keretei között meghatározza az oktatott tananyagot, megválassza az általa alkalmazott oktatási és képzési módszereket,

c) világnézete és értékrendje szerint végezze oktatói munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a hallgatót,

d) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint megválassza a hallgatókat, továbbá irányítsa és értékelje a hallgató munkáját,

e) hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez,

f) szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,

g) tudományos illetve művészeti célú pályázatot nyújtson be,

h) a munkaköri feladataiból származó tudományos kutatási feladatai mellett a maga választotta tudományos témában végezzen kutatótevékenységet,

i) tudományos kutatási, illetőleg művészeti eredményeit közzétegye.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat a tanári munkakörben foglalkoztatottak, valamint az oktatói feladatokat ellátó doktoranduszok tekintetében is alkalmazni kell.

(3) Azt, akit munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban oktatói, kutatói és tanári munkakörben foglalkoztatnak, továbbá akit oktatói, kutatói és tanári munkakörből helyeztek nyugállományba, megilleti az a jog, hogy az állami szervek és a helyi önkormányzatok által fenntartott könyvtárakat, múzeumokat és más kiállítótermeket ingyenesen látogassa. E jogosultságot oktatói igazolvánnyal, illetve nyugdíjas esetén az utolsó munkáltató által kiállított okirattal kell igazolni. Az okirat felmutatásával igazolhatja az oktató azt is, hogy jogosult igénybe venni az oktatók részére biztosított más kedvezményeket. Az igazolvány közokirat. Az igazolványnyomtatvány előállításához és forgalmazásához az oktatási miniszter engedélye szükséges.

(4) Azt, akit munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban oktatói, kutatói és tanári munkakörben foglalkoztatnak, megilleti az a jog, hogy az éves költségvetési törvényben megállapított összegnek megfelelő hozzájárulást vegyen igénybe szakirodalom (könyv, tankönyv, jegyzet, folyóirat, elektronikus ismerethordozók stb.) vásárlásához, illetve a könyvtári beiratkozáshoz.

(5) Az oktatással kapcsolatos feladatokat ellátó kötelessége, hogy

a) az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,

b) oktató tevékenysége során figyelembe vegye a hallgató egyéni képességét, tehetségét, fogyatékosságát,

c) a hallgatókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, kérdéseikre érdemi választ adjon,

d) a hallgató emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

(6) A könyvtár- és múzeumlátogatással, a szakirodalomhoz nyújtott támogatás igénybevételeivel összefüggő kérdéseket, továbbá a foglalkoztatással összefüggő sajátos rendelkezéseket a Kormány határozza meg.

(7) Az oktató, tanári munkakörben foglalkoztatott személy, a tudományos kutató a képzési feladatok ellátása során a hallgatókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.

Vezetői állások és vezetői megbízások

96. §

(1) A felsőoktatási intézményekben – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak alapján – a következő magasabb vezetői megbízások adhatók ki:

a) rektor,

b) rektorhelyettes,

- c) főigazgató,
- d) dékán,
- e) gazdasági főigazgató, ennek hiányában gazdasági igazgató,
- f) igazgatási feladatot ellátó hivatal vezetője (főtitkár vagy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott más megnevezéssel).

(2) A felsőoktatási intézményekben – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak alapján az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül – a következő vezetői megbízások adhatók ki:

- a) az (1) bekezdésben felsoroltak – az a) és b) pont kivételével – helyettesei,
- b) szervezeti egység vezetői és vezetőhelyettesei.

(3) A felsőoktatási intézményben magasabb vezetői és vezetői megbízással rendelkezők száma legalább két fő, de legfeljebb az oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak heti munkaidejének a heti teljes munkaidővel történő elosztásával számított létszám húsz százaléka lehet.

(4) A regionális központ vezetője részére az (1) bekezdés b)–d) pont alatt felsorolt magasabb vezetői megbízás adható.

(5) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott vezetői megbízások határozott időre – három–öt évre – adhatók, és az (1) bekezdés a)–d) pontjában felsorolt megbízások egy, az (1) bekezdés e)–f) pontjában, továbbá a (2) bekezdésben felsorolt megbízások több alkalommal meghosszabbíthatók.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott magasabb vezetői megbízásokra nyilvános pályázatot kell, a (2) bekezdésben meghatározott vezetői megbízásokra – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint – nyilvános pályázatot lehet kiírni. A pályázatok lebonyolítását, a pályázatok formáját, a vezetői megbízásokkal kapcsolatos összeférhetlenségi szabályokat a Kormány határozza meg. A pályázatok tartalmi követelményeit, a vezetői megbízás szakmai feltételeit – a rektor kivételével –, a pályázatok elbírálásának elveit és rendjét a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.

(7) A rektori megbízásra benyújtott valamennyi pályázatot a szenátus véleményezi, rangsorolja. A szenátus a tagjai többségének szavazatával dönt a rektorjelölt személyéről.

(8) A magasabb vezetői és vezetői megbízásokra benyújtott pályázatok rangsorolásáról a szenátus dönt. Döntését a (7) bekezdésben meghatározott kivétellel megküldi a rektornak. A rektor a szenátus véleményének mérlegelésével dönt a vezetői megbízás kiadásáról.

(9) A magasabb vezetői és vezetői megbízás a hatvanötödik életév betöltéséig szólhat.

(10) Az e §-ban foglaltakat a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkáltatónál azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a vezetői megbízás alatt vezető állású munkavállalót kell érteni.

(11) A főiskolai rektor és az egyetemi rektor megbízásával és felmentésével kapcsolatos eljárásra a 89. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

A díjazásra vonatkozó rendelkezések

97. §

(1) A felsőoktatási intézményben oktatói, illetve tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott munkabérét, illetve illetményét (a továbbiakban együtt: havi rendszeres járandóság) az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározott egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának garantált illetménye alapján kell megállapítani, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 2. számú mellékletének alkalmazásával. A gyakornok havi rendszeres járandóságát az oktatói munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozó rendelkezések alapján kell meghatározni.

(2) Az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg azt az összeget, amely alapján meg kell határozni a felsőoktatási intézmény rendelkezésére álló, az oktatói és kutatói teljesítmény alapján szétosztható intézményi keretösszeget. Ez az összeg nem lehet kevesebb, mint az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozata garantált illetményének húsz százaléka (a továbbiakban: számítási alap). A szétosztásra kerülő éves keretösszeget az oktatói és a kutatói munkakörben foglalkoztatottak számított létszámának és a számítási alapnak a tizenháromszoros szorzata adja.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott keretösszeg terhére a munkáltató megemelheti az oktató, illetve a kutató havi rendszeres járandóságának összegét, illetve határozott időre, legalább egy évre szóló keresetkiegészítést állapíthat meg (a továbbiakban: többletjárandóság). Az egy személynek e bekezdés alapján adható havi többletjárandóság összege nem lehet kevesebb, mint a számítási alap háromszorososa.

A munkavállalók szervezetei, egyéni és kollektív jogok, érdekvédelem, érdekegyeztetés

98. §

(1) A felsőoktatási intézményekben az intézményi szakszervezet és a munkáltató részvételével Intézményi Érdekegyeztető Tanács (a továbbiakban: Tanács) működhet. A Tanács szervezetét és működési rendjét a felsőoktatási intézmény és az intézményi szakszervezet megállapodásban rögzíti.

(2) A felsőoktatási intézményben működő reprezentatív szakszervezet kezdeményezére a Tanács létrehozása és működtetése kötelező.

(3) A felsőoktatás ágazati jelentőségű munkaügyi, szociális, élet- és munkakörülményekkel, valamint a személyi juttatásokkal kapcsolatos kérdéseinek egyeztetésére Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács működik. A Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács munkájában az ágazat reprezentatív szakszervezeteinek képviselői, a Magyar Rektori Konferencia képviselője, az Oktatási Minisztérium és a képzésben érdekelt minisztériumok képviselői vesznek részt.

ÖTÖDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁS SZERVEZÉSE ÉS IRÁNYÍTÁSA

A felsőoktatással kapcsolatos állami hatáskörök

Az Országgyűlés hatáskörei

99. §

(1) Az Országgyűlés a felsőoktatásról szóló törvény elfogadásával meghatározza a felsőoktatás rendszere működésének elveit, továbbá a felsőoktatás fejlesztési tervének elfogadásával meghatározza a felsőoktatás fejlesztésének irányait, valamint az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározza a felsőoktatás fejlesztéséhez és működéséhez rendelkezésre bocsátott állami hozzájárulást.

(2) Az Országgyűlés a felsőoktatási intézmény állami elismerését a felsőoktatási intézménynek az e törvény 1. számú mellékletébe történő felvételével adja meg, illetve az e törvény 1. számú mellékletéből történő törléssel vonja vissza.

A köztársasági elnök hatáskörei

100. §

A Magyar Köztársaság elnöke

- a) megbízza és felmenti az egyetem rektorát,
- b) kinevezi és felmenti az egyetemi tanárt,
- c) előzetesen hozzájárul a Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae kitüntetéssel való doktorrá avatáshoz.

A Kormány és a miniszterelnök hatáskörei

101. §

(1) A Magyar Köztársaság Kormánya

- a) benyújtja az Országgyűlés részére a felsőoktatást érintő törvényjavaslatokat és országgyűlési határozati javaslatokat, a felsőoktatás középtávú – legalább hat évre szóló – fejlesztési tervét és a végrehajtásáról szóló beszámolót,
- b) határozatban megállapítja az adott évben államilag támogatott képzésbe felvehető hallgatói létszámot, továbbá elosztja a képzési területek, a képzés munkarendje és a képzés szintje szerint,

c) ösztöndíjat alapíthat.

(2) Az államilag támogatott képzésbe felvehető hallgatói létszám megállapításával kapcsolatos kormány-előterjesztést véleményezik a gazdasági kamarák, véleményükről a Kormányt tájékoztatni kell.

(3) A Magyar Köztársaság miniszterelnöke

a) megbízza és felmenti a főiskola rektorát,

b) kinevezi és felmenti a főiskolai tanárt,

c) megbízza és felmenti a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnökét és tagjait.

Az ágazati irányítás

102. §

(1) Az oktatási miniszter az e törvényben meghatározottak szerint ellátja a felsőoktatás ágazati irányítását.

(2) Az oktatási miniszter ágazati irányító hatásköre kiterjed az e törvény hatálya alá tartozó valamennyi tevékenységre, függetlenül attól, hogy a tevékenységet milyen intézményben látják el, illetőleg ki az intézmény fenntartója.

(3) Az oktatási miniszter részt vesz a felsőoktatási politika és fejlesztés állami döntéseinek előkészítésében, illetőleg kialakításában, irányítja az ágazat tudománypolitikáját és annak megvalósítását, koordinálja az országos tudománypolitikai koncepció kialakítását, és ezzel összefüggésben előterjesztést tesz.

(4) A felsőfokú szakképzés tekintetében az irányítási hatásköröket a szakképzésről szóló törvény határozza meg.

(5) Az oktatási miniszter döntéseihez – az e törvényben meghatározott esetekben – beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, illetve a Felsőoktatási és Tudományos Tanács véleményét.

(6) Az oktatási miniszter a nemzeti vagy etnikai kisebbségi képzés tekintetében hozott döntéseihez beszerzi az Országos Kisebbségi Bizottság véleményét.

103. §

(1) Az oktatási miniszter felsőoktatás-szervezési feladatai:

a) működteti

aa) a felsőoktatás információs rendszerét,

ab) a végzett hallgatók pályakövetési rendszerét,

ac) az oktatási jogok miniszteri biztosának hivatalát, az Országos Felsőoktatási Információs Központot, a regisztrációs központot, a Magyar Ekvivalencia és Információs Központot,

ad) az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálatot;

b) meghatározza a felsőoktatási intézmény tervezésével, egészséges és biztonságos üzemeltetésével kapcsolatos követelményeket;

c) megküldi a főiskolai rektor megbízására és felmentésére, a főiskolai tanár kinevezésére és felmentésére vonatkozó javaslatot a miniszterelnöknek, az egyetemi rektori megbízásra és felmentésre, az egyetemi tanár kinevezésére és felmentésére vonatkozó javaslatot a köztársasági elnöknek;

d) meghatározza az ágazati minőségpolitika elveit;

e) javaslatot tesz statisztikai adatszolgáltatásra;

f) gyakorolja a törvényességi ellenőrzés jogkörét;

g) gyakorolja a fejezet belső ellenőrzési jogkörét;

h) pályázat alapján meghatározza az államilag támogatott mester- és doktori képzésre, valamint a szakirányú továbbképzésre felvehető hallgatói létszám intézmények közötti elosztását.

(2) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság indítványára az oktatási miniszter a bíróságnál – a 105. §-ban meghatározottak szerint – kezdeményezi a felsőoktatási intézmény által megszervezett vizsga eredményének, a kiállított bizonyítványnak, oklevélnek érvénytelenné nyilvánítását.

104. §

(1) Az oktatási miniszter felsőoktatás-fejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

a) a szakmai ellenőrzés rendszerének működtetése,

b) a felsőoktatás rendszere fejlesztési terveinek elkészíttetése, beleértve a középtávú fejlesztési tervet, az ágazati minőségpolitikát,

c) a felsőoktatásban jelentkező képzési, oktatási problémák vizsgálata, megoldások kidolgoztatása,

d) a felsőoktatásban folyó kutatásokhoz szükséges szervezeti és anyagi feltételek biztosítása,

e) új képzési, oktatási módszerek, megoldások, szervezeti formák elterjedésének támogatása,

f) a felsőoktatás pedagógiai-szakmai szolgáltatásainak megszervezése, továbbá a felsőoktatásban folyó pedagógiai és kutatómunka országos szintű szakmai értékelésének indítása,

g) rendszeresen, de legalább háromévenként a felsőoktatásban folyó képzés tapasztalatainak az értékelése, a felsőfokú szakképzésben, az alapképzésben és a mesterképzésben a képzési szakok szerkezetének felülvizsgálata,

h) rendszeresen, de legalább háromévenként a felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatának az értékelése.

(2) A felsőoktatás fejlesztési irányainak, céljainak, minőségpolitikájának meghatározásakor érvényesülnie kell a nők arányos szerepvállalása elvének.

(3) Az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat célja, hogy elősegítse az e törvényben meghatározott jogokkal kapcsolatban keletkezett vitás ügyek rendezését, feltéve, hogy a vitás ügy rendezése nem tartozik más külön törvényben szabályozott közvetítői vagy békéltetői eljárásra. A közvetítés olyan sajátos konfliktuskezelő, vitarendező eljárás, amelynek célja a felek közötti vita rendezésének megoldását tartalmazó írásbeli megállapodás létrehozása. Az eljárásban közvetítő vesz részt. A közvetítő feladata, hogy pártatlanul, lelkiismeretesen, legjobb tudása szerint közreműködjen a felek közötti vitát lezáró megállapodás létrehozásában.

(4) Ha a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 18. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján az országos kisebbségi önkormányzat kezdeményezi az anyanyelvű vagy anyanyelvi felsőfokú oktatás feltételeinek a megteremtését, az oktatási miniszter – az igények mérlegelése után – nemzetközi megállapodás megkötésének kezdeményezésével, munkaterv megkötésével, illetve az anyaországban folytatott felsőfokú tanulmányokban való részvételre vagy hazai felsőoktatási intézményekben a szükséges feltételek biztosítására kiírt pályázattal biztosítja a feltételeket.

(5) Az oktatási miniszter a szenátus kezdeményezésére köztársasági ösztöndíjat adományoz a kimagasló teljesítményt nyújtó hallgatók részére. Az ösztöndíj adományozásának rendjét és feltételeit a Kormány határozza meg.

(6) Az oktatási miniszter – ha e törvény másképp nem rendelkezik – ellátja az állami felsőoktatási intézmények tekintetében a fenntartói irányításból eredő feladatokat.

105. §

(1) Az oktatási miniszter törvényességi ellenőrzést gyakorol a nem állami felsőoktatási intézmények fenntartói tevékenysége felett. A törvényességi ellenőrzés keretében az oktatási miniszter azt vizsgálhatja, hogy a fenntartó a felsőoktatási intézményt a jogszabályokban, az intézményi dokumentumokban, a működés megkezdéséhez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működteti-e, eleget tesz-e a fenntartói irányításból adódó kötelezettségeinek.

(2) Az oktatási miniszter a törvényességi ellenőrzési jogkörében – megfelelő határidő biztosításával – felhívja a fenntartót, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak szerinti kötelezettségének tegyen eleget. Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, az oktatási miniszter kezdeményezheti annak bírósági megállapítását, hogy a fenntartó nem tett eleget kötelezettségének. Az e bekezdésben szabályozott pert a megadott határidő lejártától számított harminc napon belül kell kezdeményezni. Ha a bíróság – a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetének alkalmazásával – megállapítja a törvénysértést, és azt a fenntartó a bíróság által megállapított határidőn belül nem szünteti meg, a bíróság – az oktatási miniszter kezdeményezésére – megállapítja, hogy fennállnak a felsőoktatási intézmény megszüntetésének feltételei.

(3) Az oktatási miniszter a törvényességi ellenőrzés eredményeképpen felfüggesztheti a felsőoktatási intézmény vizsgaszervezési jogát, ha az (1) bekezdésben szabályozott felhívása nem vezetett eredményre. A felfüggesztéssel egyidejűleg kezdeményeznie kell a bíróságnál a fenntartó mulasztásának megállapítását. Az oktatási miniszter döntésének ki kell terjednie az érintett hallgatók tanulmányainak folytatásával, vizsgáival kapcsolatos kérdésekre.

(4) Az e §-ban meghatározott eljárásokra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényt kell megfelelően alkalmazni. Az eljárásban közreműködik a regisztrációs központ. A (2)–(3) bekezdésben meghatározott bírósági ügyekben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt kell alkalmazni. A bíróság a döntést megváltoztathatja. A bíróság az ügyet soron kívül bírálja el.

(5) Az oktatási miniszter törvényességi ellenőrzési joga nem érinti a más jogszabályok alapján gyakorolt ellenőrzési, felügyeleti jogosítványokat.

A felsőoktatási intézmények működésével kapcsolatos eljárások

106. §

(1) A felsőoktatási intézmény létesítésével, átalakulásával kapcsolatos ügyekben első fokon a regisztrációs központ jár el. Döntése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. A regisztrációs központ határozata ellen benyújtott fellebbezést az oktatási miniszter bírálja el. Az oktatási miniszter az állami felsőoktatási intézménnyel kapcsolatos döntése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. Az oktatási miniszter a szakértői véleményhez kötve van, ha az abban foglaltak az elsőfokú eljárásban készített szakértői véleménnyel megegyeznek. E bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha a magyar felsőoktatási intézmény a Magyar Köztársaság területén kívül kíván székhelyen kívüli képzést folytatni.

(2) A felsőoktatási intézmény az alap- és mesterképzés indítása, illetve a kar létesítése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. Ha a szakértői véleményben foglaltakkal a felsőoktatási intézmény nem ért egyet, a regisztrációs központnál eljárást kezdeményezhet. A regisztrációs központ – a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság újabb szakértői véleményének beszerzése után – első fokon dönt. A regisztrációs központ a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményéhez kötve van, ha az abban foglaltak az elsőfokú eljárást megelőző eljárásban készített szakértői véleménnyel megegyeznek. A regisztrációs központ határozata ellen benyújtott fellebbezést az oktatási miniszter bírálja el.

(3) A felsőoktatási intézmény a doktori iskola létesítése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. Ha a szakértői véleményben foglaltakkal a felsőoktatási intézmény nem ért egyet, az oktatási miniszternél eljárást kezdeményezhet. Az oktatási miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság újabb szakértői véleményének beszerzése után dönt első fokon. Az oktatási miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményéhez kötve van.

(4) A felsőoktatási intézmény rektora az egyetemi tanári kinevezéssel kapcsolatos javaslatának elkészítése előtt beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

szakértői véleményét. A felsőoktatási intézmény rektora a szakértői véleményben foglaltak mérlegelésével készíti el javaslatát az egyetemi tanári kinevezésre, melyet a szakértői véleménnyel együtt megküld a felsőoktatási intézmény fenntartójának. A nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója a rektor javaslatát a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményével és a saját álláspontjának ismertetésével együtt megküldi az oktatási miniszternek. Az oktatási miniszter beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság újabb szakértői véleményét abban az esetben, ha a felsőoktatási intézmény rektorának javaslata nincs összhangban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményében foglaltakkal. Ha a rektor javaslata és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleménye összhangban áll, az oktatási miniszter kezdeményezi az egyetemi tanári kinevezést a köztársasági elnöknél. Ha a rektor javaslata és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleménye nincs összhangban, az oktatási miniszter mérlegelheti, hogy kezdeményezi-e az egyetemi tanári kinevezést.

(5) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság – a (7) bekezdésben meghatározottak kivételével – az e §-ban szabályozott eljárásokban a jogszabályokban meghatározottak alapján készíti el szakvéleményét. A (3) bekezdésben szabályozott eljárásban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a jogszabályokban foglaltak mellett mérlegeli a felsőoktatási intézmény tudományos tevékenységét. A (4) bekezdésben szabályozott eljárásban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a jogszabályban foglaltakon kívül értékeli a jelölt oktatói, tudományos, illetve művészeti eredményeit.

(6) Az oktatási miniszter döntéseinek meghozatalához a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleménye mellett független nemzetközi szakértői véleményt is beszerezhet, illetve nemzetközi összehasonlító tanulmányokat készíttethet.

(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a Magyar Ekvivalencia és Információs Központ megkeresésére szakértői véleményt készít a külföldi felsőoktatási intézmények magyarországi működésének engedélyezéséhez. Ha a külföldi felsőoktatási intézmény székhelye szerint az Európai Gazdasági Térség államából érkezik, az e bekezdésben szabályozott eljárásban azt kell vizsgálni, hogy a székhelye szerinti országban rendelkezik-e állami elismeréssel.

(8) Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak az e §-ban szabályozott eljárásban újabb szakértői véleményt kell készítenie, arra a – 111. § (7) bekezdése szerint létrehozott – Felülvizsgálati Bizottság eljárásának keretében kerülhet sor.

(9) Az e §-ban meghatározott eljárásokban a kérelem benyújtójának eljárási díjat kell fizetnie.

Regisztrációs központ

107. §

(1) A regisztrációs központ a Kormány irányítása és az oktatási miniszter felügyelete alatt álló, országos hatáskörű, központi költségvetési szervként működő közigazgatási szerv.

(2) A regisztrációs központ látja el a felsőoktatási intézmények nyilvántartásba vételével, tevékenységének megkezdésével és módosításával, a nyilvántartásban

bekövetkezett változások vezetésével, a nyilvántartásból való törlésével kapcsolatos hatósági feladatokat, és hoz elsőfokú határozatot.

(3) A regisztrációs központ az oktatási miniszter ellenőrzési jogkörének keretében hatósági ellenőrzést végez, az ennek során feltárt szabálytalanság megszüntetése érdekében kezdeményezi az oktatási miniszternél, hogy gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét.

(4) A regisztrációs központ az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, helyettese, illetve az országgyűlési külön biztosok megkeresésére vizsgálatot folytat.

(5) A (2) bekezdésben szabályozott eljárásokra, továbbá a hatósági ellenőrzésre egyebekben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(6) A regisztrációs központ közhiteles nyilvántartást vezet a felsőoktatási intézményekről, továbbá dönt a nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény közhasznúsági nyilvántartásba vételéről.

(7) A regisztrációs központ létrehozását, működését, részletes feladat- és hatáskörét a Kormány határozza meg.

A felsőoktatás ágazati minőségfejlesztési rendszere

108. §

(1) Az ágazati minőségpolitika végrehajtása érdekében az ágazati minőségfejlesztési rendszer magában foglalja

- a) az ágazati minőségpolitika elveit,
- b) az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőségHITELESÍTÉST,
- c) az intézményi minőségfejlesztési programokat.

(2) Az ágazati minőségpolitika ajánlást tartalmaz a felsőoktatás várható fejlesztési irányaira, céljaira, az azok megvalósításához szükséges eszközökre, az intézményi minőségfejlesztési programok elkészítésére.

(3) A felsőoktatási intézmények képzési és tudományos kutatási tevékenységét rendszeresen, nyolcévenként a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak értékelnie kell. Az értékelésnek ki kell terjednie a képzés és tudományos kutatás személyi és tárgyi feltételeinek meglétére, továbbá az intézményi minőségfejlesztési program megfelelésére.

(4) A Kormány a felsőoktatási intézmények tevékenységének elismerése céljából felsőoktatási minőségi díjat alapít.

(5) Az ágazati minőségpolitika feladatainak végrehajtásában közreműködik a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a regisztrációs központ.

Az állami hatáskörök ellátásában közreműködő testületek

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

109. §

(1) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének értékelésére, valamint az intézményi minőségfejlesztési rendszer működésének vizsgálatára létrehozott független, országos szakértői testület. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság:

- a) közreműködik az ágazati minőségpolitika elveinek elkészítésében és megvalósulásának figyelemmel kísérésében,
- b) szakmai támogatást nyújt a felsőoktatási intézmények minőségfejlesztési programjának kidolgozásához és működtetéséhez,
- c) ellátja az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőséghitelesítés feladatait,
- d) javaslatot tesz az egyetemi tanári követelményrendszerre,
- e) figyelemmel kíséri az ágazati minőségfejlesztési rendszer harmonizációját az Európai Felsőoktatási Térség felsőoktatási rendszereivel,
- f) a felsőoktatási intézmény megkeresésére véleményt nyilvánít képzési, tudományos kutatási és művészeti alkotótevékenységről,
- g) szakértői véleményt ad az alap- és mesterképzés indításáról, a doktori iskola létesítéséről, doktori képzés indításáról és a doktori szabályzatról,
- h) a felsőoktatási intézmény kérésére véleményt nyilvánít az egyetemi tanári munkaköri cím adományozásával kapcsolatosan,
- i) elkészíti és közzéteszi a felsőoktatási szakértői névjegyzéket.

(2) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményezi a felsőoktatásról szóló törvény és végrehajtási rendeletei, illetve a felsőoktatást szabályozó miniszteri rendeletek tervezeteit.

(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság közreműködik

- a) a felsőoktatásban folyó oktatási, tudományos kutatási, művészeti alkotótevékenység értékelésében,
- b) a felsőoktatás fejlesztésével összefüggő tervek elkészítésében.

110. §

(1) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőséghitelesítés keretében

- a) az intézmény létesítésekor, továbbá
- b) az intézmény alaptevékenységének megváltoztatásakor,

c) nyolcévenként munkaterve szerint

vizsgálja a képzés, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység feltételeinek meglétét, azt, hogy a felsőoktatási intézmény mely képzési, illetve tudományterületen, képzési szinten rendelkezik a szükséges feltételekkel. A c) pontban meghatározott esetben vizsgálja továbbá, hogy a felsőoktatási intézményben megfelelő módon működik-e az intézményi minőségfejlesztési program, valamint végrehajtották-e a minőségfejlesztéssel kapcsolatosan kidolgozott intézkedési tervben foglaltakat.

(2) Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság nemzeti vagy etnikai kisebbségi képzést érintő kérdésekben foglal állást, előtte beszerzi az érintett országos kisebbségi önkormányzat véleményét.

(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az oktatási miniszter megkeresésére közreműködik a 106. §-ban szabályozott eljárásban.

(4) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság kezdeményezheti az oktatási miniszternél, hogy gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét.

(5) Ha egy ügyben a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak több alkalommal kell állást foglalnia, a különböző eljárásokban a szakértői vélemények elkészítése során biztosítani kell, hogy az eljárásban ne vegyen részt olyan személy, aki a korábbi szakértői vélemény elkészítésében közreműködött. A szakértői vélemények elkészítésére százhusz nap áll rendelkezésre, amely határidő az eljárás kezdeményezőjének egyidejű értesítésével egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható.

(6) Az oktatási miniszter által elrendelt hatósági ellenőrzés keretében kért szakértői véleményét a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság harminc napon belül adja meg.

(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a feladatainak ellátásához szükséges intézményi dokumentumokat bekérheti, illetve a helyszínen megtekintheti azokat.

(8) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalását, javaslatát – kezdeményezésére – a Kormány által meghatározottak szerint, valamint az Oktatási Minisztérium honlapján közzé kell tenni.

111. §

(1) Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak huszonkilenc tagja van. Tizenöt tagot delegál a Magyar Rektori Konferencia, három tagot a Magyar Tudományos Akadémia, öt tagot a kutatóintézetek, egy tagot az Országos Köznevelési Tanács, egy tagot az Országos Kisebbségi Bizottság, négy tagot a felsőoktatás működésében érdekelt kamarák és országos szakmai szervezetek. Nem lehet a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagja, aki a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagja, rektor, gazdasági tanács tagja vagy köztisztviselő. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagjai közül megválasztja elnökét és más tisztségviselőit, valamint meghatározza működésének rendjét.

(2) A delegált tagokat és az elnököt – az oktatási miniszter előterjesztésére – a miniszterelnök bízza meg három évre. A megbízás egy alkalommal meghosszabbítható. A

Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnökének és tagjainak a névsorát a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, továbbá az Oktatási Minisztérium honlapján közzé kell tenni.

(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatainak ellátásához állandó és ideiglenes szakmai és szakértői bizottságokat, illetve tanácsadó testületeket hozhat létre. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság minőségfejlesztési szakértői bizottságot hoz létre.

(4) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság – hazai és külföldi – szakértőket vehet igénybe.

(5) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság jogi személy, amely az (1) bekezdés alapján létrehozott testületből és titkárságból áll. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság székhelye Budapest, képviselőjére az elnök jogosult. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság – közhasznúsági nyilvántartásba vétel nélkül – kiemelkedően közhasznú szervezet. A titkárságban foglalkoztatottakkal kapcsolatos munkáltatói jogokat a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke gyakorolja. A titkárság élén főtitkár áll, akire a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke átruházhatja egyes hatásköreit. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság titkárságán foglalkoztatottak juttatásaira és szabadságára a közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság működéséhez szükséges fedezetet az Oktatási Minisztérium költségvetésében elkülönítetten kell megtervezni. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság költségvetése felett a rendelkezési jog a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnökét illeti meg. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatainak ellátásában, gazdálkodásában nem utasítható. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladataival összhangban részt vehet a nyilvános pályázatokon.

(6) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szervezeti és működési szabályzatot készít, amelyet az oktatási miniszter hagy jóvá.

(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Felülvizsgálati Bizottságot hoz létre, a 106. § (8) bekezdésében meghatározott feladatok ellátására. A Felülvizsgálati Bizottság három tagból áll. Egy tagját a Magyar Rektori Konferencia, két tagját a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság testülete jelöli hároméves időtartamra. A Felülvizsgálati Bizottság tagja olyan személy lehet, aki legalább három évig a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak vagy valamely szakbizottságának tagja volt, azonban ez a tagsági viszonya megszűnt. A Felülvizsgálati Bizottság tagjaira az (1) bekezdésben megfogalmazott összeférhetlenségi szabályokat is alkalmazni kell.

(8) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság megalakításával, a tagsággal kapcsolatos összeférhetlenséggel, a tagság megszűnésével, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság működésével, feladatainak ellátásával összefüggő kérdéseket a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság ülésein a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának egy képviselője – doktori képzéssel kapcsolatos napirendi pont tárgyalása esetén a Doktoranduszok Országos Szövetségének képviselője is – tanácskozási joggal részt vehet. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság felett az oktatási miniszter gyakorol – a Kormány által meghatározottak szerint – törvényességi ellenőrzést. A felsőoktatási szakértői névjegyzék összeállításának rendjét a Kormány határozza meg.

112. §

(1) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács az oktatási miniszter – a felsőoktatás fejlesztési, finanszírozási és kutatás-fejlesztési kérdéseiben – döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő független szakértői testülete.

(2) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács a felsőoktatás képzési és kutatási rendszerének társadalmi-gazdasági beágyazottságával, a rendszer fejlesztésével és finanszírozásával kapcsolatos döntések előkészítésében vesz részt, és azok végrehajtásának figyelemmel kísérésében működik közre.

(3) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács figyelemmel kíséri és elemzi a felsőoktatás és a társadalom kapcsolatát, különösen a munkaerőpiac felsőfokú szakemberigényét. Javaslatot tesz az államilag támogatott képzésbe felvehető éves hallgatói létszámkeretre, annak képzési területek és képzési szintek szerinti elosztására. Állást foglal a felsőoktatás és a munkaerőpiac kapcsolatával összefüggő oktatáspolitikai kérdésekben, prognózisokat készít a várható munkaerő-piaci változásokról, és ezzel kapcsolatban javaslatokat tesz a képzési rendszer korszerűsítésére.

(4) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács véleményezi a felsőoktatási rendszer éves költségvetési tervezetét, és állást foglal az éves költségvetési beszámolóról. A felsőoktatás költségvetése tekintetében elemzéseket, javaslatokat készít.

(5) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács véleményezi a felsőoktatásról szóló törvény és annak végrehajtási rendeletei, illetve a felsőoktatást szabályozó miniszteri rendeletek tervezeteit.

(6) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács az oktatási miniszter felkérésére bármely, a felsőoktatást érintő kérdésben kialakítja véleményét, állásfoglalását, javaslatát.

(7) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács

a) felkérésre véleményezi

aa) az intézményi fejlesztési tervekhez kapcsolódó pályázatokat,

ab) a megállapodás alapján nyújtható támogatás iránti kérelmeket,

b) javaslatot dolgozhat ki a felsőoktatással kapcsolatos bármely kérdésben,

c) ajánlást dolgozhat ki a felsőoktatási intézmények részére a kormányzati szervek vagy felsőoktatási intézmények kezdeményezésére.

(8) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács a (7) bekezdésben meghatározottak alapján elkészített javaslatához, véleményéhez beszerzi az adott kérdésben érdekelt minisztérium véleményét.

(9) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács véleményt nyilvánít az oktatási jogok miniszteri biztosának megbízása, illetve felmentése előtt.

113. §

(1) A Felsőoktatási és Tudományos Tanácsnak tizenkilenc tagja van. Hat tagot delegálnak a kamarák, hármat a Magyar Rektori Konferencia, kettőt a Magyar Tudományos Akadémia, kettőt az oktatási miniszter, egyet-egyét a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája, a Doktoranduszok Országos Szövetsége, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete, a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi, a földművelésügyi és vidékfejlesztési, valamint a gazdasági és közlekedési miniszter. Nem lehet a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagja, aki a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagja, rektor, gazdasági tanács tagja vagy köztisztviselő. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjai közül megválasztja elnökét és más tisztségviselőit, valamint meghatározza működési rendjét.

(2) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjait és elnökét – az oktatási miniszter előterjesztésére – a miniszterelnök bízza meg három évre. A megbízás egy alkalommal meghosszabbítható. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnökének és tagjainak a névsorát a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, továbbá az Oktatási Minisztérium honlapján közzé kell tenni.

(3) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács mellett állandó és ideiglenes szakmai és szakértői bizottságok működhetnek. A szakértői bizottságok munkájában részt vesznek a képzésben érdekelt minisztériumok, az Országos Érdekegyeztető Tanács munkaadói oldalának egy-egy képviselője, valamint az országos kisebbségi önkormányzatok által delegált egy személy.

(4) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács magyar és külföldi szakértőket alkalmazhat.

(5) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács jogi személy, amely az (1) bekezdés alapján létrehozott testületből és titkárságból áll. A Felsőoktatási és Tudományos tanács székhelye Budapest, képviselőjére az elnök jogosult. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács – közhasznúsági nyilvántartásba vétel nélkül – kiemelkedően közhasznú szervezet. A titkárságban foglalkoztatottakkal kapcsolatos munkáltatói jogokat a Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnöke gyakorolja. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács titkárságán foglalkoztatottak juttatásaira és szabadságára a közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács működéséhez szükséges fedezetet az Oktatási Minisztérium költségvetésében elkülönítetten kell megtervezni. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács költségvetése felett a rendelkezési jog a Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnökét illeti meg, aki e körben nem utasítható. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács feladataival összhangban részt vehet a nyilvános pályázatokon. A titkárságot a főtitkár vezeti. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnöke egyes hatásköreit a főtitkára átruházhatja.

(6) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács elkészíti és a felsőoktatási szakértői névjegyzék részeként közzéteszi a tevékenységi körébe tartozó szakértők névjegyzékét.

(7) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács szervezeti és működési szabályzatot készít, melyet az oktatási miniszter hagy jóvá.

(8) A Felsőoktatási és Tudományos Tanács megalakításával, a tagsággal kapcsolatos összeférhetetlenséggel, a tagság megszűnésével, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács működésével, feladatainak ellátásával, titkárságának működésével összefüggő kérdéseket, továbbá a szakértői névjegyzék összeállításának rendjét a Kormány rendeletben határozza meg. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács felett az oktatási miniszter gyakorol – a Kormány által meghatározottak szerint – törvényességi ellenőrzést.

A felsőoktatási intézmények vezetőinek testületei

114. §

(1) A Magyar Rektori Konferencia a felsőoktatási intézmények képviselőire, érdekeinek védelmére jogosult testület, amely a felsőoktatás rendszerének működésével kapcsolatos bármilyen kérdésben véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet a döntéshozó, illetve a döntés előkészítője részére.

(2) A Magyar Rektori Konferencia tagjai a felsőoktatási intézmények rektorai. A Magyar Rektori Konferencia ülésein tanácskozási joggal részt vehet a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának, a Doktoranduszok Országos Szövetségének, valamint a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének egy-egy képviselője.

(3) A Magyar Rektori Konferencia – szabályzatában – meghatározza működésének rendjét, megválasztja tisztségviselőit és a képviselőire jogosultakat.

(4) A Magyar Rektori Konferencia működésének gazdasági, igazgatási feltételeit a felsőoktatási intézmények biztosítják; az egyes felsőoktatási intézmények – a működési rendet meghatározó szabályzatban foglaltak szerint – járulnak hozzá a költségek viseléséhez.

(5) Az Országos Doktori Tanács a felsőoktatási intézmények doktori tanácsai elnökeiből álló testület, amely állást foglal a doktori képzéssel, fokozatadással kapcsolatos kérdésekben. Az Országos Doktori Tanács határozza meg a doktori képzésre biztosított államilag támogatott hallgatói létszámkeret felsőoktatási intézmények közötti elosztásának elvét.

(6) A kreditrendszer országos szintű fejlesztését, egységesítését és a nemzetközi hallgatói mobilitásban betöltött funkciójának támogatását az Országos Kredittanács végzi. Az Országos Kredittanács segíti a felsőoktatási intézményeket a kreditrendszer működtetésében és fejlesztésében. Az Országos Kredittanács szakmai javaslatokat tesz az oktatási miniszternek a hazai és nemzetközi kreditrendszerek összhangjának biztosítása érdekében. Az Országos Kredittanács működési rendjét a Kormány rendeletben határozza meg.

A fenntartói irányítás

115. §

(1) A fenntartói irányítást az gyakorolja, aki az e törvényben meghatározottaknak megfelelően a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételekről gondoskodik. A

fenntartói irányítás jogosítványai és kötelezettségei – ha e törvény másképp nem rendelkezik – azonosak, függetlenül attól, hogy ki gyakorolja azt. A fenntartói irányításból eredő jogok és kötelezettségek megállapodással átruházhatók, illetve közösen is elláthatók.

(2) A fenntartó

- a) kezdeményezi a regisztrációs központnál a felsőoktatási intézmény állami elismerésre, illetve állami elismerésének visszavonására irányuló eljárást;
- b) kiadja, illetve módosítja a felsőoktatási intézmény alapító okiratát;
- c) közli a felsőoktatási intézmény költségvetésének kereteit (főösszegeit) és értékeli a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolóját;
- d) megvizsgálja
  - da) a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatát;
  - db) a felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervét;
  - dc) elemi költségvetését, kötelezettségvállalási tervét és végrehajtásuk ütemtervét;
- e) ellenőrzi
  - ea) a felsőoktatási intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, értékeli elemi költségvetésének, kötelezettségvállalási tervének és végrehajtásuk ütemtervének időarányos teljesítését;
  - eb) a szakmai munka eredményességét;
- f) kezdeményezi a rektor megbízását és felmentését, továbbá gyakorolja felette a munkáltatói jogokat;
- g) a rektor javaslatára megbízza a gazdasági vezetőt – költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a belső ellenőrzési egység vezetőjét – , illetve a rektor, a gazdasági tanács vagy saját kezdeményezésére visszavonja a megbízását;
- h) gondoskodik a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény éves elemi költségvetési beszámolójának ellenőrzéséről.

(3) A fenntartó a szervezeti és működési szabályzat egységességét, teljességét, törvényességét, hatékonyságnak való megfelelést vizsgálja.

(4) A törvényesség biztosítása keretében kell ellenőrizni az intézményi dokumentumokban foglaltak megtartását, jogszerűségét, a felsőoktatási intézmény működésének és a döntéshozatalnak a jogszerűségét. Az e bekezdésben szabályozott eljárásra a közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló törvény VI. fejezetében foglaltakat kell alkalmazni.

(5) A (4) bekezdésben szabályozott ellenőrzés eredményeképpen a fenntartó - megfelelő határidő tűzésével - felhívja a felsőoktatási intézmény vezetőjét a jogszabálysértő döntés orvoslására, a szükséges intézkedés meghozatalára.

(6) A fenntartó a szakmai munka eredményességét és az intézmény működésének hatékonyságát a felsőoktatási intézmény által az éves gazdálkodásáról – a számviteli rendelkezések szerint – készített beszámoló és az intézményi minőségfejlesztési program

végrehajtásáról szóló beszámoló alapján értékeli és indokolt esetben - megfelelő határidő tűzésével - intézkedést kezdeményez.

(7) A felsőoktatási intézmény a szervezeti és működési szabályzatát, intézményfejlesztési tervét, költségvetését, kötelezettségvállalási tervét, és végrehajtásának ütemtervét, valamint ezek módosítását a szenátus döntésétől számított tizenöt napon belül megküldi a fenntartónak. Ha a felsőoktatási intézmény a költségvetésétől, a kötelezettségvállalási tervétől eltérő döntést kíván hozni, azt előzetesen meg kell küldenie a fenntartónak. A fenntartó a szenátus által hozott egyéb döntések megküldését is kérheti.

(8) A fenntartó a felsőoktatási intézmény költségvetésével, kötelezettségvállalási tervével, a költségvetés végrehajtásának ütemtervével kapcsolatos észrevételeit a megküldéstől számított harminc napon belül, a szervezeti és működési szabályzattal kapcsolatos észrevételeit a megküldéstől számított hatvan napon belül, az intézményfejlesztési tervvel kapcsolatos észrevételeit kilencven napon belül közölheti a felsőoktatási intézménnyel. Ez a határidő egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható. Ha a fenntartó a felsőoktatási intézmény költségvetésével, kötelezettségvállalási tervével, és végrehajtásának ütemtervével, vagy a szervezeti és működési szabályzatban, illetve az intézményfejlesztési tervben foglaltakkal nem ért egyet – egy alkalommal, megfelelő határidő tűzésével – visszaküldi azt a felsőoktatási intézménynek kezdeményezve annak átdolgozását.

(9) A fenntartó bírósági eljárást kezdeményezhet, ha a felsőoktatási intézmény a (6)-(8) bekezdésben meghatározott felhívásnak nem tesz eleget.

(10) A bírósági eljárás a megszabott határidő lejártától számított harminc napon belül indítható meg. A bíróság nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A határidő jogvesztő. A bíróság a fenntartó kérésére a felsőoktatási intézmény döntését megváltoztathatja, illetve elrendelheti, hogy a felsőoktatási intézmény részben vagy egészben tegyen eleget a fenntartó felhívásában foglaltaknak. Az eljárásra a Fővárosi Bíróság az illetékes. A kérelem benyújtásának a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

(11) Ha a felsőoktatási intézmény a költségvetésétől, a kötelezettségvállalási tervétől eltérő döntést kíván hozni, a fenntartónak kifogásait a megküldéstől számított tizenöt napon belül közölnie kell. A felsőoktatási intézmény a fenntartó által közölt kifogásba ütköző döntést a szenátus valamennyi tagjának egyhangú szavazatával hozhatja meg.

(12) Állami felsőoktatási intézmény esetén a fenntartó a gazdasági tanács

a) javaslatára

aa) határozza meg a rektor juttatásait,

ab) hagyja jóvá a rektor munkaköri leírását,

b) részére a rektor tekintetében további munkáltatói jogköröket ruházhat át.

(13) Állami felsőoktatási intézmény esetén

a) a fenntartó a rektorjelölt személyével kapcsolatos szenátusi döntés megküldését a köztársasági elnök, illetve a miniszterelnök részére akkor tagadhatja meg, ha a jelölt nem felel meg az előírt feltételeknek, illetve a szenátus döntéshozatali eljárása nem volt jogszerű,

b) a regisztrációs központ határozata ellen az e törvény 106. §-ának (1) bekezdésében felsorolt ügyekben fellebbezésnek nincs helye.

(14) A fenntartói irányítás nem sértheti a felsőoktatási intézmény e törvényben biztosított önállóságát, az intézmény döntési hatásköreit. A felsőoktatási intézmény szenátusának döntése alapján a rektor a fenntartói intézkedéssel szemben - ide nem értve a (8) bekezdés szerinti fenntartói észrevételt, visszaküldést, illetőleg a (11) bekezdés szerinti fenntartói kifogást - a közléstől számított harminc napon belül bírósági eljárást kezdeményezhet, kérve annak megállapítását, hogy a fenntartó döntése sérti a felsőoktatási intézmény e törvényben biztosított önállóságát. A bíróság nemperes eljárásban, soron kívül határoz. A határidő jogvesztő. A bíróság a fenntartó döntését megváltoztathatja. Az eljárásra a Fővárosi Bíróság az illetékes. A kérelem benyújtásának a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

HATODIK RÉSZ

NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ RENDELKEZÉSEK

Külföldi felsőoktatási intézmények Magyarországon, magyar felsőoktatási intézmények külföldön

116. §

(1) A Magyar Köztársaság területén külföldi felsőoktatási intézmény akkor működhet, illetve akkor adhat ki külföldi oklevelet, ha abban az államban, ahonnan származik, az intézményt felsőoktatási intézménynek, az általa kiadott oklevelet pedig az ilyen felsőoktatási intézménynek megfelelő oklevélnek jogszerűen elismerik, s az elismerést hitelt érdemlően bizonyították, továbbá a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt a regisztrációs központ kiadta. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a külföldi felsőoktatási intézmény alapítására, az intézményben folyó oktató és kutató munkára, valamint annak ellenőrzésére, az intézmény működésére, a felvételi feltételek meghatározására annak az államnak az előírásait kell alkalmazni, amelyik a felsőoktatási intézményt sajátjának elismerte.

(2) A külföldi felsőoktatási intézményt a regisztrációs központ veszi nyilvántartásba. Ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételek meglétét megállapította, a fenntartónak a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt megadja. Az engedélyezési eljárásban szakértőként működik közre a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: elismerési törvény) alapján a Magyar Ekvivalencia és Információs Központ. A működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadása megtagadható, ha a külföldi oklevél végzettségi szintjének vagy az oklevél által tanúsított szakképzettségnek a magyarországi elismerésére nincs lehetőség. A külföldi felsőoktatási intézmények működése felett az oktatási miniszter gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét, ennek keretei között – legalább nyolc évenként – kérheti, hogy igazolják az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt, külföldi oklevelet kibocsátó felsőoktatási intézmény Magyarországon nemzetközi szerződés alapján is létrejöhet és működhet. A nemzetközi szerződés alapján létrejött és működő felsőoktatási intézményeket a regisztrációs központ hivatalból felveszi a (2) bekezdésben szabályozott nyilvántartásba. A nemzetközi szerződés

alapján létrejött és működő felsőoktatási intézményeknek – a (2) bekezdésben meghatározott – törvényességi ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket a nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában kell alkalmazni.

(4) A Magyar Köztársaság területén működő külföldi felsőoktatási intézmény részére – ha nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik – államilag támogatott hallgatói hely nem biztosítható.

(5) Az e §-ban szabályozott felsőoktatási intézmények kötelesek bejelentkezni és adatot szolgáltatni a felsőoktatás információs rendszerének.

117. §

(1) Magyar felsőoktatási intézmény – ha az adott ország jogrendje lehetővé teszi – az oktatási miniszter engedélyével a Magyar Köztársaság területén kívül székhelyen kívüli képzést szervezhet.

(2) Az e §-ban szabályozott képzés engedélyezésénél a 106. §-a szerint szakértői testületként közreműködik a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság.

(3) Az (1) bekezdés szerinti felsőoktatási intézmény működéséhez a magyar állam – jogszabályban meghatározott normatív támogatással, nemzetközi szerződés, munkaterv szerint, illetve pályázati úton vagy megállapodás alapján – hozzájárulhat. A pályázatot az oktatási miniszter írhatja ki, megállapodást az oktatási miniszter köthet.

(4) Magyar felsőoktatási intézmény külföldi felsőoktatási intézménnyel a következő feltételek együttes fennállása esetén folytathat magyar vagy külföldi, illetve közös oklevél kiállításához vezető közös képzést:

- a) a felsőoktatási intézmények jogosultak a képzés folytatására,
- b) a képzés megszervezésében az érintett felsőoktatási intézmények megállapodtak,
- c) az érintett felsőoktatási intézmények abban az államban, amelyben a székhelyük van, államilag elismert felsőoktatási intézménynek minősülnek,
- d) a kiállított oklevél az érintett országok belső joga szerint felsőoktatásban kiállított oklevélnek minősül,
- e) a megállapodásból egyértelműen kiderül, hogy melyik magyar alap-, mesterképzés, doktori képzés vagy szakirányú továbbképzés követelményeinek felel meg a közös képzés.

Magyar állampolgárok külföldi tanulmányai

118. §

(1) Magyar állampolgár engedély nélkül folytathat tanulmányokat külföldi felsőoktatási intézményben.

(2) Magyar állampolgár államilag elismert, külföldi felsőoktatási intézményben folytatott képzéséhez az Oktatási Minisztérium – pályázati úton elnyerhető – ösztöndíjjal nyújthat segítséget.

(3) Ha a magyar állampolgár nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozik, az Oktatási Minisztérium – pályázati úton elnyerhető – ösztöndíjjal nyújt segítséget az anyanyelven folytatott felsőfokú tanulmányokban való részvételhez.

(4) A magyar állampolgár – ha az Európai Gazdasági Térség országaiban, államilag elismert felsőoktatási intézményben oklevél megszerzésére irányuló képzésben vesz részt – hallgatói hitelt vehet igénybe.

(5) Az e §-ban meghatározottak alapján folytatott külföldi tanulmányokban résztvevők jogosultak a diákigazolványra.

(6) A (2)–(3) bekezdés szerinti pályázatok kiírásának és elbírálásának rendjét, a hallgatói hitel igénylését, folyósítását és elszámolását, a diákigazolvány igénylését és kiadását a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a (3) bekezdésben meghatározott pályázatokat az országos kisebbségi önkormányzat egyetértésével kell kiírni és elbírálni.

A nem magyar állampolgárok magyarországi tanulmányai

119. §

(1) A külföldön vagy Magyarországon működési engedéllyel rendelkező külföldi oktatási intézményben szerzett oklevelek és középiskolai tanulmányokat igazoló bizonyítványok elismerésére az elismerési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Nem magyar állampolgárok magyarországi tanulmányaira e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, a következő eltérésekkel:

a) ha nem rendelkezik az ország területén lakóhellyel, a hallgatói jogviszony létesítése előtt be kell szereznie a külön jogszabályban meghatározott beutazásra és tartózkodásra jogosító engedélyt,

b) ha a 39. § (1) bekezdésében felsorolt hallgató – a 39. § (1) bekezdés b)-c) pontjában felsoroltak kivételével – államilag támogatott képzésben vesz részt, csak nemzetközi szerződés, jogszabály, munkaterv vagy viszonzosság alapján jogosult szociális vagy más ösztöndíjra, szociális támogatásra, tankönyv-, jegyzettámogatásra, lakhatási támogatásra,

c) a költségvetés pályázati úton elnyerhető ösztöndíj folyósításával nyújthat segítséget a tanulmányok folytatásához,

d) a határon túli magyarok a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvényben (a továbbiakban: kedvezménytörvény) foglalt feltételek szerint jogosultak részt venni az államilag támogatott képzésben,

e) a felsőfokú tanulmányok megkezdése előtt legfeljebb két féléven keresztül – hallgatói jogviszony keretében – előkészítő tanulmányokat folytathatnak.

(3) A külföldi állampolgárok magyarországi, a magyar állampolgárok külföldi tanulmányai támogatásának rendjét a Kormány határozza meg, ennek során a

kedvezménytörvény hatálya alá tartozók tekintetében az e törvényben meghatározott támogatási időt meghosszabbíthatja.

HETEDIK RÉSZ

A FELSŐOKTATÁS FINANSZÍROZÁSA

A felsőoktatási intézmény gazdasági tevékenysége

120. §

(1) A felsőoktatási intézmény feladatait éves költségvetése alapján látja el. A felsőoktatási intézmény gazdasági tevékenysége körében minden olyan döntést meghozhat, intézkedést megtehet, amely hozzájárul az alapító okiratában meghatározott feladatainak végrehajtásához, feltéve, hogy ezzel nem veszélyezteti az alapfeladatainak végrehajtását, a közpénzek és a közvagyon hatékony felhasználását, így különösen szerződést köthet, tulajdont szerezhet, társulhat, vállalkozhat, gazdálkodó szervezetet alapíthat, a saját tulajdonában lévő dolgot megterhelheti, elidegenítheti, a rábízott vagyont használhatja és hasznosíthatja. A felsőoktatási intézmény kötelezettsége a rendelkezésére álló források rendeltetésszerű, gazdaságos felhasználása, a szellemi és egyéb vagyon védelme.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény a vagyonkezelője, a nem állami felsőoktatási intézmény pedig – kivéve, ha a vagyon tulajdonjogát a fenntartó átengedi – a használója a feladatai ellátásához a fenntartó által rendelkezésére bocsátott vagyonnak (a továbbiakban: felsőoktatási intézmény rendelkezésére bocsátott vagyon). A felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott ingó és ingatlan vagyont az alapító okiratban meghatározott feladatainak ellátásához használhatja. Az állami felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyonnal az államháztartásról szóló törvényben és az e törvényben meghatározottak szerint rendelkezhet. A felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyont és a saját vagyonát elkülönítetten tartja nyilván.

(3) A felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott pénzeszközökkel, valamint a saját bevételével – az ésszerű és takarékos gazdálkodás követelményeivel összhangban – önállóan gazdálkodhat, az nem vonható el tőle. A felsőoktatási intézmény a saját bevételéből az átmenetileg szabad pénzeszközeit a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) hálózatában értékesített állampapírba fektetheti. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény a költségvetési év végén keletkezett előirányzat-maradványt és pénzmaradványt – jogosultsági elszámolást követően – a következő években az intézményi feladatok teljesítésére felhasználhatja. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény az éves költségvetési törvényben meghatározott bevételeit terhelő befizetési kötelezettség teljesítése alól mentesül, ha azt a 122. § (2) bekezdésében meghatározott felújítási, illetve beruházási célra használja fel.

(4) A felsőoktatási intézmény az alaptevékenységéhez kapcsolódó kiegészítő tevékenységként elláthatja a 4. § (1)–(2) bekezdésében szabályozott tevékenységet, továbbá vállalkozási tevékenységet is folytathat, feltéve, hogy az alapfeladatainak ellátását nem veszélyezteti. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményt a vállalkozási tevékenységből származó eredménye után – ha azt alapfeladatainak ellátásához, valamint az

alapfeladatainak ellátását szolgáló tulajdonszerzéshez, a kockázatfedezeti alapba történő befizetéshez használja fel –, továbbá az alap- és kiegészítő tevékenység bevétele után állami befizetési kötelezettség nem terheli. A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény a saját bevételeiből származó pénzforgalmát a Kincstárnál vezetett külön célelszámolási számlán kezelheti. A Kincstárnál vezetett külön célelszámolási számlán kezelt összeg év végi egyenlegét a felsőoktatási intézmény maradványszámításánál figyelmen kívül kell hagyni.

(5) A felsőoktatási intézmény saját bevételeiből köteles fedezni az annak megszerzésével kapcsolatos költségeket, ráfordításokat.

(6) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény negyedévenként mérlegjelentést készít, amelyet megküld a fenntartó részére.

121. §

(1) Az állami felsőoktatási intézmény – a saját bevételeiből és tulajdonában lévő vagyonával – a Kormány hozzájárulása nélkül létesíthet gazdálkodó szervezetet, illetve ezekben részesedést szerezhet, feltéve, hogy a vagyoni hozzájárulásnak nem része kincstári vagyon.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény olyan gazdálkodó szervezetet hozhat létre, illetve olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg a vagyoni hozzájárulásának mértékét, amely mértéknél az osztalékból való részesedése nem lehet kisebb arányú. A gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem hozhat létre, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet.

(3) Az állami felsőoktatási intézmény gazdálkodó szervezet részére pénzbeli hozzájárulást csak saját bevétele terhére teljesíthet.

(4) Az állami felsőoktatási intézmény rektora évente jelentést készít a gazdasági tanács részére a felsőoktatási intézmény által alapított vagy részvételével működő gazdálkodó szervezet működéséről. A jelentés alapján a gazdasági tanács javaslatot készít a gazdálkodó szervezet további működtetésével, illetve a vagyonvesztés elkerülését célzó intézkedésekkel kapcsolatos lépésekről.

(5) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény gazdálkodó szervezetet akkor alapíthat, ha a gazdálkodó szervezet üzleti terve szerint három éven belül tevékenysége nyereségesé válik, továbbá a hiányt a felsőoktatási intézmény a saját elkülönített számlán kezelt bevételeiből finanszírozza.

(6) A felsőoktatási intézmény csak olyan gazdálkodó szervezetet hozhat létre, illetve olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyik nem sérti a felsőoktatási intézmény érdekeit. Nem hozható létre gazdálkodó szervezet a 11. § (1) és (3) bekezdésében foglalt képzettségekkel összefüggő feladatok ellátására, kivéve a szervezéssel összefüggő tevékenységet.

(7) Ha a felsőoktatási intézmény szellemi alkotás jogosultja, azt nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság tulajdonába adhatja. Az e célra létrejövő gazdasági társaságra egyebekben a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvényt kell alkalmazni.

(8) A felsőoktatási intézményben magasabb vezetői és vezetői megbízással rendelkezők és ezek közeli hozzátartozói [Ptk. 685. § b) pont] nem tölthetnek be olyan gazdálkodó szervezetben vezető tisztségviselői feladatokat, nem lehetnek tagjai a felügyelő bizottságának, nem láthatnak el könyvvizsgálói feladatot, amelyet a felsőoktatási intézmény hozott létre, illetve amelyben részesedéssel rendelkezik.

(9) A felsőoktatási intézmény által alapított, illetve részvételével működő gazdálkodó szervezettel kapcsolatos tulajdonosi jogokat a rektor gyakorolja.

122. §

(1) Az állami felsőoktatási intézmény intézményfejlesztési tervének keretei között

a) látja el fejlesztési feladatait,

b) beruházást indíthat, illetve a rendelkezésére bocsátott, továbbá a tulajdonában lévő vagyonnal részt vehet beruházás közös megvalósításában.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény vagyonkezelésében lévő kincstári vagyon elidegenítéséhez való hozzájárulás nem tagadható meg, ha az ingatlan értékesítéséből származó bevétel a felsőoktatási intézmény alapfeladataihoz kapcsolódó felújítási, beruházási és egyéb fejlesztési célra fordítják. Az állami felsőoktatási intézmények kezelésében lévő kincstári vagyonba tartozó ingatlanok értékesítéséből származó bevételnek a köztartozások és az ingatlan-elidegenítés költségeinek kiegyenlítését követően fennmaradó része a felsőoktatási intézmény alapfeladataihoz kapcsolódó felújítási, beruházási - beleértve a PPP (az állami és a magánszektor közötti fejlesztési, illetve szolgáltatási együttműködés, Public Private Partnership program) keretében megvalósuló fejlesztések törlesztő részleteit is - célra használható fel.

(3) Az állami felsőoktatási intézmény kincstári körbe nem tartozó befektetővel végzett közös beruházás esetén jogosult a vagyonkezelésében lévő ingatlant – versenyeztetés nélkül – a befektető használatába adni, vagy arra vonatkozóan földhasználati jogot biztosítani számára. A használati, földhasználati jog átengedése a befektetővel kötött megállapodásban foglalt feltételek szerint, akár ellenérték nélkül is történhet, időtartama azonban a húsz évet nem haladhatja meg.

(4) Az állami felsőoktatási intézmények a költségvetésük terhére hosszú távú (legfeljebb húsz éves) kötelezettséget vállalhatnak felhalmozási célokra vagy beruházást helyettesítő szolgáltatás vásárlására. Az ebből származó éves fizetési kötelezettségek együttes összege egyik évben sem haladhatja meg az éves költségvetésük dologi és felhalmozási célú előirányzatának tíz százalékát. Amennyiben az éves fizetési kötelezettségek együttes összege e határt a felsőoktatási intézmény tárgyévi költségvetésének csökkenése miatt haladja meg, új kötelezettség nem vállalható mindaddig, amíg az arány helyre nem áll. A hosszú távú kötelezettségekről évente kimutatást kell készíteni, amely az éves költségvetés és beszámoló részét képezi. A felsőoktatási intézmények kötelezettségvállalásának ötven százalékát az Oktatási Minisztérium a jóváhagyott éves fejezeti kezelésű előirányzatai terhére átvállalhatja. Az átvállalások együttes összege nem haladhatja meg az Oktatási Minisztérium adott évre jóváhagyott központi beruházási előirányzatai harminchárom százalékának megfelelő mértéket. Az ezt meghaladó átvállaláshoz a pénzügyminiszter egyetértése szükséges.

123. §

(1) Az állami felsőoktatási intézmény saját tulajdonra az általa létrehozott, illetve részvételével működő gazdálkodó szervezettől kapott (osztalék) eredménye, a vállalkozási tevékenységének adózott eredménye, a költségtérítéses képzésből származó bevételének eredménye, a részére nyújtott pénzbeli adományok terhére, továbbá ingó és ingatlan vagyon adományozása, valamint öröklés révén tehet szert. A felsőoktatási intézmény saját vagyona – az adományozás és öröklés kivételével – akkor tehet szert, ha a rendelkezésre bocsátott vagyon állagának megóvásáról, pótlásáról gondoskodott.

(2) Az állami felsőoktatási intézmény hitelt

a) pályázatokhoz szükséges önrész biztosításához,

b) pályázati utófinanszírozásból adódó likviditási zavar kezeléséhez,

c) az intézményfejlesztési tervben meghatározott fejlesztési feladatai megvalósításához

a Kormány által meghatározottak szerint kiírt nyilvános pályázati eljárás alapján vehet igénybe. A felsőoktatási intézmények által igénybe vehető hitelkeretet az éves költségvetésről szóló törvény határozza meg.

(3) A hitel fedezete a felsőoktatási intézmény saját tulajdonában lévő vagyona, valamint a felsőoktatási intézmény által létrehozott gazdálkodó szervezet eredménye, illetve a vállalkozási tevékenységének eredménye, a fejlesztés eredményeképpen megvalósuló beruházás vagyona.

(4) Ha e törvény másként nem rendelkezik,

a) ahol e törvény tulajdonról, tulajdonszerzésről rendelkezik, azon az állami felsőoktatási intézmények esetében vagyongazdálkodói jogot kell érteni,

b) ha az állami felsőoktatási intézmény bármilyen jogcímen vagyont szerez, annak tulajdonjoga az államot illeti meg, azonban a felsőoktatási intézménnyel határozatlan időre szóló vagyongazdálkodói szerződést kell kötni.

(5) A (4) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni abban az esetben, ha a tulajdonszerzésre a saját bevétel terhére került sor.

(6) Az oktató, illetve kutató foglalkoztatási jogviszonya keretében a 4-5. §-ban meghatározott tevékenység során létrehozott szellemi alkotásra a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

124. §

Az állami felsőoktatási intézmények tekintetében az államháztartásról szóló törvény 18/C. § (7) bekezdését, 92. §-ának (2) bekezdését, 95. §-a (2) bekezdésének a) pontját nem kell alkalmazni. Az államháztartásról szóló törvény 100. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontját az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Az ingyenesen és a térítési díjért igénybe vehető szolgáltatások

125. §

(1) Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások a következők:

a) a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez, a bizonyítvány, az oklevél, illetve doktori abszolutórium megszerzéséhez szükséges előadások, szemináriumok, konzultációk, gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok, beszámolók, vizsgák és a sikertelen beszámolók, illetve vizsgák egy alkalommal történő megismétlése, a záróvizsga letétele, illetve a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt, az 68. § (3) bekezdésében foglaltak szerint,

b) a kollégiumi, szakkollégiumi foglalkozások,

c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek – könyvtár és a könyvtári alapszolgáltatások, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények –, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokhoz kapcsolódóan,

d) a felsőfokú szakképzésben a gyakorlati képzéshez biztosított munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz, más képzésben az egyéni védőfelszerelés (védőruha) és tisztálkodási eszköz,

e) a tanulmányi és az életpálya-tanácsadás,

f) a képzéssel, illetve doktori fokozatszerzéssel kapcsolatos valamennyi okirat első alkalommal történő kiadása,

g) a felsőoktatási intézmény által szervezett kötelező záróünnepségen, más ünnepségen vagy megemlékezésen való részvétel.

(2) Az államilag támogatott képzés keretében – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – a felsőoktatási intézmény nem kérhet igazgatási szolgáltatási díjat (pl. beiratkozási díj).

(3) Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által térítési díj fizetése mellett igénybe vehető:

a) az alap- és mesterképzés tantervében magyar nyelven meghatározott, magyar nyelven oktatott ismereteknek – a hallgató választása alapján – nem magyar nyelven történő oktatása,

b) a felsőoktatási intézmény eszközeivel előállított, a felsőoktatási intézmény által a hallgató részére biztosított, a hallgató tulajdonába kerülő dolog (pl. sokszorosított segédletek),

c) a felsőoktatási intézmény létesítményeinek (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények), eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatásokon kívüli körben,

d) kollégiumi és szakkollégiumi elhelyezés, ennek keretei között a kollégium létesítményeinek – így különösen a könyvtár, laboratórium, számítástechnikai, sport- és szabadidős létesítmények – eszközeinek használata.

(4) A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata az ugyanabból a tantárgyból tett harmadik és további vizsgát fizetési kötelezettséghez kötheti.

(5) A (3)–(4) bekezdés alapján kérhető térítési díj megállapításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni, azzal a megkötéssel, hogy az nem lehet magasabb, mint az önköltség.

(6) Ha a hallgató államilag támogatott képzésben vesz részt, a vendéghallgatói jogviszonyának keretében is az e §-ban meghatározottak szerint vehet részt az oktatásban.

(7) A kollégiumban az alapszolgáltatáson felüli további szolgáltatásokért a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott esetben kérhető térítési díj.

A költségtérítés-fizetési kötelezettség

126. §

(1) Ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, a 125. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokért költségtérítést, a (3) bekezdésben meghatározott szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie. A költségtérítés és a térítési díj megállapításának és módosításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni. A térítési és juttatási szabályzat alapján a hallgató és a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti a költségtérítés és a térítési díj összegét. A költségtérítés mértékét a felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni. Az e bekezdésben foglaltak a diáktothoni térítési díj megállapítására nem terjednek ki. A diáktothoni térítési díj mértékében a felek szabadon állapodnak meg.

(2) A költségtérítés összegét a felsőoktatási intézmény – a képzéssel kapcsolatos valamennyi ráfordításra tekintettel – határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy annak összege nem lehet kevesebb, mint a szakmai feladatra számított folyó kiadások egy hallgatóra jutó hányadának ötven százaléka. Ha a hallgató az 56. § (2) bekezdése alapján nem jogosult a jogszabályon alapuló juttatás, kedvezmény, szolgáltatás igénybevételére, a költségtérítés összege nem lehet kevesebb, mint a szakmai feladatra számított folyó kiadások egy hallgatóra jutó hányada. Vissza kell fizetni a befizetett költségtérítés szervezeti és működési szabályzatban meghatározott arányos részét, ha a hallgató a képzési időszak megkezdése előtt bejelenti, hogy megszűnteti vagy szünetelteti hallgatói jogviszonyát.

(3) A szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján a rektor dönt a költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató esetén a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a részletfizetés engedélyezéséről.

(4) A felsőoktatási intézmény megállapodhat gazdálkodó szervezettel, hogy a gazdálkodó szervezet által megjelölt személyekkel hallgatói jogviszonyt létesít. Ilyen megállapodás alapján hallgatói jogviszony azzal létesíthető, aki egyébként az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel. A megállapodásban ki kell kötni, hogy a hallgatók képzésével kapcsolatos valamennyi költséget a gazdálkodó szervezet fizeti ki.

A felsőoktatás finanszírozásának elvei

127. §

(1) A felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges fedezetet a fenntartó által biztosított és az államháztartás alrendszereiből származó támogatás, átvett pénzeszköz és államháztartáson kívüli forrásból származó bevételei biztosítják. A felsőoktatás költségeihez hozzájárulhat a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény alapján a szakképzési hozzájárulásra kötelezett.

(2) Az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg azt az összeget, amelynek figyelembevételével, az e törvényben foglaltak szerint a Kormány meghatározza a felsőoktatási intézmények működéséhez biztosított normatív támogatás rendszerét. A felsőoktatási intézmény részére pályázati úton, valamint megállapodás alapján is adható támogatás.

(3) A normatív költségvetési támogatás lehet

- a) hallgatói juttatásokhoz nyújtott,
- b) képzési,
- c) tudományos célú,
- d) fenntartói,
- e) egyes feladatokhoz nyújtott

támogatás. A központi költségvetésből biztosított normatív költségvetési támogatásra – a d) pontban meghatározott normatív költségvetési támogatás kivételével – a felsőoktatási intézmények azonos feltételek alapján válnak jogosulttá. Az e bekezdésben meghatározott jogcímek – az a) és e) pontban meghatározott jogcímek kivételével – nem jelentenek felhasználási kötöttséget.

(4) A központi költségvetésből biztosított normatív költségvetési támogatást az Oktatási Minisztérium közvetlenül juttatja el az állami felsőoktatási intézményekhez, illetve a fenntartón keresztül a nem állami felsőoktatási intézményekhez. A fenntartó hozzájáruló nyilatkozata alapján az Oktatási Minisztérium a normatív költségvetési támogatást közvetlenül megküldi a nem állami felsőoktatási intézmény részére. A normatív költségvetési támogatást – jogszabályban meghatározottak szerint – igényelni kell. Az igényléshez jogszabályban meghatározott adatokat kell közölni. Ha a felsőoktatási intézmény nem állami felsőoktatási intézményként működik, a finanszírozása az Oktatási Minisztériummal kötött megállapodás alapján történik.

128. §

(1) A pályázati úton adható támogatás lehet különösen:

- a) intézményi oktatói és kutatói ösztöndíjak kifizetéséhez,
- b) kutatási, fejlesztési feladatok végrehajtásához, a kutatási eredmények hasznosításához,
- c) felhalmozási (beruházási, felújítási) célok megvalósításához,

d) a „minőségi díj” nyerteseinek elismeréséhez,

e) európai közösségi célok végrehajtásához, nemzetközi oktatási és kutatási kapcsolatokhoz, a Magyar Köztársaság területén költségtérítéses képzésben nem magyar állampolgár részére alap- és mesterképzést, doktori képzést biztosító felsőoktatási intézmény tevékenységének támogatásához,

f) a határon túli kihelyezett magyar nyelvű képzéshez,

g) az esélyegyenlőség előmozdítására,

h) a kis létszámú szak indításához, fenntartásához,

i) a kiemelkedő költségigényű diplomamunkák elkészítéséhez,

j) a felsőoktatási intézmények könyvtári feladatainak ellátásához,

k) a szakkollégiumi feladatok ellátásához,

l) a tudományos diákköri tevékenységhez,

m) a hallgatói (doktorandusz) önkormányzat tevékenységéhez,

n) hungarológiai vonatkozású képzéshez,

o) tehetséggondozó tevékenységhez

nyújtott támogatás. Az e bekezdésben szabályozott költségvetési hozzájárulás elosztása pályázat útján történik. A pályázatot a felsőoktatási intézmény vezetője vagy a diákköztön fenntartója nyújthatja be. A k)-l) és o) pont alatt meghatározott feladatokhoz kiírt pályázaton részt vehetnek a társadalmi szervezetek és az alapítványok, közalapítványok is.

(2) Az Oktatási Minisztérium megállapodás alapján támogatást adhat különösen

a) eseti, speciális intézményi feladathoz,

b) fejlesztési célok megvalósításához,

c) az Országos Tudományos Diákköri Tanács tevékenységéhez,

d) a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának, a Doktoranduszok Országos Szövetségének tevékenységéhez,

e) doktori iskolához, beleértve az Országos Doktori Tanács tevékenységét,

f) a kiemelkedő oktatói, kutatói, fejlesztői tevékenységet folytató felsőoktatási intézmények támogatásához,

g) a nagy értékű berendezések üzemeltetéséhez.

(3) Az (1) bekezdés h) pontjában és a (2) bekezdés f) pontjában szabályozott célokra költségvetési évenként együttesen a 127. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott normatív költségvetési támogatás öt százaléka mértékéig köthető megállapodás. A megállapodást legalább három évre kell kötni. Az Oktatási Minisztérium fejezetében megtervezett előirányzat

a) a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának támogatásához az éves hallgatói normatíva országos keretösszegének két és fél ezreléke,

b) a Doktoranduszok Országos Szövetsége támogatásához az éves doktorandusz hallgatói normatíva országos keretösszegének hat és fél ezreléke,

c) az Országos Tudományos Diákköri Tanács támogatásához az éves hallgatói normatíva országos keretösszegének egy ezreléke.

(4) A magyar felsőoktatási intézmények részére kiírt pályázatokon részt vehetnek a határon túli magyar nyelvű képzést folytató nem magyar felsőoktatási intézmények is.

(5) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság működéséhez a 127. § (3) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott jogcímen biztosított támogatások együttes összegének kettő ezrelékét, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács működéséhez a 127. § (3) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott jogcímen biztosított támogatások együttes összegének hét tized ezrelékét kell megtervezni.

(6) Az e §-ban szabályozott pályázatok benyújtásának feltételeit és rendjét a Kormány határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy a kis létszámú szakokra járó hallgatók együttes létszáma nem haladhatja meg a felsőoktatási intézmények hallgatói létszámának öt százalékát. A kis létszámú szakokra a költségvetési hozzájárulásra való jogosultságot adott felsőoktatási intézmény tekintetében öt–nyolc évre kell biztosítani.

(7) Az e §-ban meghatározott hozzájárulások, támogatások fedezetét az Oktatási Minisztérium fejezetében kell megtervezni. A normatív költségvetési támogatások mértékét az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg.

129. §

(1) Az e törvényben meghatározott hallgatói juttatások fedezete a hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás.

(2) A hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatást az államilag támogatott képzésben részt vevő – a hallgatói juttatásokra való jogosultság szempontjából figyelembe vehető – hallgatók létszáma alapján kell megállapítani. A hallgatói juttatásokhoz nyújtott normatív hozzájárulásnál figyelembe vehető hallgatói kört és a figyelembe vehető létszám megállapításának rendjét a Kormány határozza meg.

(3) A hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás összegét oly módon kell meghatározni, hogy

a) a hallgatói ösztöndíj-támogatás megállapításához rendelkezésre álló, tíz hónapra számított összege érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész nyolctizedszerese,

b) a kollégiumi támogatás megállapításához rendelkezésre álló, tíz hónapra számított összege érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész nyolctizedszerese,

c) a lakhatási támogatáshoz rendelkezésre álló tíz hónapra számított összege érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész négytizedszerese,

d) a doktorandusz ösztöndíj tizenkét hónapra számított összege nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset hét egész öttizedszerese,

e) a tankönyv- és jegyzettámogatásra, sport- és kulturális tevékenységre fordítható összeg nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset nulla egész nyolcszázadszorosa,

f) a köztársasági ösztöndíj megállapításához rendelkezésre álló tíz hónapra számított összege, érintett hallgatónként nem lehet kevesebb, mint a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset két egész háromtizedszerese.

(4) A tankönyv- és jegyzet támogatásra rendelkezésre álló összeg a Kormány által meghatározott mértékben felhasználható elektronikus formában előállított tankönyvek, tananyagok és a felkészüléshez szükséges elektronikus eszközök beszerzésére.

(5) A diákotthon fenntartója, amennyiben a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján államilag támogatott képzésben részt vevő hallgató elhelyezését biztosítja, jogosulttá válik a kollégiumi normatív támogatásnak megfelelő összegű támogatásra. A támogatást az oktatási miniszterrel kötött megállapodás alapján kapja meg.

(6) A felsőoktatási intézmény és a diákotthon fenntartója a megállapodásban foglaltakat szabadon állapítja meg, azzal a megkötéssel, hogy a megállapodásnak tartalmaznia kell

a) a diákotthon által nyújtott alap- és kiegészítő szolgáltatásokat,

b) a felsőoktatási intézmény hallgatóinak elhelyezésére szolgáló diákotthoni kapacitás mértékét és a diákotthoni alapszolgáltatás térítési díjának havi összegét.

130. §

(1) A költségvetés képzési támogatás nyújtásával járul hozzá a felsőoktatási intézmény által nyújtott oktatási szolgáltatások megszervezéséhez.

(2) A képzési támogatást az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatók számított létszáma alapján kell meghatározni. A képzési támogatás összegét a képzés szakmai jellegére tekintettel (pl. elméletigényes, gyakorlatigényes képzés) képzési ciklusokra kell meghatározni.

(3) A felsőoktatásban folyó képzéseket a képzési normatívához való jogosultság szempontjából finanszírozási csoportokba kell sorolni. A képzési normatíva éves összegét az e törvény 3. számú mellékletében meghatározott szorzó alkalmazásával kell megállapítani.

(4) A képzési támogatás a pályakövetési rendszer értékelése alapján legfeljebb tíz százalékkal csökkenthető, illetve növelhető.

(5) Ha az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgató az Európai Gazdasági Térség országaiban olyan részképzésben vesz részt, amelyben folytatott tanulmányai a hazai felsőoktatási intézmény képzésébe beszámíthatók, a hallgató a külföldi tanulmányok idejére – az (6) bekezdésben meghatározottak szerint – attól a felsőoktatási intézménytől, amellyel hallgatói jogviszonyban áll, ösztöndíjat kaphat.

(6) A hallgató akkor jogosult a (5) bekezdésben meghatározott ösztöndíjra, ha külföldi tanulmányait a felsőoktatási intézmény hozzájárulásával kezdte meg. A felsőoktatási intézmény a tanulmányi szabályzatában határozza meg azokat a feltételeket, amelyek megléte esetén hozzájárul a külföldi tanulmányokhoz, azzal a megkötéssel, hogy amennyiben a hallgató az alapképzésben folytatja tanulmányait, akkor kaphat ösztöndíjat, ha a kreditek legalább hatvan százalékát már teljesítette. Az ösztöndíj éves összege nem lehet kevesebb, mint a hallgatói ösztöndíj támogatás háromszorosa. A felsőoktatási intézmény évenként megtervezi költségvetésében az ösztöndíjalapot.

(7) A Kormány határozza meg

a) a képzési támogatás számításának, elosztásának és igénylésének rendjét, az egyes finanszírozási csoportba tartozó szakokat,

b) az Európai Gazdasági Térség országaiban részképzésben résztvevők ösztöndíjalapja képzésének, az ösztöndíj megállapításának és folyósításának rendjét,

c) intézményváltás esetén a képzési normatíva utalásának rendjét.

131. §

(1) A tudományos célú támogatás a felsőoktatási intézményekben folyó képzéssel összefüggő kutatás céljait szolgálja. A tudományos célú támogatás jogcímen rendelkezésre álló összeg nem lehet kevesebb, mint az adott évben a képzési támogatás teljes összegének ötven százaléka.

(2) A tudományos célú támogatás megállapításánál figyelembe kell venni, hogy a felsőoktatási intézmény milyen kutatási eredményeket ért el, és az e feladatok támogatására rendelkezésre álló összeg ötven százalékát ennek figyelembevételével kell a felsőoktatási intézmények között elosztani.

(3) A (2) bekezdés alapján felosztásra kerülő összeg után fennmaradó összeget a felsőoktatási intézményben munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak – ideértve az államilag támogatott képzésben részt vevő doktorandusz hallgatókat is – létszáma és teljesítménye alapján kell elosztani a felsőoktatási intézmények között. A figyelembe vehető oktatói, kutatói létszámot a 84. § (5) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni.

(4) A tudományos célú támogatás számításának, elosztásának, igénylésének, a felsőoktatási intézmények kutatási eredményeinek értékelése és annak alapján történő rangsorolásának a rendjét a Kormány határozza meg.

132. §

(1) A fenntartói támogatás jogcímen rendelkezésre álló összeg nem lehet kevesebb, mint az adott évben a képzési támogatás teljes összegének ötven százaléka.

(2) A fenntartói támogatás az állami felsőoktatási intézmények fenntartási költségeihez járul hozzá. A fenntartói támogatást az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatói létszám, illetve a hallgatói létszámmra számítható alkalmazotti létszám alapján kell elosztani.

(3) A Kormány határozza meg a fenntartói támogatás számításának, elosztásának, igénylésének a rendjét.

133. §

(1) A felsőoktatási intézményben működő hallgatói önkormányzat tevékenységét a költségvetés az intézmény részére biztosított hallgatói normatív juttatás részeként normatív támogatással segíti. A normatíva összege a hallgatói normatíva egy százaléka.

(2) A hallgatói önkormányzat tevékenységét segítő normatív támogatás számításának, elosztásának, igénylésének rendjét a Kormány határozza meg.

A finanszírozás egyéb kérdései

134. §

(1) A Kormány a képzés és kutatás minőségének emelése céljából a hallgatók, az oktatók és a kutatók támogatására ösztöndíjat alapíthat. A Kormány által alapított ösztöndíj – külön törvény szerint – mentes a közterhektől.

(2) Az ösztöndíj pályázati feltételeit, pályázati rendjét a Kormány határozza meg.

135. §

(1) A felsőoktatási intézmények a 4. §-ban meghatározott feladataikkal összefüggő beruházási, fejlesztési, képzési kockázatfedezeti alapot hozhatnak létre. A kockázatfedezeti alap akkor jön létre, ha legalább tíz felsőoktatási intézmény elhatározza részvételét, és elfogadja az alap alapító okiratát. Az alapot közbeszerzési eljárás során kiválasztott pénzügyintézet működteti. A kockázatfedezeti alap szabályzata határozza meg, hogy e törvény rendelkezései alapján mely esetben, milyen feltétellel és mértékben vállal kockázatot.

(2) A kockázatfedezeti alapba bármelyik felsőoktatási intézmény beléphet, ha vállalja, hogy az alapba legalább az éves működési költségvetése egy százalékának megfelelő összeget befizeti. A befizetés költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a saját bevétel terhére teljesíthető. Ha a felsőoktatási intézmény nem költségvetési szervként működik, a kockázatfedezeti alapba történő befizetés közérdekű kötelezettségvállalásnak

minősül. A felsőoktatási intézmény befizetési kötelezettségét csökkenteni kell az általa létrehozott, illetve részvételével működő gazdálkodó szervezet által a kockázatfedezeti alap részére nyújtott támogatás összegével.

(3) A kockázatfedezeti alap a felsőoktatási intézmény fejlesztéséhez, beruházásához szükséges üzleti alapú hitel kedvezményes felvételéhez nyújthat biztosítékot.

(4) A kockázatfedezeti alapból – az (1) bekezdésben meghatározott körben – részben vagy egészben finanszírozható az előre nem látható, el nem hárítható eseményekből bekövetkező károk elhárítása, továbbá hozzájárulás teljesíthető a megszűnő felsőoktatási intézmény hallgatói intézményváltásból eredő költségeinek viseléséhez.

136. §

(1) A kockázatfedezeti alapból a belépést követő első három évben nem teljesíthető szolgáltatás. A kockázatfedezeti alap igénybe vehető szolgáltatásai a belépő felsőoktatási intézmény befizetéseitől és a belépés óta eltelt időtől függenek.

(2) A kockázatfedezeti alap a felsőoktatási intézmények befizetéseit befektetheti, illetve állampapírba fektetheti. A befizetések befektetési formák közötti megoszlásáról a szabályzat rendelkezik.

(3) Ha a felsőoktatási intézmény kilép az alapból, a befizetett összeg kamatok nélküli visszafizetésére tarthat igényt, amelyet az alap a bejelentés évét követő évtől kezdődően három év alatt köteles visszafizetni. Ha a felsőoktatási intézmény megszűnik, és nincs szükség a hallgatói költségek átvállalására, a befizetett összeg – a meghatározott feltételek szerint – a fenntartót, illetve jogutódját illeti meg.

(4) A kockázatfedezeti alap döntéshozó testülete a tag felsőoktatási intézmények rektoraiból álló kuratórium.

(5) A kockázatfedezeti alap működtetésére legfeljebb a befizetett összeg négy százaléka használható fel.

(6) A kockázatfedezeti alapba történő befizetés tekintetében az államháztartásról szóló törvény 18/C. §-ának (5) bekezdésében, valamint 100. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat nem kell alkalmazni.

NYOLCADIK RÉSZ

VEGYES RENDELKEZÉSEK

A nem állami fenntartású felsőoktatási intézmények működésére vonatkozó külön rendelkezések

A magán felsőoktatási intézmények

137. §

(1) Ha a felsőoktatási intézményt nem az állam, illetve nem a helyi önkormányzat, továbbá nem országos kisebbségi önkormányzat tartja fenn (a továbbiakban az e bekezdésben felsoroltak – az egyházi jogi személy kivételével – együtt: magán felsőoktatási intézmények), vallási, illetve világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként is működhet, és a képzési

programjába beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő filozófiai, etikai, kulturális ismereteket. A magán felsőoktatási intézmény – feltéve, hogy a képzéshez nem vesz igénybe költségvetési támogatást – a jelentkezés elfogadásának előfeltételeként kikötheti valamely vallás, világnézet elfogadását és annak igazolását.

(2) A magán felsőoktatási intézmények a 88. § (1) bekezdésében, a 96. § (3), valamint (5)–(6) és (9) bekezdésében, a 126. § (1)–(2) bekezdésében és (4) bekezdésében foglalt rendelkezésektől, kivéve a (2) bekezdés harmadik mondatát, a szervezeti és működési szabályzatukban eltérhetnek. Nem kell továbbá alkalmazniuk a 97. § (2)–(3) bekezdésében foglaltakat, feltéve, hogy az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatók létszáma – öt év átlagában – nem éri el a felsőoktatási intézménybe felvett összes hallgatói létszám ötven százalékát.

(3) A magán felsőoktatási intézmények az állami felsőoktatási intézményekkel azonos feltételek mellett jogosultak a 127. § (3) bekezdésének a)–c) pontjában, valamint e) pontjában meghatározott támogatásokra. A magán felsőoktatási intézmény az állami felsőoktatási intézményekkel azonos módon és feltételekkel vehet részt a 128. § (1) bekezdésében meghatározott pályázatokon, továbbá a 128. § (2) bekezdése alapján az állami felsőoktatási intézményekkel azonos módon és feltételekkel köthető vele megállapodás.

(4) A (3) bekezdésben foglaltakat a helyi önkormányzat, illetve az országos kisebbségi önkormányzat által fenntartott felsőoktatási intézmény tekintetében is alkalmazni kell.

138. §

(1) A magán felsőoktatási intézmény a 4. §-ban meghatározott feladatok szerinti tevékenységet folytathat, ennek megvalósítása érdekében – e törvényben és a Kormány által meghatározottak szerint – gazdálkodik (a továbbiakban: magán felsőoktatási intézmény gazdálkodási rendje). A magán felsőoktatási intézmény alapító okiratában fel kell tüntetni, hogy tevékenységét közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményként vagy vállalkozásként végzi. Ha a magán felsőoktatási intézmény a tevékenységét vállalkozásként végzi, és megfelel az e törvény 137. §-ának (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek, a 115. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a fenntartó hagyja jóvá a felsőoktatási intézmény költségvetését, a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolóját, szervezeti és működési szabályzatát, intézményfejlesztési tervét. A felsőoktatási intézmény pedig a 115. § (14) bekezdése szerint jogosult bírósági eljárást kezdeményezni.

(2) Ha a magán felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetként működik, közhasznú (cél szerinti) tevékenységként a 4. §-ban meghatározott feladatokat láthatja el. Ha a magán felsőoktatási intézmény nem közhasznú szervezetként működik, akkor a 4. §-ban meghatározott feladatait vállalkozási tevékenységként látja el, és nem kell alkalmaznia a 120. § (4) bekezdésében foglaltakat. A közhasznú szervezetként működő magán felsőoktatási intézmény a 4. §-ban meghatározott feladatain túl vállalkozási tevékenységet is folytathat. A cél szerinti tevékenység és a vállalkozási tevékenység tekintetében a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményt megilletik mindazok a kedvezmények, amelyet a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 6. §-a meghatároz.

(3) A magán felsőoktatási intézmények tekintetében a 121. § (1)–(5) bekezdésében, a 122–123. §-ban foglaltakat akkor kell alkalmazni, ha a felsőoktatási intézmény alapító okirata

eltérően nem rendelkezik. Az alapító okiratban a fenntartó meghatározhatja, hogy a felsőoktatási intézmény által elért eredmény milyen módon kerül felosztásra, továbbá a fenntartó milyen módon részesedik abból. A magán felsőoktatási intézmények tekintetében az állami felsőoktatási intézmények állampapír vásárlására, kincstári számla vezetésére vonatkozó korlátozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

(4) A magán felsőoktatási intézmény a rendelkezésére bocsátott vagyonnal – az alapító okiratában meghatározottak szerint, illetve ha kincstári vagyonnal rendelkezik, az államháztartásra vonatkozó előírások megtartásával – költségvetésének keretei között önállóan gazdálkodik.

(5) A magán felsőoktatási intézmény bevétele lehet:

- a) a fenntartó által biztosított pénzeszköz,
- b) költségvetési támogatás,
- c) egyéb bevétel.

(6) A magán felsőoktatási intézmény költségei, kiadásai lehetnek:

- a) a 4. §-ban meghatározott feladatokhoz kapcsolódó közvetlen és közvetett költség,
- b) a vállalkozási tevékenység közvetlen és közvetett költsége,
- c) egyéb kiadás.

(7) A magán felsőoktatási intézmény bevételeit és kiadásait a számviteli előírások szerint tartja nyilván.

(8) A magán felsőoktatási intézmény olyan kötelezettségeiért, amelyek teljesítéséhez vagyona nem elégséges, a fenntartó kezeként felel.

(9) Ha a magán felsőoktatási intézmény jogutód nélkül szűnik meg, jogai és kötelezettségei a fenntartóra szállnak.

Az egyházi felsőoktatási intézmények

139. §

(1) Hitélettel és a hitélettel együtt oktatótt hittudománnyal összefüggő képzést (a továbbiakban együtt: hitéleti képzés) az egyházi jogi személy által fenntartott felsőoktatási intézmények (a továbbiakban: egyházi felsőoktatási intézmény) folytathatnak. Az egyházi felsőoktatási intézmények nem hitéleti képzést is folytathatnak.

(2) Az egyházi felsőoktatási intézményben

a) a foglalkoztatási jogviszony létesítésénél az egyenlő bánásmódról szóló törvény 22. §-ában foglalt keretek között foglalkoztatási feltételek határozhatók meg,

b) a jelentkezők között különbséget lehet tenni vallási, világnézeti meggyőződés alapján, amennyiben az a felsőoktatási intézmény szervezeti jellegét alapvetően meghatározó

szellemiségből közvetlenül adódó, az adott oktatási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós követelményen alapul,

c) a fenntartó a munkáltatói jogok gyakorlásában, a vagyoni, gazdálkodási feladatokban a 29. § (2)–(4) bekezdésében foglaltaktól eltérően rendelkezhet,

d) nem kell alkalmazni a 98. § (1) bekezdésének rendelkezéseit.

(3) Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény – a 18. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően – az egyetem elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen jogosult mesterképzés folytatására, valamint legalább egy tudományterületen vagy művészeti területen doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére.

(4) A hitéleti képzés tartalmának meghatározása, a képzésben részt vevő oktatókkal, tanárokkal kapcsolatos követelmények meghatározása az egyházi felsőoktatási intézmény joga. A hitéleti képzés tekintetében a 15. §-ban szabályozott eljárásban csak azt kell vizsgálni, hogy biztosítottak-e a képzés tárgyi feltételei. A felsőoktatási intézmény határozza meg továbbá a felvételi eljárás rendjét és – az érettségi vizsga meglétét kivéve – a felvétel követelményeit.

(5) A Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék között létrejött megállapodás alapján a Magyar Katolikus Egyház, továbbá a Kormánnyal a felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást kötő egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény jogosult a 127. § (3) bekezdésének d) pontjában meghatározott normatív költségvetési támogatásra is, valamint eseti és egyedi támogatásokra.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott normatív költségvetési támogatásra jogosulttá válhat az az egyház által fenntartott felsőoktatási intézmény is, amelynek fenntartójával az oktatási miniszter felsőoktatási feladatok ellátására megállapodást köt.

(7) Az (5) bekezdésben felsorolt egyházak által fenntartott felsőoktatási intézményekben nem hitéleti képzésre felvehető hallgatói létszámot az oktatási miniszter az érintett egyházi jogi személyekkel évente kötött megállapodás alapján határozza meg, azzal a megkötéssel, hogy az évente államilag támogatható hallgatói létszámhelynek az összes államilag támogatott hallgatói létszámhelyre felvehetőkhöz viszonyított aránya nem lehet kevesebb, mint az 1997/1998-as tanévben az adott egyház valamennyi felsőoktatási intézményébe államilag finanszírozott hallgatóként felvett hallgatóknak az összes államilag finanszírozott hallgatóhoz viszonyított aránya. A hitéleti képzésben államilag támogatott képzésre felvehető hallgatói létszámot az (5) bekezdésben felsorolt megállapodásban foglaltak szerint kell meghatározni, oly módon, hogy a mesterképzésre az alapképzéssel megegyező számú hallgató vehető fel. A hitéleti képzéshez biztosított államilag támogatott hallgatói létszámhelyre, hitéleti képzésre felvehető a határon túl élő magyar nemzetiségű jelentkező is, akkor is, ha nem tartozik a 39. § (1) bekezdésének hatálya alá. Az egyházi jogi személy által fenntartott diákokthoz az oktatási miniszterrel kötött megállapodás alapján is jogosulttá válik a 129. § (5) bekezdésében meghatározott támogatásra.

(8) A hitéleti képzéssel összefüggésben

a) a jelentkezés elfogadása előfeltételeként kiköthető valamely vallás, világnézet elfogadása és annak igazolása,

b) az egyházi felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata a 20. § (4) bekezdésében, a 21. § (3) és (6) bekezdésében, – a politikai meggyőződésre vonatkozó kivétellel – a 22. § (4) és (5) bekezdésében, a 27–28. §-ban, a 29. § (2)–(8) bekezdésében, a 30. § (4) bekezdésében, – a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozás kivételével – a 46. § (2) bekezdésének f) pontjában foglaltaktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg,

c) az egyházi felsőoktatási intézmény a 12. § (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően akkor is kaphat elismerést, ha csak egy szakon folytat képzést,

d) a munkakörök létesítését, a munkáltatói jogok gyakorlását, a főiskolai és az egyetemi tanár kivételével a munkaköri és egyéb cím adományozását, továbbá az 52. § (3) bekezdésében szabályozott alapszolgáltatás rendjének meghatározását a fenntartó magához vonhatja,

e) a 15. § (8) bekezdésében – a gyakorló közoktatási intézmény kivételével –, a 84. § (5) bekezdésében, továbbá a 105. § (3) bekezdésében és a 108. §-ban foglaltakat, továbbá az intézményfejlesztési tervre vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni, az állami elismerésről szóló szabályokat azonban meg kell tartani,

f) a 15. § (1)–(7) és (9) bekezdését, valamint a 106. §-t az e § (4) bekezdésében foglalt eltéréssel kell alkalmazni,

g) egyetemi tanári munkaköri cím megszerzéséhez nem szükséges a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes szakértői véleménye.

(9) Az egyházi felsőoktatási intézmény hitéleti képzésére biztosított normatív támogatás megegyezik a bölcsész, bölcsész-tanár képzéshez nyújtott normatív támogatással. Az egyházi felsőoktatási intézmények hitéleti képzésben részesülő hallgatóinak képzésére fordított előirányzatot külön költségvetési előirányzatként kell megtervezni.

(10) Ahol e törvény munkaviszonyt említ, azon egyházi felsőoktatási intézmények esetén az egyházi személy jogviszonyt is érteni kell.

(11) Az oktatási miniszter az alap- és mesterképzés képzési és kimeneti követelményeinek szabályozásánál a hitéleti képzés tekintetében az egyházi jogi személy kezdeményezésére szabályoz.

(12) A felsőoktatási intézményeket fenntartó egyházi jogi személyek kezdeményezésére a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságon belül hittudományi kérdésekkel foglalkozó bizottságot kell működtetni.

(13) Az egyházi jogi személyek által fenntartott felsőoktatási intézmények tekintetében

a) a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit,

b) a 137. § (2)–(4) bekezdésében és a 138. § (3) és (9) bekezdésében foglalt rendelkezéseket

kell alkalmazni. Az egyházi jogi személy által fenntartott jogi személy, ha alapító okirata lehetővé teszi, közhasznú szervezetként is működhet.

A katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezések

140. §

(1) A katonai és a rendvédelmi felsőoktatási intézményekben a gazdasági tanács létrehozása nem kötelező. A fenntartót megillető jogosítványokat a honvédelmi miniszter, illetve a belügyminiszter gyakorolja. Ha a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézményben létrehozzák a gazdasági tanácsot az e törvény 23. §-ának (5) bekezdésében meghatározott delegálás joga a honvédelmi minisztert, illetve a belügyminisztert illeti meg. A katonai és a rendvédelmi felsőoktatási intézmények költségvetési támogatását a Honvédelmi Minisztérium, illetőleg a Belügyminisztérium költségvetésében kell megtervezni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott felsőoktatási intézmények tekintetében törvény eltérő rendelkezéseket állapíthat meg

- a) a vagyonkezelői jogok gyakorlására, a gazdálkodásra,
- b) a szervezeti egységek létesítésének és működésének rendjére,
- c) a foglalkoztatásra, illetve az intézményi vezetők kinevezésére és jogállására,
- d) a felvételi követelmények meghatározására, a hallgatók jogállására, juttatásaira, az általuk fizetett díjakra.

(3) A honvédelmi, illetőleg a belügyminiszter szabályozza az (1) bekezdésben meghatározott felsőoktatási intézményben

- a) az évenként felvehető hallgatók számát és a felvétel különös feltételeit,
- b) a külföldi hallgatók felvételének, jogállásának és tanulmányainak részletes szabályait, a juttatásoknak és a díjfizetésnek a rendjét.

(4) A honvédelmi, illetőleg a belügyminiszter az (1) bekezdésben meghatározott felsőoktatási intézmények tekintetében

- a) benyújtja a Kormányhoz az éves költségvetési beszámolót és a támogatási tervet,
- b) ellenőrzi az állam által rendelkezésre bocsátott eszközök felhasználásának hatékonyságát és jogszerűségét,
- c) gyakorolja a 105. § (1) bekezdésében meghatározott jogköröket,
- d) meghatározza gazdálkodás és finanszírozás – e törvénytől eltérő – speciális szabályait.

(5) A katonai felsőoktatási intézmény és a rendvédelmi felsőoktatási intézmény olyan képzést is folytathat, amelyik nem tartozik a katonai, illetve a rendvédelmi felsőoktatás körébe. E képzések tekintetében a (2) bekezdés c) pontjában, a (3) bekezdés b) pontjában, a (4) bekezdés b)-c) pontjában foglaltak nem alkalmazhatók. E képzések tekintetében e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, beleértve az államilag támogatott hallgatói helyek biztosítására és finanszírozására vonatkozó rendelkezéseket is.

(6) Katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmény alapításához, valamint képzés folytatásához a honvédelmi, illetve a belügyminiszter előzetes engedélye szükséges.

Az orvos- és egészségtudományi képzést folytató felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezések

141. §

(1) Az orvos- és egészségtudományi képzést folytató egyetemek (a továbbiakban: egészségügyi felsőoktatási intézmény) részt vesznek az egészségügyi ellátásban, e célból egészségügyi szolgáltatót létesítenek és tartanak fenn, vagy egészségügyi szolgáltatóval társulnak. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény gyakorlati képzés céljából az egészségügyi szolgáltatóval megállapodhat oktató kórházi, szakrendelési, gyógyszerészeti feladatok ellátására. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény – külön törvényben meghatározottak szerint – ellátja az igazságügyi szakértői tevékenységet. Ha a felsőoktatási intézmény nem egészségügyi felsőoktatási intézmény, azonban részt vesz az egészségtudományi képzésben, az e bekezdésben foglaltakat a gyakorlati képzés megszervezése tekintetében alkalmazni kell.

(2) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény – a felsőoktatási intézmény részeként vagy attól elkülönített szervezeti keretben – egy egészségügyi szolgáltató működtetésére jogosult. Az egészségügyi szolgáltató az egészségügyi felsőoktatási intézmény részeként (a továbbiakban: klinikai központ) vagy attól elkülönülve (a továbbiakban: egyetemi klinikai központ) működhet. A klinikai központ részjogkörű költségvetési egység formájában működik, ha az egészségügyi felsőoktatási intézmény költségvetési szerv. A részjogkörű költségvetési egység kincstári számlával rendelkezik. Az egyetemi klinikai központ jogi személy, amelynek alapítója az egészségügyi felsőoktatási intézmény.

(3) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatója – megállapodás alapján – részt vesz a területi egészségügyi szolgáltatások nyújtásában, a progresszív betegellátásban. E feltétel esetén a területileg illetékes megyei (fővárosi) egészségbiztosítási pénztár az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatójával finanszírozási szerződést köt. Az egészségbiztosítási pénztár által az egészségügyi szolgáltatás ellenértékeként biztosított összeg csak a szerződésben meghatározott feladatokra használható fel.

(4) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény közreműködhet a regionális egészségfejlesztési tevékenységben, és megállapodás alapján részt vehet a szervezet-átalakítási és finanszírozási modellkísérletekben.

(5) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató központi költségvetési szerv részeként működik, az egészségügyi felsőoktatási intézmény egészségügyi szolgáltatásának központi beruházási és felújítási, valamint fejlesztési forrásait az Egészségügyi Minisztérium fejezeti költségvetésében kell megtervezni. Az Egészségügyi Minisztérium jogosult az általa biztosított költségvetési előirányzatokkal kapcsolatos gazdálkodás ellenőrzésére. Előzetes tájékoztatást, beszámolót kérhet, illetve kezdeményezheti az egészségügyi szolgáltatással összefüggő kérdések egyetemi fórumokon történő megvitatását. Amennyiben az egészségügyi

szolgáltató gazdasági társaság vagy közhasznú társaság fenntartásában működik, az alapításban az Egészségügyi Minisztérium alapítóként részt vehet.

(6) Az egészségügyi miniszter szakmai irányításával és koordinálásával az egészségügyi felsőoktatási intézmény szervezi a szakorvos-, a szakfogorvos-, a szakgyógyszerész-, klinikai szakpszichológus, népegészségügyi szakemberképzést, a más felsőfokú végzettséggel rendelkezők egészségügyi szak- és továbbképzését, továbbá közreműködik e feladatok ellátásában. Az egészségügyi miniszter irányítja és koordinálja az egészségügyi felsőoktatási intézményekben folytatott tancélú gyógyító-megelőző tevékenységet, ágazati kutató-fejlesztő tevékenységet. Mindezen feladatok ellátásához az Egészségügyi Minisztérium költségvetési támogatást nyújt. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény által végzett egészségügyi tevékenységre, továbbá az egészségügyi kutatásra, egészségügyi szak- és továbbképzésre is alkalmazni kell az egészségügy szakmai irányítására és szervezésére, az egészségügyi miniszter szakmai irányítási jogkörére vonatkozó rendelkezéseket, továbbá mindazokat a jogszabályokat, amelyek meghatározzák az egészségügyi szolgáltatás megszervezését, a feladatellátásban közreműködők szakképzettségét, az egészségügyi szolgáltatás finanszírozását.

(7) Annál, aki az egészségügyi felsőoktatási intézmény képzési feladataiban és egészségügyi szolgáltatással összefüggő feladataiban is – munkaköri feladatoként – részt vesz, meg kell határozni, hogy a teljes munkaidő mekkora részét kell az oktatói, illetőleg az egészségügyi szolgáltatással összefüggő feladatokra fordítani. Ilyen foglalkoztatás esetén az egyes tevékenységekre vonatkozó foglalkoztatási és munkaidő-megosztáshoz igazodó díjazási szabályokat alkalmazni kell.

(8) Az egészségügyi felsőoktatási intézményben – ha centrum nem jön létre – az egészségügyi szolgáltatás irányításáért felelős magasabb vezetői megbízással rendelkező vezetőt a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni (a továbbiakban: egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető). Az egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető önállóan irányítja az egészségügyi szolgáltatás megszervezését, e feladatok tekintetében gyakorolja a munkáltatói jogokat. Ha az egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető nem a rektor, feladatait, kötelezettségeit és kötelezettségvállalási jogosultságát a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni. Az egészségügyi szolgáltatásért felelős vezető tanácskozási joggal részt vehet a gazdasági tanács ülésén.

(9) Az egészségügyi felsőoktatás irányításával és finanszírozásával kapcsolatos szabályokat a Kormány határozza meg.

(10) Ha a felsőoktatási intézmény orvos- és egészségtudományi képzést kíván folytatni, a regisztrációs központ beszerzi az Egészségügyi Minisztérium szakhatósági véleményét. A szakhatósági véleményt hatvan napon belül kell elkészíteni. A regisztrációs központ a szakhatósági véleménytől nem térhet el.

142. §

(1) A képzési, kutatási és betegellátási feladatok koordinálására, a legalább három tudományterületen képzést folytató, egyesüléssel létrejött egészségügyi felsőoktatási intézmények az orvos- és egészségtudományi képzést kari formában folytató szervezeti egységei kezdeményezésére orvos- és egészségtudományi centrumot (a továbbiakban:

centrum) hoznak létre. A centrum a felsőoktatási intézmény orvos- és egészségügyi képzést kari formában folytató szervezeti egységeit, klinikáit és az egészségügyi szolgáltatáshoz kapcsolódó kutatóintézeteit, egyéb oktatási szervezeti egységeit foglalja magába. A centrum elnöke gyakorolja a vagyonekezelői jogokat azoknak a vagyontárgyaknak a tekintetében, amelyek az orvos- és egészségügyi képzés, továbbá az egészségügyi, gyógyító-megelőző feladatainak ellátásához rendelkezésére állnak.

(2) Az egészségügyi centrum élén elnök áll, aki magasabb vezetői megbízás keretében végzi munkáját. Az elnök megválasztásának rendjét a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni. A centrum vezetője ellátja a 141. § (8) bekezdésében meghatározott vezetői feladatait is. Az egészségügyi centrumot illetően az egyetemet a centrum vezetője képviseli. A centrum vezetője tanácskozási joggal részt vehet a gazdasági tanács ülésén. A centrum vezetője gyakorolja a 141. § (2), (5)-(6) bekezdésében meghatározott feladatok ellátását szolgáló előirányzatok felett a rendelkezési jogot.

Az agrártudományi képzést folytató felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezések

143. §

(1) A képzési, kutatási, agrártudományi feladatok koordinálására a legalább két tudományterületen képzést folytató, egyesüléssel létrejött agrártudományi képzést folytató egyetemen a karok, valamint az elkülönült gyakorlóhely, tangazdaság, kutatóintézet, múzeum, arborétum agrártudományi centrum keretében is működtethetők. Az agrárcentrum részjogkörű költségvetési egységként működik, ha a felsőoktatási intézmény költségvetési szerv. A részjogkörű költségvetési egység kincstári számlával rendelkezik.

(2) Az agrártudományi centrum közreműködik az ágazati kutató-fejlesztő, innovációs tevékenység, a területi szaktanácsadás, az agrártovábbképzés, a gyakorlati képzés feladatainak ellátásában, amelyhez a feladatarányos költségvetési támogatást a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében az agrárágazatnak előirányzott nemzeti költségvetésből finanszírozott forrásai között elkülönítetten kell megtervezni oly módon, hogy ez az összeg ne legyen kevesebb, mint az e fejezet előző évi fejezeti kezelésű előirányzatainak egy százaléka.

(3) Az agrártudományi centrum vezetője és költségvetése tekintetében az egészségügyi centrumra vonatkozó szabályokat [142. § (2) bekezdés] kell alkalmazni.

(4) Az agrár-felsőoktatás irányításával és finanszírozásával kapcsolatos szabályokat a Kormány határozza meg.

A művészeti felsőoktatásra vonatkozó külön rendelkezések

144. §

(1) Ha a felsőoktatási intézmény kizárólag a művészeti képzési ág valamelyikében folytat képzést (a továbbiakban: művészeti felsőoktatási intézmény), az e törvényben foglaltakat a (2)–(7) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A művészeti felsőoktatási intézmény művészeti gyakorlóléhselyet létesíthet és tarthat fenn.

(3) A táncművészeti képzési ágban a felsőfokú tanulmányok a középiskolában folytatott tanulmányok alatt, az érettségi vizsgát megelőzően is megkezdhetők oly módon, hogy a tanulói jogviszony mellett a felsőoktatási intézménnyel hallgatói jogviszony jön létre. A hallgató egyidejűleg sajátítja el az érettségi vizsga letételéhez szükséges követelményeket és a művészeti képzés követelményeit. Az e bekezdésben szabályozott hallgatók tekintetében alkalmazni kell a Munka Törvénykönyve 129/A. §-ának (2)–(6) bekezdését is.

(4) A művészeti felsőoktatási intézmény az egyetem elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint egy művészeti ágban doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére.

(5) Ha a művészeti ágban nem folyik legalább tíz éve mesterfokozatot nyújtó képzés, oktatói munkakört, valamint tanári munkakört tölthet be az is, akinek alapképzésben szerzett oklevele és szakképzettsége van, feltéve, hogy az oktatói munkakör betöltésének a tudományos fokozat megléte nem előfeltétele.

(6) Művészeti alap- és mesterképzésben a 60. § (3) bekezdésében foglaltak mellett a záróvizsgának része művészeti alkotás elkészítése, előadás létrehozása, bemutatása és megvédése.

(7) A művészeti felsőoktatási intézmény alapfokú művészeti nevelés és oktatás, valamint művészeti szakképzés feladatait közoktatási intézmény létrehozásával láthatja el. A művészeti felsőoktatási intézmény a középiskolába járó tanulót előkészítheti a művészeti felsőoktatási intézménybe való belépésre. A tanulót a felsőoktatási intézmény – hallgatói jogviszony létesítése nélkül – nyilvántartásba veszi (a továbbiakban: előkészítő jogviszony). Az előkészítő jogviszonyban lévő tanuló után az alapfokú művészetoktatásban részt vevő tanulóra számított normatív hozzájárulás illeti meg a felsőoktatási intézményt. Az előkészítő jogviszony alapján a tanuló részére legalább heti négy tanórát kell biztosítani, amely teljesíthető az oktató, illetve a tanár munkaköri kötelezettségeként. A képzésben résztvevőt megillető jogokat és kötelezettségeket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

(8) Ha a felsőoktatási intézmény – anélkül, hogy az e §-ban meghatározottak alapján művészeti felsőoktatási intézménynek minősülne – művészeti képzést folytat, működésére a (2)–(3) és (5)–(7) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell.

A pedagógusképzésre vonatkozó külön rendelkezések

145. §

(1) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény – a külön törvényben meghatározottak szerint – elláthatja az e törvényben meghatározott feladatai mellett a közoktatás feladatait is. A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmények tevékenységüket a közoktatás igényeinek figyelembevételével végzik. A pedagógusképzést

folytató felsőoktatási intézmény közoktatási intézményt tarthat fenn, illetve kapcsolatot tarthat, együttműködhet közoktatási intézménnyel.

(2) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató hallgatók a közoktatási intézményben vesznek részt gyakorlati felkészítésben. Ha a közoktatási intézményt a felsőoktatási intézmény tartja fenn, az gyakorló közoktatási intézményként működik. A gyakorló közoktatási intézményt a felsőoktatási intézmény a közoktatásról szóló törvény alapján intézményalapításra jogosulttal közösen is fenntarthatja. A hallgatók gyakorlati felkészítése megvalósítható – megállapodás alapján – bármelyik közoktatási intézményben. A gyakorló közoktatási intézmények által ellátott közoktatási feladatok után az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározottak szerint a helyi önkormányzatok részére biztosított normatív hozzájárulások kétszerese vehető igénybe.

(3) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmények közreműködnek a pedagógus továbbképzésben, a pedagógiai kutatásokban, segítik az oktatási miniszter közoktatással összefüggő ágazati feladatainak a végrehajtását.

(4) Az oktatási miniszter az ágazati feladatainak körében, a közoktatási és a pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményrendszer fejlesztéséhez, a pedagógusképzés korszerűsítéséhez, az ehhez szükséges szakmai feltételek megteremtéséhez – a pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményekre építve – regionális szolgáltató és kutatóhálózatot hoz létre és működtet. Az oktatási miniszter az e bekezdésben és a (2) bekezdésben meghatározott feladatok ellátására az érintett felsőoktatási intézménnyel megállapodást köt. Az oktatási miniszter megszervezi a pedagógusképzés-fejlesztés országos szolgáltatói és kutatási feladatainak az ellátását.

(5) Ha a felsőoktatási intézményben több oktatási szervezeti egységben folyik pedagógusképzés, a szervezeti és működési szabályzatban meg kell határozni azt az oktatási szervezeti egységet vagy a szenátus által létrehozott testületet, amelyik ellátja a különböző szervezeti egységekben folyó oktatómunka, valamint az ehhez kapcsolódó gyakorlati képzés összehangolását. Ennek a szervezeti egységnek a vezetője felel a felsőoktatási intézményben folyó pedagógusképzés összehangolásáért.

(6) Tanári szakképzettség csak mesterképzésben szerzhető. A tanári szakképzettség megszerzésének előfeltétele az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése. A tanári szakképzettséget nyújtó mesterképzésben százötven kreditet lehet szerezni.

(7) A Kormány határozza meg a pedagógusképzésben az alap- és mesterképzés szakjait, továbbá a mesterképzés szakosodási rendszerének általános szabályait. Az oktatási miniszter rendeletben határozza meg a tanári mesterség képzési és kimeneti követelményeit.

(8) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságban a pedagógusképzéssel kapcsolatos feladatokat ellátó állandó szakmai és szakértői bizottság működik.

146. §

(1) Ha a felsőoktatási intézményben – alapító okirata szerint – nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzés folyhat, a felvételi követelményeknek megfelelő jelentkező esetén a képzést meg kell szervezni.

(2) A nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzésre jelentkezők közül előnyben kell részesíteni azt, aki az adott kisebbséghez tartozik. A kisebbséghez tartozást a kisebbségi nyelvből tett érettségi vizsga igazolja.

(3) A nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzésben a kisebbség nyelvét a képzés teljes időtartama alatt oktatni kell.

(4) A nemzeti vagy etnikai kisebbségi pedagógusképzés a finanszírozás szempontjából kis létszámú szaknak minősül.

(5) Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság nemzeti vagy etnikai pedagógusképzés tekintetében készít szakvéleményt, munkájába bevonja az érintett országos kisebbségi önkormányzat által delegált szakértőt.

Értelmező rendelkezések

147. §

E törvény alkalmazásában:

1. *doktori értekezés*: a doktorjelölt által készített írásmű, alkotás vagy munka, amellyel a doktorjelölt – a doktori fokozatszerzési eljárás során – bizonyítja, hogy a fokozat követelményeihez mért tudományos feladat önálló megoldására képes,

2. *doktori iskola*: a doktori képzés szervezett kerete, amely biztosítja a tudományos fokozat megszerzésére történő felkészítést,

3. *egészségügyi alkalmassági vizsgálat*: orvosi vizsgálat, amelynek célja annak megállapítása, hogy az egyén testi adottságai és egészségi állapota alapján képes-e felkészülni a választott tevékenység ellátására, ennek során nem kerül-e veszélybe egészsége,

4. *évközi jegy*: a hallgató évközi teljesítményének kifejezésére szolgáló érdemjegy, amely szorgalmi időszakban a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott értékelési eljárás keretében szerezhető,

5. *felmenő rendszer*: képzésszervezési elv, amely alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelményt azoktól a hallgatóktól lehet megkövetelni, akik a bevezetését követően kezdték meg a tanulmányaikat, illetve azoktól, akik azt megelőzően kezdték meg tanulmányaikat, de választásuk alapján az új vagy módosított tanulmányi és vizsgakövetelmények alapján készülnek fel,

6. *félév*: öt hónapból álló oktatásszervezési időszak,

7. *felsőfokú szakképzés*: felsőoktatási intézmények által hallgatói - valamint felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szakközépiskolák által tanulói - jogviszony keretében folytatott szakképzés, amely beépül a felsőoktatási intézmény alapképzésébe, és egyben az Országos Képzési Jegyzékben szereplő felsőfokú szakképesítést ad,

8. *fogyatékossgal élő hallgató*: az a hallgató, aki testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, pszichés fejlődési zavarai miatt a tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (például: dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus),

9. *habilitáció*: a tudományos fokozattal rendelkezők oktatói és előadói képességének, valamint tudományos teljesítményének megítélése,

10. *hátrányos helyzetű hallgató*: az a hallgató, akit középfokú tanulmányai során családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítottak, vagy állami gondozott volt,

11. *honlapon való közzététel*: az információnak a honlapon mindenki számára elérhető tartományban való közzététele,

12. *intézet*: több tanszék tevékenységét összefogó vagy több tanszék feladatait ellátó szervezeti egység,

13. *intézményi dokumentum*: az alapító okirat, továbbá az e törvényben előírt szabályzatok, programok, tervek, így a szervezeti és működési szabályzat, képzési program, intézményfejlesztési terv, hallgatói önkormányzat alapszabálya, kutatási-fejlesztési-innovációs stratégia,

14. *kar*: egy vagy több képzési területen, tudományterületen, művészeti ágban több, a képzési programban rögzített szakmailag összetartozó képzés oktatási és tudományos kutatási, illetve alkotó művészeti tevékenység feladatait ellátó szervezeti egység,

15. *képesítési keret*: a többciklusú képzés egyes végzettségi szintjeinek minden képzési területre vonatkozó általános jellemzői,

16. *képzésben érdekelt miniszter*: a szakképzésről szóló törvényben meghatározott, szakképesítésért felelős miniszter,

17. *képzési ág*: a képzési terület azon szakjainak összessége, amelyeknek a képzési tartalma a képzés kezdeti szakaszában azonos,

18. *képzési és kimeneti követelmények*: azoknak az ismereteknek, jártasságoknak, készségeknek, képességeknek (kompetencia) összessége, amelyek megszerzése esetén az adott szakon a végzettségi szintet és szakképzettséget igazoló oklevél kiadható,

19. *képzési idő*: az előírt kreditek, a végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés megszerzéséhez szükséges, jogszabályban meghatározott idő,

20. *képzési időszak*: a képzési idő tagolása szorgalmi időszakra és a hozzá tartozó vizsgaidőszakra,

21. *képzési program*: az intézmény komplex képzési dokumentuma, amely

a) az alap- és mesterszak, valamint a szakirányú továbbképzési szak részletes képzési és tanulmányi követelményeit,

b) felsőfokú szakképzésben a szakképzési programot, továbbá

c) a doktori képzés tervét

tartalmazza, a képzés részletes szabályaival, így különösen a tantervvel, illetve az oktatási programmal és a tantárgyi programokkal, valamint az értékelési és ellenőrzési módszerekkel, eljárásokkal és szabályokkal együtt,

22. *képzési terület*: azoknak a szakoknak és képzési ágaknak kormányrendeletben meghatározott összessége, amelyek hasonló vagy részben megegyező képzési tartalommal rendelkeznek,

23. *kis létszámú szak*: nemzetközi kötelezettségvállalás, kultúr- és oktatáspolitikai érdekek alapján indított képzés, amelynek éves, államilag támogatott felvehető létszáma országosan nem haladja meg a húsz főt, továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségi képzés,

24. *klinika*: az az egészségügyi szolgáltató, amely közreműködik az orvosképzéssel összefüggő képzési és kutatási feladatok ellátásában,

25. *konzultáció*: a felsőoktatási intézmény oktatója által a hallgató részére biztosított, a hallgató tanulmányaival kapcsolatos személyes megbeszélés lehetősége a felsőoktatási intézmény által meghatározott helyen,

26. *kredit*: a hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, amely a tantárgy, illetve a tantervi egység vonatkozásában kifejezi azt a becsült időt, amely meghatározott ismeretek elsajátításához, a követelmények teljesítéséhez szükséges; egy kredit harminc tanulmányi munkaórát jelent,

27. *mentorprogram*: a képzésnek az a sajátos formája, amelyben a hátrányos helyzetű hallgató felkészítéséhez, felkészüléséhez a felsőoktatási intézmény hallgatója, oktatója segítséget nyújt,

28. *pályaalkalmassági vizsgálat*: olyan képességvizsgálat, amelynek keretei között megállapítják, hogy a jelentkező rendelkezik-e azokkal az egyéni képességekkel, tulajdonságokkal, amelyek alkalmassá teszik a képzésben való részvételre, a megszerzett szakképzettségnek, szakképesítésnek megfelelő tevékenység ellátására,

29. *regionális központ*: az egyesüléssel e törvényben meghatározottak szerint létrehozott felsőoktatási intézménynek a székhelyén kívül – a jogelőd felsőoktatási intézmény székhelyén működő – a felsőoktatási intézmény szervezeti egységeinek működését integráló egység,

30. *résztanulmányok folytatása*: ha a hallgató másik felsőoktatási intézményben vendéghallgatói jogviszony keretében szerez kreditet,

31. *saját bevétel*: az államháztartáson kívüli források (beleértve minden olyan, az Európai Uniótól származó támogatást, amelyhez nem az állami költségvetésen keresztül jut a felsőoktatási intézmény, továbbá a szakképzési hozzájárulási fizetési kötelezettség teljesítéseként elszámolt forrásokat is), valamint a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból származó bevételek,

32. *szak*: valamely szakképzettség megszerzéséhez szükséges képzési tartalom (ismeretek, jártasságok, készségek) egységes rendszerét tartalmazó képzés,

33. *szakirány*: a szakképzettség részeként megszerezhető, speciális szaktudást biztosító képzés,

34. *szakképzettség*: alapfokozattal vagy mesterfokozattal egyidejűleg megszerezhető, a szak és a szakirány tartalmával meghatározott, a szakma gyakorlására felkészítő szaktudás oklevélben történő elismerése,

35. *szakmai alkalmassági vizsga*: a felsőoktatási intézmény által – felsőfokú szakképzésben a gyakorlati képzés szervezőjével együttesen – meghatározott vizsga, amely a választott szakképzettség, szakképesítés ellátásához szükséges képességeket méri, azt vizsgálja, hogy rendelkezik-e az egyén a felkészülési (képzési) szakasz eredményes elvégzéséhez optimálisan kifejleszhető képességekkel,

36. *szakmai feladatra jutó folyó kiadások*: az adott feladatra elszámolt működési, fenntartási és felhalmozási célú kiadások,

37. *székhelyen kívüli képzés*: a felsőoktatási intézmény működési helyén (székhely, telephely) kívül részben vagy egészben folyó felsőoktatási képzés,

38. *tanév*: tíz hónapból álló oktatásszervezési időszak,

39. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció),

40. *tanszék*: az a szervezeti egység, amely ellátja legalább egy tantárggyal összefüggésben a képzés, a tudományos kutatás, az oktatásszervezés feladatait,

41. *távoktatás*: sajátos információ-technológiai és kommunikációs taneszközök, valamint ismeretátadási-tanulási módszerek használatával az oktató és hallgató interaktív kapcsolatára és az önálló hallgatói munkára épülő képzés, amelyben a tanórák száma nem éri el a teljes idejű képzés tanóráinak harminc százalékát,

42. *telephely*: az alapító okiratban meghatározott, a székhelyen kívül működő szervezeti egység elhelyezését szolgáló feladatellátási hely,

43. *tudásközpont*: az adott statisztikai és fejlesztési régióban a kutatást és fejlesztést, az innovációt segítő, a tudást, a kutatási eredményeket menedzselő intézmény, amely a kereslet megteremtésével és szolgáltatásaival segíti a tudás, a kutatási eredmények gazdasági életben történő hasznosulását,

44. *tudományterületek*: a bölcsészettudományok, a hittudomány, az agrártudományok, a műszaki tudományok, az orvostudományok, a társadalomtudományok, a természettudományok és a művészetek, amelyek tudományágakra tagozódnak,

45. *végbizonyítvány (abszolutórium)*: a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és – a nyelvvizsga letételének és szakdolgozat (diplomamunka) elkészítésének kivételével –

más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelt kreditpontok kivételével a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett,

46. vizsga: az ismeretek, készségek és képességek elsajátításának, megszerzésének - értékeléssel egybekötött - ellenőrzési formája.

Vegyes rendelkezések

148. §

(1) Azokat a kérdéseket, amelyeket e törvény alapján a foglalkoztatási követelményrendszerben kell szabályozni, a felsőoktatási intézmény kollektív szerződése is szabályozhatja.

(2) A Magyar Köztársaság címere elhelyezhető a felsőoktatási intézmény alapfeladatának ellátását szolgáló helyiségekben, címtábláján, épületeinek homlokzatán, továbbá feltüntethető a körbélyegzőjén és a felsőoktatási intézmény által kiadott okleveleken, oklevélmelléleteken.

(3) Az Idegennyelvi Továbbképző Központ, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Jogi és Továbbképző Intézete és a Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézete a felsőoktatási intézmény részeként működnek. A továbbképző intézetek a felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján részt vehetnek idegennyelvi képzésben és vizsgáztatásban, szakirányú továbbképzés és iskolarendszeren kívüli képzések szervezésében. A továbbképző intézetek a felsőoktatási intézmény keretei között önálló jogi személyként működnek részjogkörű költségvetési egységként.

(4) A Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete 2010. december 31-ig főiskolaként működhet tovább oly módon, hogy legalább egy képzési területen, egy szakon folytathat képzést. A főiskola 2011. január 1-jétől e törvény rendelkezései alapján folytatja működését. Ha a főiskola e feltételnek nem tesz eleget, a 2011. szeptember 1-jén induló tanévben nem vehet fel hallgatót az első évfolyamra. Az előző években felvett hallgatók tanulmányaikat változatlan feltételek mellett befejezhetik.

(5) A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem akkor is használhatja az egyetem elnevezést, ha egy képzési területen jogosult mesterképzés folytatására, valamint legalább egy tudományterületen doktori képzésre, illetve doktori fokozat odaítélésére.

(6) E törvény hatálybalépése nem érinti a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 63. §-a alapján nyilvános könyvtári feladatokat ellátó állami egyetemi könyvtárak feladatait. Azok továbbra is ellátják a nyilvános könyvtári, a szak- és felsőoktatási könyvtári feladatokat. Az egyetemi könyvtárak az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerből - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatást kapnak.

(7) 2007. január 1-je után - a kiválással és az önálló intézményi működéssel kapcsolatos engedélyezési eljárás sikeres befejezését követően - a Semmelweis Egyetem

Testnevelési és Sporttudományi Kara e törvény felsőoktatási intézményekre vonatkozó rendelkezései szerint önálló felsőoktatási intézményként folytatja működését. A Semmelweis Egyetem „Semmelweis Egyetem” elnevezéssel, Budapest székhellyel folytatja tovább működését.

149. §

(1) Az 1984. szeptember 1-je előtt doktori cselekmények alapján szerzett, illetőleg e nap előtt engedélyezett doktori cselekmények alapján később megszerzett egyetemi doktori cím továbbra is viselhető.

(2) Az a személy, aki 1984. szeptember 1-je után egyetemi tudományos fokozatot (doctor universitatis) szerzett, továbbra is használhatja a „dr. univ.” megjelölést.

(3) Hittudományi egyetemeken 1993. szeptember 1-je előtt szerzett hittudományi doktori cím továbbra is viselhető.

(4) Az 1997. december 31-éig az egyetem által odaítélt doktori fokozat, illetőleg megállapított doktori fokozattal való egyenértékűség továbbra is érvényes.

(5) Amennyiben jogszabály alkalmazási, foglalkoztatási, képesítési előírásként tudományos fokozatot említ, azon doktori fokozatot, a tudomány(ok) kandidátusa, a tudomány(ok) doktora, illetve a külföldön szerzett és honosított vagy elismert tudományos fokozatot kell érteni.

(6) A tudomány(ok) kandidátusa fokozattal rendelkező személy a „doktori fokozat” megjelölést használhatja.

(7) A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény alapján szerzett mester (DLA) fokozat megfelel az e törvény szerint művészeti területen adományozható DLA fokozatnak.

(8) Azok, akik e törvény hatálybalépése előtt szereztek magyar egyetemen vagy főiskolán oklevelet, jogosultak a következő címek használatára:

a) az egyetemi végzettséget igazoló doktori címek az orvosok, fogorvosok, állatorvosok, jogászok esetében (ezeknek rövidített jelölése: dr. med., dr. med. dent., dr. vet., dr. jur.),

b) az a) pontban nem említett egyetemi végzettséggel rendelkezők az okleveles mérnök, okleveles közgazdász, okleveles tanár, illetőleg – a szaktól függően – a képesítési követelményekben meghatározott más cím,

c) a főiskolai végzettséggel rendelkezők – a tanulmányi iránytól függően – a mérnök, közgazdász, tanár, tanító, óvodapedagógus, gyógypedagógus, szakoktató, illetőleg a képesítési követelményekben meghatározott más cím.

(9) Az e törvény hatálybalépése előtt szerzett következő címek és ahhoz kapcsolódó rövidítések tovább használhatók:

a) címek:

aa) Promotio sub auspiciis praesidentis Rei Publicae,

ab) doctor honoris causa,

ac) habilitált doktor,

b) rövidítések:

ba) a PhD fokozattal rendelkező személyek esetén a „PhD” vagy "Dr." rövidítés, DLA fokozattal rendelkezők esetén "DLA" vagy a „Dr.” rövidítés,

bb) az ab) pont esetén a „Dr. h. c.” rövidítés,

bc) az ac) pont esetén „dr. habil.” rövidítés.

(10) Az oklevelet kibocsátó felsőoktatási intézmény (vagy annak jogutódja) a (8) bekezdésben említett jogosultságról igazolást állít ki.

(11) A honosított (elismert) oklevelekre a (7) és (8) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy amennyiben az elismerést vagy honosítást valamely korábbi irányító minisztérium végezte, az igazolást az Oktatási Minisztérium adja ki.

(12) Az 1996. szeptember 1-je előtt a felsőoktatási intézményekben létesített szakosító továbbképzési szakokon szerzett szakosító továbbképzési oklevél által tanúsított szakképzettség a munkakör betöltése és a foglalkozás (tevékenység) gyakorlása szempontjából egyenértékű az e törvényben meghatározott szakirányú továbbképzésben szerzhető szakképzettséggel.

(13) Azok a főiskolai tanárok, akik e törvény hatálybalépésekor jogosultak a professzori cím használatára, e törvény hatálybalépése után is használhatják ezt a címet.

(14) Az e törvény hatálybalépését megelőzően adományozott Professor Emeritus címekhez kapcsolódó jogok a következők szerint alakulnak: ha a címhez kapcsolódó jogosultság gyakorlása - ide értve a kapcsolódó pénzbeli juttatásra való igényt is - határidőhöz nem kötött, úgy 2010. december 31-ig illeti meg a jogosultat, azzal a feltétellel, hogy a juttatás mértéke nem lehet kevesebb, mint a 2005. évben. A felsőoktatási intézmény a határidő lejártát követően további határozott, legfeljebb öt évre szóló megállapodást köthet a Professor Emeritus címmel járó feladatokra és juttatásokra, illetve a juttatásokat magasabb összegben is meghatározhatja. A Professor Emeritus cím használata a jogosultat akkor is megilleti, ha a juttatásokra már nem jogosult. A határozott időre adományozott Professor Emeritus címekhez kapcsolódó jogok nem változnak.

150. §

(1) Ha az oklevél, illetve bizonyítvány megszerzésének az előfeltétele az általános nyelvvizsga megléte, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok a hallgatók, akik tanulmányaiknak első évfolyamon történő megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévüket betöltik. Ez a rendelkezés azoknál alkalmazható utóljára, akik a 2015/2016. tanévben tesznek záróvizsgát.

(2) Az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeretében ajánlott hat fokozatú nyelvvizsgarendszer és az alap-, közép-, illetve felsőfokú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgák megfeleltetését, továbbá az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatás rendjét a Kormány határozza meg.

(3) 2010. december 31-ig a foglalkoztatással, az intézménylétesítéssel és -működéssel kapcsolatos minőséghitelesítés során a doktori fokozattal egyenértékű

a) a Kossuth-díjról és a Széchenyi-díjról szóló 1990. évi XII. törvényben meghatározott díj,

b) a testkulturális felsőoktatásban

ba) az olimpiai játékokon, felnőtt-világbajnokságon, felnőtt Európa-bajnokságon elért első három helyezés valamelyike,

bb) a ba) pontban felsorolt helyezéshez kapcsolódó - az országos sportági szakszövetség, ennek hiányában az országos sportági szövetség által meghatározott - egy szakedzői szakképzettség,

c) a művészeti felsőoktatásban a kormányrendelet, illetve miniszteri rendeletek alapján adományozható művészeti vagy ezekkel egyenértékűnek tekintett külföldi művészeti elismerés

annak tekintetében, aki a díj, a helyezés, a szakképzettség, az elismerés tulajdonosa, feltéve, hogy az érintett legalább alapképzésben szerzett oklevéllel rendelkezik.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott rendelkezések alapján a felsőoktatási intézményben egy alkalommal lehet kinevezést adni.

KILENCEDIK RÉSZ

HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

Záró rendelkezések

151. § (1) Ez a törvény a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel 2006. március 1-jén lép hatályba.

(2) A 170–172. § 2006. július 1-jén, a 46. § (8) bekezdése és a 118. § (4) bekezdése 2006. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) 2006. március 1-jén

a) hatályát veszti a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény), valamint az azt módosító 1994. évi LVIII. törvény, 1996. évi LXI. törvény, 1997. évi VIII. törvény, 1997. évi CXXVI. törvény, 1997. évi CXXVII. törvény, 1998. évi XXXVIII. törvény, 1999. évi LII. törvény, 2000. évi CVII. törvény, 2001. évi LXV. törvény, 2001. évi XCI. törvény, 2003. évi XXXVIII. törvény, 2005. évi CVI. törvény,

b) hatályát veszti továbbá

ba) a Magyar Köztársaság 1995. évi költségvetéséről szóló 1994. évi CIV. törvény 67–68. §-a, 69. §-ának (1) bekezdése,

bb) a gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. törvény 124–125. §-a,

bc) a Magyar Köztársaság 1995. évi pótköltségvetéséről szóló 1995. évi LXXII. törvény 26. § (1) bekezdésének d) pontja,

bd) a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény 52. §-a,

be) a Magyar Köztársaság 1997. évi költségvetéséről szóló 1996. évi CXXIV. törvény 69. §-a,

bf) a Magyar Köztársaság 1998. évi költségvetéséről szóló 1997. évi CXLVI. törvény 81. §-a, 88. § (1) bekezdésének e) pontja,

bg) a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény 88. §-a,

bh) a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény 72. §-a,

bi) a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról szóló 2000. évi XCVII. törvény 1–17. §-a, 19–21. §-a, 22. §-ának (1) bekezdése, 23. §-ának (2)–(8) bekezdése, valamint 24. §-a,

bj) a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 89. §-a,

bk) a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 68. § (1) bekezdésének c) pontja,

bl) a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény módosításáról szóló 2002. évi XXIII. törvény 35. § (1) bekezdésének a *"továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 3. §-ának (3) bekezdése, a 11. §-ának (6) bekezdése, a 116. §-ának (2)–(4) bekezdései tekintetében a klinikai központra vonatkozó rendelkezései vonatkozásában,"* szövegrésze,

bm) az egyes, az egészségügyet és a társadalombiztosítást érintő törvények módosításáról szóló 2002. évi LVIII. törvény 49. § (5) bekezdésének e) pontja,

bn) az egyes oktatási tárgyú, az oktatási jogok érvényesítésének elősegítését, valamint a felsőoktatási intézmény- és képzési rendszer fejlesztését szolgáló törvények módosításáról szóló 2004. évi LX. törvény 4–6. §-a, 7. § (3) bekezdésének b) pontja és (4) bekezdése,

bo) a Közép-európai Egyetem állami elismeréséről szóló 2004. évi LXI. törvény 3. §-ának (2) bekezdése.

(4) 2010. december 31-én hatályát veszti az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem állami elismeréséről szóló 2001. évi LXVI. törvény, valamint a Közép-európai Egyetem állami elismeréséről szóló 2004. évi LXI. törvény. Az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem, valamint a Közép-európai Egyetem 2011. január 1-jétől e törvény rendelkezései alapján folytatja működését. Abban az esetben, ha az egyetemek e feltételnek nem tesznek eleget, a 2011. szeptember 1-jén induló tanévben nem vehetnek fel hallgatót az első évfolyamra. Az előző években felvett hallgatók tanulmányaikat változatlan feltételek mellett befejezhetik. Az oktatási miniszter lefolytatja a 105. §-ban szabályozott eljárást.

(5) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján megkötött intézményi megállapodások érvényességét e törvény hatálybalépése nem érinti. Az abban foglaltakat

azonban 2006. szeptember 1-jéig felül kell vizsgálni, és 2006. december 31-ig kell elkészíteni az intézményfejlesztési tervet. Az e törvénnyel ellentétes képzésre kötött megállapodások felülvizsgálat hiányában az említett időpontban érvényüket veszítik, oly módon, hogy a megállapodásban foglaltak alapján megkezdett képzéseket be kell fejezni.

(6) Az e törvényben szabályozott közigazgatási hatósági eljárásokban, továbbá ha e törvény alapján meghatározott eljárásban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, az eljárási cselekményeket elektronikusan nem lehet gyakorolni.

(7) Azok a külföldi felsőoktatási intézmények, amelyek e törvény hatálybalépése előtt az oktatási minisztertől kapott engedély alapján kezdték meg működésüket, 2010. december 31-éig kötelesek e törvény alapján újra lefolytatni a tevékenység folytatásához szükséges engedélyezési eljárást. Abban az esetben, ha e feltételnek nem tesznek eleget, a 2011. szeptember 1-jén induló tanévtől nem vehetnek fel hallgatót az első évfolyamra, az előző években felvett hallgatók azonban tanulmányaikat változatlan feltételek mellett befejezhetik. Az oktatási miniszter lefolytatja a 105. §-ban szabályozott eljárást.

152. §

(1) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény és végrehajtási rendeletei alapján létrehozott testületek, azok vezetői és tagjai megbízatásukat, működésüket – ha e törvény másképp nem rendelkezik – e törvény hatálybalépése nem érinti. A testületek megbízatásuk lejártáig tovább működhetnek.

(2) 2006. január 1-jétől a Magyar Akkreditációs Bizottság elnevezése Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnevezésre változik. A Magyar Akkreditációs Bizottság Titkársága mint teljes jogkörrel rendelkező önálló költségvetési szerv 2006. július 1-jétől kezdődően megszűnik. A Titkárság jogutódja a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság. 2006. július 1-jétől kezdődően a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács az e törvényben meghatározott jogi személyként működik tovább változatlan összetételben. A jogutódlás nem érinti a két testület előtt folyamatban lévő ügyeket, amelyeket a megkezdésükkor hatályban lévő rendelkezések alapján kell elbírálni. Nem érinti továbbá a jogutódlás előtt hozott döntéseket, vállalt kötelezettségeket, illetve megszerzett jogokat. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagjai megbízatásuk lejártáig ellátják feladatukat, s annak lejártát követően kell az új rendelkezések szerint megalakítani a testületeket. A Felsőoktatási és Tudományos Tanács az új rendelkezések szerint történő megalakulásig négy új taggal bővül, és huszonöt taggal folytatja tevékenységét. Ezeket a tagokat a kamarák saját – felsőoktatási intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló – tagjaik közül delegálják.

(3) A Magyar Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács Titkárságán foglalkoztatottak további alkalmazására a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénynek a munkáltató személyében bekövetkező változásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, figyelembe véve az e törvény 111. §-ának (5) bekezdésében és a 113. § (5) bekezdésében foglaltakat.

(4) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján megkezdett képzéseket – folyamatos képzésben – változatlan szakmai követelmények, változatlan vizsgarend keretében, változatlan oklevél kiadásával kell befejezni.

(5) A 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény 10/A. §-a és 10/B. §-a rendelkezései alapján utoljára 2006-ban lehet ösztöndíjat folyósítani. A már megállapított ösztöndíjakat e törvény hatálybalépése nem érinti.

(6) A felsőoktatási ösztöndíjak odaítélésének rendjét, mértékét, az ösztöndíjra jogosultak körét, valamint e törvény bevezetésével összefüggésben további átmeneti szabályokat a Kormány határozza meg.

Felhatalmazó rendelkezések

153. §

(1) A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendelettel szabályozza

1. a kutatóegyetem minősítés feltételeit [5. § (6) bekezdés],
2. a képzés szerkezetét [11. § (2) bekezdés],
3. a felsőoktatási intézmény minimális (kötelező) létesítési feltételeit, az alapítással kapcsolatos eljárás rendjét és díját, a gyakorló közoktatási intézmény létesítésének feltételeit [12. § (4) bekezdés, 15. § (12) bekezdés, 38. § (1) bekezdés],
4. a minőségi díj alapítását [108. § (4) bekezdés],
5. a többciklusú képzés rendjét, a képesítési keretet, a képzés indításának eljárását, a doktori képzés szabályait [32. § (11) bekezdés a) és c) pont, 145. § (7) bekezdés],
6. az államilag elismert nyelvvizsgáztatás rendjét [150. § (2) bekezdés],
7. a felsőoktatási információs rendszer működtetésével, a felsőoktatási intézmények iratkezelésével, az adattovábbítással, továbbá a diákigazolvánnyal, az oktatói igazolvánnyal, az oktatói azonosító számmal és a hallgatói azonosító számmal kapcsolatos eljárási kérdéseket, a támogatási idő nyilvántartásának rendjét [35. § (2) és (11) bekezdés, 55. § (6) bekezdés, 73. § (1) bekezdés],
8. a felsőfokú szakképzés rendjét [32. § (11) bekezdés b) pont],
9. a jelentkezések elbírálási rendjét, a felvétel feltételeit, az eljárási díj összegét [39. § (6) bekezdés, 42. § (2) és (5) bekezdés],
10. a jelentkezők, hallgatók esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében az előnyben részesítés követelményeit; a mentorprogram megszervezésének szabályait [39. § (7) bekezdés, 66. § (6) bekezdés],

11. a fogyatékoság megállapításának és igazolásának rendjét, a fogyatékosággal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elveket [44. § (3) bekezdés, 61. § (2) bekezdés],

12. a hallgatói juttatások és egyéb kedvezmények igénybevételi rendjét [51. § (3) bekezdés, 104. § (5) bekezdés, 118. § (6) bekezdés, 119. § (3) bekezdés],

13. a lakhatási feltételek biztosításával kapcsolatos szabályokat [52. § (8) bekezdés],

14. a kreditrendszerű képzés általános szabályait [57. § (5) bekezdés],

15. a kitüntetéses doktorrá avatás szabályait [65. § (1) bekezdés],

16. a foglalkoztatással összefüggő pályázati rendszert [88. § (3) bekezdés],

17. a foglalkoztatással, kedvezményekkel, vezetői megbízással kapcsolatos szabályokat [80. § (3) bekezdés, 93. § (5) bekezdés, 94. § (3) bekezdés, 95. § (6) bekezdés, 96. § (6) bekezdés],

18. a regisztrációs központ létesítését, működési, felügyeleti rendjét [107. § (7) bekezdés],

19. a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács, valamint az Országos Kredittanács működésével kapcsolatos kérdéseket [110. § (8) bekezdés, 111. § (8) bekezdés, 113. § (8) bekezdés, 114. § (6) bekezdés],

20. a felsőoktatási intézmény finanszírozásával, gazdálkodásával kapcsolatos kérdéseket [123. § (2) bekezdés, 127. § (2) bekezdés, 128. § (6) bekezdés, 129. § (2) bekezdés, 130. § (7) bekezdés, 131. § (4) bekezdés, 132. § (3) bekezdés, 133. § (2) bekezdés, 141. § (9) bekezdés, 143. § (4) bekezdés], a magán intézmények gazdálkodásával kapcsolatos kérdéseket [138. § (1) bekezdés],

21. felsőoktatási ösztöndíjak alapítását [134. § (1)–(2) bekezdés, 152. § (6) bekezdés],

22. a hitelfelvétellel kapcsolatos pályázati eljárás rendjét [123. § (2) bekezdés].

(2) Az oktatási miniszter rendeletben szabályozza

a) az oktatási jogok miniszteri biztosa hivatalának feladatait és működésének szabályait,

b) az alapképzés és a mesterképzés képzési és kimeneti követelményeit,

c) a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeit.

(3) A Kormány

a) az (1) bekezdés 2., 14-15., valamint az 5. pont szerinti - a többciklusú képzés rendjének, a képesítési keretnek, a képzés indítási eljárásának meghatározására vonatkozó - szabályozási jogköreit a Magyar Rektori Konferencia,

b) az (1) bekezdés 1., valamint 5. pont szerinti a doktori képzés szabályainak meghatározására vonatkozó jogkörét a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság egyetértésével gyakorolja.

(4) Az oktatási miniszter a (2) bekezdés b)-c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a rendelet kiadásakor beszerzi a Magyar Rektori Konferencia egyetértését.

Átmeneti rendelkezések

A felsőoktatási intézmények átalakulása, új intézmények indítása

154. §

(1) Az e törvény hatálybalépésekor működő felsőoktatási intézmény intézményi tanácsa 2006. március 1-jétől az e törvény szerinti szenátusként működik tovább. Ha a szenátus összetétele nem felel meg e törvény előírásainak, összetételét 2006. december 31-ig kell e törvénynek megfelelően átalakítani.

(2) Az e törvény hatálybalépésekor működő állami felsőoktatási intézményekben a gazdasági tanácsot 2006. március 1-jéig létre kell hozni. A gazdasági tanács létszámát a tényleges (felvett) hallgatói létszám alapján kell meghatározni.

(3) Az e törvénynek megfelelő intézményi, szervezeti felépítést a felsőoktatási intézményeknél 2006. december 31-ig kell kialakítani. E körben felül kell vizsgálni a székhelyen kívüli képzéseket, az együttműködési és társulási megállapodásokat.

(4) Az e törvény hatálybalépésekor működő felsőoktatási intézmények 2006. június 30-ig felülvizsgálják szervezeti és működési szabályzatukat, és megküldik a fenntartónak. Az új szervezeti és működési szabályzatot 2006. szeptember 1-jétől kell alkalmazni valamennyi hallgató tekintetében, függetlenül attól, hogy a hallgatói jogviszony mikor keletkezett. Az új szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat az átmeneti szabályokat, például a tanulmányi és vizsgarendet, amelyek a korábbi képzési rendszerben megkezdett tanulmányok befejezéséhez szükségesek. 2006. június 30-ig a hallgatói önkormányzatok elkészítik alapszabályukat és megküldik jóváhagyás céljából a szenátusnak.

155. §

(1) Az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény 1. számú mellékletében felsorolt felsőoktatási intézmények alapító okiratát a 16. § (1) bekezdésében meghatározottak alapján ki kell egészíteni, és azt a fenntartónak 2006. június 30-ig meg kell küldenie a regisztrációs központ részére, azzal, hogy azon képzési területeket, képzési ágakat, tudományterületeket, művészeti területeket, képzési szinteket, amelyeken az intézmény képzést folytathat, valamint a felvehető maximális hallgatói létszámot a 2006. szeptember 1-je és 2007. december 31-e közötti időszakra kell az alapító okiratban feltüntetni.

(2) Az e törvényben meghatározott alapítói, fenntartói kör első alkalommal 2006. szeptember 1-jén kezdeményezheti a létesítési eljárást.

(3) A fenntartói jog átadására 2006. július 1-jétől kezdődően a 17. §-ban meghatározottak alapján kerülhet sor.

156. §

(1) A 101. § (1) bekezdésének a) pontjában foglaltak szerint a felsőoktatás középtávú fejlesztési tervét – az e törvény tapasztalatainak 2007-ben történő áttekintését követően – első alkalommal 2008. december 31-ig nyújtja be a Kormány.

(2) A felsőoktatási intézmények a 2006. szeptember 1-jétől induló tanévtől kezdődően vezetnek be a pályakövetés rendszerét.

Vezetői megbízások, a foglalkoztatás kérdései

157. §

(1) A vezetői megbízások az eredeti megbízás szerint fennmaradnak addig az időpontig, ameddig a felsőoktatási intézmények új szervezeti felépítése nem alakul ki, de legkésőbb 2006. december 31-ig. Eddig az időpontig a rektornak felül kell vizsgálnia valamennyi vezetői megbízást, és e törvény szerint meg kell erősítenie, illetve meg kell szüntetnie őket. A 96. § (5) bekezdés szerinti, a vezetői megbízások meghosszabbítására vonatkozó szabály alkalmazásakor az e törvény hatálybalépésekor fennálló vezetői megbízást figyelembe kell venni.

(2) E törvény hatálybalépése nem érinti az oktatók, illetve a kutatók foglalkoztatását, a velük kötött munkaszerződést, illetve a kiadott közalkalmazotti kinevezést, valamint a részükre kiadott főiskolai, illetve egyetemi foglalkoztatáshoz kötődő címeket. E törvény hatálybalépését követően az 1993. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint is alkalmazható oktató, illetve tudományos kutató. Azoknak az oktatóknak és tudományos kutatóknak a besorolása és foglalkoztatása, akik a régi követelmények szerint kerültek alkalmazásra, akkor változtatható meg, ha az új követelményeket teljesítik. 2008. szeptember 1-jétől kezdődően csak az e törvényben meghatározottak szerint lehet oktatói, illetve kutatói munkakört létesíteni. Az 1993. évi felsőoktatási törvény rendelkezései szerint alkalmazott és az új követelményeket időközben teljesítő oktatókat, illetve tudományos kutatókat az "egyetemi" oktatókra meghatározott munkakör szerint kell besorolni, függetlenül attól, hogy alkalmazásukra főiskolán vagy egyetemen kerül sor. Ebben az esetben a foglalkoztatásra az új rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a 91. §-ban meghatározott határidőkre az adott oktatói munkakörben eltöltött időt be kell számítani. Ha az előírt feltételek teljesítéséhez öt évnél kevesebb év áll rendelkezésre, az oktató az új munkaszerződés, illetve közalkalmazotti kinevezés aláírásának napjától számított öt éven belül köteles az előírt feltételeket teljesíteni. Az oktatót ugyanabba az "egyetemi oktatói" fizetési fokozatba kell besorolni, mint amilyen "főiskolai oktatói" fizetési fokozatban volt, és a fizetési fokozatban eltöltött idő újra kezdődik.

(3) Az oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak havi rendszeres járandósága az új juttatási rendszerre történő átállás miatt nem csökkenthető. A 97. § (2)–(3) bekezdésében szabályozott kiemelkedő oktatói és kutatói teljesítmény elismerését szolgáló juttatási rendszer fokozatos kialakítása érdekében az oktatói, kutatói rendszeres járandóság emelésére

rendelkezésre álló összegnek az éves költségvetési törvényben meghatározott hányadát az oktatói és kutatói teljesítmény elismerését szolgáló keret feltöltésére kell fordítani mindaddig, amíg el nem éri az előírt mértéket, azzal a megkötéssel, hogy ez az összeg nem lehet kevesebb, mint a rendelkezésre álló összeg egyharmada. Addig, ameddig a keret feltöltése nem történik meg, az egy személynek adható havi többletjárandóság összege nem lehet kevesebb, mint az adott évben az egy személyre jutó összeg háromszorosa.

(4) Ha a művészeti képzésben az oktatót, illetve a tanárt alapképzésben szerzett szakképzettséggel alkalmazzák, de ennek lehetősége a 144. § (5) bekezdése alapján megszűnik, az oktató, illetve a tanár tovább foglalkoztatható, feltéve, hogy a foglalkoztatás feltételeinek beálltakor az ötvenedik életévét már betöltötte.

Átállás a képzési rendszerre

158. §

(1) A felsőoktatási intézmények 2006. szeptember 1-jétől az e törvény szerint elkészített képzési program alapján indíthatják az alapképzés első képzési időszakát, beleértve az egységes, osztatlan képzés első képzési időszakát is. Ettől az időponttól kezdődően nem indítható a régi képzési szerkezet szerinti főiskolai szintű, illetve egyetemi szintű képzésben új évfolyam. A felsőoktatási intézmények olyan képzést indíthatnak, amelyet a képzési program részeként 2006. június 30-ig a szenátus elfogadott. E rendelkezés alól az oktatási miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság kezdeményezésére legfeljebb egy tanévre szóló felmentést adhat, feltéve, hogy jóváhagyott képzési és kimeneti követelmény hiányában a képzési programot nem lehetett elkészíteni.

(2) Azok a hallgatók, akik a felsőoktatásban a tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, azt a felsőoktatási intézmények által elfogadott tantervi követelmények alapján a korábbi képesítési követelmények szerint fejezhetik be, és az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján főiskolai szintű végzettséget tanúsító, illetve egyetemi szintű végzettséget tanúsító oklevelet szereznek.

(3) Azok a hallgatók, akik tanulmányaikat 2006. szeptember 1-je előtt kezdték meg, de tanulmányaikat - az e törvény 154. §-ának (4) bekezdése alapján a tanulmányi és vizsgarendben meghatározott átmeneti rendelkezések figyelembe vételével - az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései szerint nem fejezik be, a tanulmányok és vizsgák beszámítási rendje szerint e törvény rendelkezései alapján folytathatják tanulmányaikat.

(4) Ahol jogszabály főiskolai szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon alapfokozatot és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály alapfokozatról és szakképzettségről rendelkezik, azon főiskolai szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell.

(5) Ahol jogszabály egyetemi szintű végzettségről és szakképzettségről rendelkezik, azon mesterfokozatot és szakképzettséget is érteni kell. Ahol jogszabály mesterfokozatról és szakképzettségről rendelkezik, azon egyetemi szintű végzettséget és szakképzettséget is érteni kell.

(6) Az e törvény alapján indított mesterképzésbe bekapcsolódhatnak a főiskolai szintű végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők. Az e törvény alapján indított szakirányú továbbképzésbe bekapcsolódhatnak a főiskolai vagy egyetemi szintű végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők.

159. §

(1) A felsőoktatási intézmények az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján kiadott követelményekre építve kezdhetnek szakirányú továbbképzést, továbbá kiegészítő alapképzést mindaddig, ameddig az e törvény alapján megkezdett alapképzésre épülve szakirányú továbbképzés, illetve mesterképzés nem indítható.

(2) A felsőoktatási intézmények a doktori képzést az egyetemi képzés követelményeire építve indíthatják mindaddig, ameddig az e törvényben szabályozott mesterképzés alapján a doktori képzés nem indítható meg. Ettől az időponttól kezdődően a doktori képzést a mesterképzésre építve kell indítani, azonban biztosítani kell, hogy az egyetemi szintű végzettséggel rendelkezők a doktori képzésbe bekapcsolódhassanak.

(3) Ha a doktorandusz a doktori képzést az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján kezdte meg, azt az előírt követelmények szerint fejezheti be. A doktori képzés és fokozatszerzés eljárási kérdéseire e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A doktori képzésben résztvevőknek az e törvényben meghatározott fokozatokat kell odaítélni. A 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény alapján odaítélt doktori fokozatok egyenértékűek az e törvény alapján kiadott doktori fokozatokkal. A doktoranduszok jogai és kötelezettségei nem változnak.

(4) Az 53. § (4) bekezdés szerinti doktori képzésre biztosítandó államilag támogatott létszámkeretre vonatkozó rendelkezést a 2009/2010-es tanévtől kell alkalmazni, azzal, hogy a 2006/2007-es tanévtől kezdődően a doktori képzésben résztvevők száma nem lehet kevesebb, mint a 2005/2006-os tanévben.

A hallgatók jogai és kötelezései

160. §

(1) A felsőoktatási intézmények 2006. szeptember 1-jétől kezdődően az új tanulmányi és vizsgaszabályzat alapján kötelesek megszervezni a vizsgaidőszakot az 59. §-ban meghatározottak szerint.

(2) A 62. §-ban meghatározottakat az e törvény alapján indított képzések és kiadott oklevelek tekintetében kell alkalmazni. A nyelvvizsga-bizonyítványt az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján az oklevél kiadásának előfeltételeként akkor kell megkövetelni, ha a képzés indításakor annak meglétét előírták.

(3) A 2006. évi júniusi záróvizsga-időszaktól kezdődően az okleveleken rajta kell lennie a felsőoktatási intézmény OM-azonosítójának, és a kiállított oklevélről az e törvényben meghatározottak szerint tájékoztatást kell nyújtani az Országos Felsőoktatási Információs Központnak.

161. §

(1) Az 53–56. §-ban foglaltakat a 2006. szeptember 1-jén induló képzések tekintetében kell alkalmazni.

(2) E törvény hatálybalépése után az, aki igazolja, hogy a felsőoktatási intézményben költségtérítéses képzésben szerzett oklevelet, az 53–55. § alapján jogosult igénybe venni az államilag támogatott hallgatói képzést. Azoknál, akik 2006. január 1-je után felsőoktatásban szerzett oklevéllel vagy bizonyítvánnyal kezdenek újabb felsőfokú tanulmányokat és nem tudják igazolni, hogy tanulmányaikat költségtérítés fizetése mellett folytatták, az 55. § (2)–(3) bekezdésének alkalmazásában – bármely képzési ciklus esetén – azt kell vélelmezni, hogy hét félévet vettek igénybe államilag támogatott képzésként. E vélelemmel szemben a hallgató a beiratkozáskor igazolással élhet.

(3) A felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága határozza meg az 58. § (7) bekezdése alapján, hogy a felsőoktatásról szóló 1993. évi törvény rendelkezései alapján kiadott bizonyítványokat, illetve okleveleket az e törvény alapján induló képzésekben milyen feltételek mellett, hány kredittel számítja be. Az ismeretek összevetését el kell végezni, függetlenül attól, hogy a hallgató a korábbi oklevél megszerzéséért folytatott tanulmányai során kreditrendszerű képzésben vagy nem kreditrendszerű képzésben vett részt.

(4) A 73–75. §-ban szabályozott jogorvoslati jogra vonatkozó rendelkezéseket 2006. március 1-jétől az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyek tekintetében is alkalmazni kell.

(5) A hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell azok tekintetében is, akik a hallgatói jogviszonyukat e törvény hatálybalépése előtt létesítették.

(6) A 47. § (4) bekezdésében előírt felelősségbiztosítást 2006. szeptember 1-jétől kell megkötni.

Az új finanszírozási rend bevezetése

162. §

(1) Az 53. § (3) bekezdésében foglaltakat első alkalommal a 2006. szeptember 1-jén induló alapképzések tekintetében kell alkalmazni. A mesterképzésre, doktori képzésre, szakirányú továbbképzésre felvehető államilag támogatott hallgatói keretszámot első alkalommal 2009-ben kell e rendelkezések alapján megállapítani. A Kormány a mesterképzésre felvehető államilag támogatott hallgatói létszámot a 2006-2009-es tanévekre mérlegelés alapján, a felsőoktatásban államilag támogatott képzésben résztvevők összlétszáma alapján határozza meg.

(2) Az 53. § (3) bekezdése alapján megállapított új belépőknek és a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a középiskolák utolsó évfolyamaira járó tanulóknak az aránya nem haladhatja meg a 2005-ben megállapított államilag finanszírozott hallgatói

létszámkeretnek és a 2005-ben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a középiskolák utolsó évfolyamaira járó tanulók arányát.

(3) A 127–133. §-ban, továbbá a 141. § (5) bekezdésében és a 143. § (2) bekezdésében meghatározott finanszírozási rend szerint először a 2007. évi költségvetést kell összeállítani, illetve a 128. § (2) bekezdés e) pontja és (3) bekezdésének alkalmazása 2007. január 1-jétől kötelező. A hallgatói juttatások összege a finanszírozási rend bevezetésének időszakában nem lehet kevesebb, mint a 2005. költségvetési évben ezen a jogcímen megállapított összeg.

(4) A 129. § (3) bekezdésében foglaltakat 2006. szeptember 1-jétől kell biztosítani.

(5) A hallgatók külföldi tanulmányai támogatásának rendjét 2006. szeptember 1-jétől kell bevezetni.

163. §

Az e törvény hatálybalépésekor működő nem állami felsőoktatási intézmények az állandó oktatói, kutatói karra vonatkozó rendelkezések szerinti működésre 2008. szeptember 1-jétől kezdődően kötelesek.

Az új engedélyezési rendszer bevezetése

164. §

Az e törvényben szabályozott engedélyezési eljárásokat a 2006. augusztus 31-e után benyújtott kérelmek tekintetében kell alkalmazni. Az e határidő előtt benyújtott kérelmeket az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény végrehajtási rendeletei alapján kell elbírálni.

TIZEDIK RÉSZ

MÓDOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

165. §

(1) A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 61. §-a (1) bekezdésének ja) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A közalkalmazotti munkakörök az ellátásukhoz jogszabályban előírt iskolai végzettség, illetve állam által elismert szakképzés, szakképzettség, doktori cím, tudományos fokozat, valamint akadémiai tagság alapján fizetési osztályokba tagozódnak:

j) a „J” fizetési osztályba]

"ja) az egyetemi végzettséget és szakképzettséget igazoló oklevélhez kötött munkakör és a felsőoktatásról szóló törvény szerinti tudományos fokozat,"

(2) A Kjt. 79/C–79/E. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

79/C. § (1) A felsőoktatási intézményben az oktatói, kutatói, tanári és más munkakörben történő foglalkoztatás egyes kérdéseit (határozott időre történő foglalkoztatás, a pályázati eljárás kérdései, várakozási idő csökkentése, további szakképesítés figyelembevétele, illetménykiegészítés, vezetői pótlékok, illetménypótlékok) a Kormány határozza meg.

(2) Tudományos kutatói munkakörként – a felsőoktatási intézmények kivételével – kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó, tudományos főmunkatárs, tudományos munkatárs, tudományos segédmunkatárs munkakör létesíthető. Az e bekezdésben meghatározott tudományos munkakörbe történő besorolás feltételeit a Kormány határozza meg.

79/D. § (1) A felsőoktatási intézményben az egyetemi tanári, az egyetemi docensi, a főiskolai tanári és a főiskolai docensi, egyetemi adjunktusi, továbbá a központi költségvetési szervnél (ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó, költségvetési rendben gazdálkodó intézményt is) a kutatóprofesszori, a tudományos tanácsadói és a tudományos főmunkatársi munkakörök három fizetési fokozatra tagozódnak. A felsőoktatási intézményben az egyetemi tanársegédi és a főiskolai adjunktusi munkakörök két fizetési fokozatra tagozódnak.

(2) A közalkalmazott fizetési fokozatát a bármely felsőoktatási intézménynél, illetve a központi költségvetési szervnél (ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó, költségvetési rendben gazdálkodó intézményt is) az adott munkakörben – a megbízási jogviszony kivételével – munkavégzésre irányuló jogviszonyban töltött ideje alapján kell megállapítani. Ha azonos időtartam alatt egyidejűleg több, az adott munkakörben munkavégzésre irányuló jogviszony vehető figyelembe, közülük csak egy számítható be.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt munkakört betöltő közalkalmazott, ha a (4) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel, magasabb fizetési fokozatba lép

a) egyetemi tanár, főiskolai tanár, kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó az adott munkakörben az előző fizetési fokozatban eltöltött öt évet követően,

b) egyetemi docens, főiskolai docens, tudományos főmunkatárs, továbbá egyetemi adjunktus, főiskolai adjunktus az adott munkakörben az előző fizetési fokozatban eltöltött tíz évet követően,

c) egyetemi tanársegéd (gyakornok) az előírt feltételek teljesítését követően. A közalkalmazottat a tárgyév első napján kell a magasabb fizetési fokozatba besorolni.

(4) A második és a harmadik fizetési fokozatba sorolás feltétele, hogy a közalkalmazott megfeleljen az adott fizetési fokozathoz a munkáltatónak a munkakörre vonatkozó szabályzatában meghatározott oktatói, kutatói követelménynek.

(5) A (3) bekezdés szerinti fizetési fokozatok közötti várakozási időbe nem számíthatók be a 22. § (3) bekezdésében említett időtartamok.

(6) Munkakör változása esetén a közalkalmazottat az új munkakörének első fizetési fokozatába kell besorolni. Ettől eltérően a korábbi fizetési fokozattal azonos fizetési fokozatba kell a közalkalmazottat besorolni akkor, ha olyan munkakörbe kerül, amelyre a 2. számú melléklet az előző besorolásához tartozó arányszámmal azonos arányszámot állapít meg.

79/E. § A felsőoktatási intézményben oktatói munkakört, valamint a tudományos kutatói munkakört betöltő közalkalmazottak garantált illetményét e törvény 2. számú melléklete szerint kell meghatározni az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozata garantált illetményének költségvetési törvényben rögzített összege százalékos arányában."

(3) A Kjt. 2. számú melléklete helyébe e törvény 4. számú melléklete lép.

166. §

A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény

a) 1. § (1) bekezdés b) pontjában a "felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény" szövegrész helyébe a "felsőoktatásról szóló 2005. évi ..... törvény" szövegrész lép,

b) 4. § (5) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az a hozzájárulásra kötelezett, aki a szakképzési hozzájárulási kötelezettségének a (2)–(4) bekezdések alapján nem teljes egészében tett eleget, a még fennmaradó kötelezettségét – fejlesztési megállapodás alapján – szakképző iskola számára a szakmai alapképzés, a térségi integrált szakképző központ keretében működő központi képzőhely (a továbbiakban: központi képzőhely) számára szakképző iskolai tanulók gyakorlati képzése, valamint felsőoktatási intézmény számára az Ftv. hatálya alá tartozó gyakorlati képzés tárgyi feltételeinek fejlesztését közvetlenül szolgáló felhalmozási támogatás (a továbbiakban: fejlesztési támogatás) nyújtásával is teljesítheti.”

c) 4. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (5) bekezdés alapján nyújtott fejlesztési támogatásból megvalósított, a szakképző iskolában szervezett szakmai alapképzést, a központi képzőhelyen a szakképző iskolai tanulók gyakorlati képzését, valamint az Ftv. hatálya alá tartozó gyakorlati képzést szolgáló tárgyi eszköz működtetési költségeinek finanszírozására a fejlesztési támogatásnak legfeljebb 15 százaléka használható fel.”

d) 5. § (2) bekezdés a) pont első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés szerinti hozzájárulásra kötelezett a bruttó kötelezettségét annak legfeljebb 80 százalékos mértékéig az alábbiakkal csökkentheti:]

„a) szakképző iskola és központi képzőhely, valamint felsőoktatási intézmény számára nyújtott fejlesztési támogatás összegével, amely azonban csak a hozzájárulásra kötelezettnél képződött bruttó kötelezettség 75 százalékának megfelelő mértékig vehető figyelembe kötelezettségcsökkentő tételként.”

e) 14. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az alaprészt pénzeszközeiből támogatható a hozzájárulásra kötelezettnél, a szakképző iskolában, a központi képzőhelyen, az Szt. 53. §-ának (1) bekezdés e) pontja alapján a munkaerő-fejlesztő és -képző központban, illetve a felsőoktatási intézményben – szakképesítést nyújtó képzés, valamint a szakképzési tanulmányokba az Szt. 11. §-a alapján beszámítható szakmai alapozás keretében – folytatott gyakorlati képzés, továbbá a gimnáziumban folyó informatikai, számítástechnikai oktatás korszerű ellátásához szükséges tárgyi feltételeinek a fejlesztésére irányuló beruházás (a továbbiakban: beruházási célú támogatás). Az alaprészt pénzeszközeiből nyilvános pályázat alapján beruházási célú

támogatás nyújtható a szakképző iskola fenntartójának – költségvetési éven átnyúló finanszírozású – térségi integrált szakképző központ létrehozására.”

f) 28. § (4) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(4) Az oktatási miniszter felhatalmazást kap arra, hogy – a szakképesítésért felelős miniszter, valamint a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter véleményének kikérésével, továbbá a pénzügyminiszterrel egyetértésben – rendeletben határozza meg:]

„a) a szakképzési hozzájárulási kötelezettség elszámolásának, a fejlesztési támogatás nyújtásának, fogadásának és felhasználásának, a visszatérítés igénylésének feltételeit, mértékét és eljárási szabályait, valamint az ellenőrzés rendszerét.”

167. §

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.)

a) 1. § (1) bekezdésének "a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban felsőoktatási törvény) 84. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaiban szabályozott képzés," szövegrész helyébe "a felsőoktatásról szóló 2005. évi .... törvény (a továbbiakban felsőoktatási törvény) 11. § (1)–(2) bekezdésében és (3) bekezdésének b) pontjában szabályozott képzés," szövegrész lép,

b) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

"2. § (1) A szakképzés intézményei:

- a) a szakközépiskola;
- b) a szakiskola, beleértve a speciális szakiskolát és a készségfejlesztő speciális szakiskolát is (a továbbiakban az a) és b) pont alattiak együtt: szakképző iskola);
- c) a felsőoktatási intézmény;
- d) a regionális képző központ (a továbbiakban: képző központ);
- e) a felnőttképzési törvényben meghatározott, iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény,
- f) a központi képzőhely.

(2) A szakképző iskola létesítésére, fenntartására és működésére a közoktatási törvény, a felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmény létesítésére, fenntartására és működésére a felsőoktatási törvény, a képző központ létesítésére és fenntartására a felnőttképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az e törvény 15. §-ának (2) bekezdésében foglaltak kivételével – jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező – természetes és jogi személyek, illetőleg ezek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságai szakképző iskola fenntartása nélkül, más szervezeti keretben is folytathatnak szakképzést. [Az (1) és a (3) bekezdésekben foglaltak a továbbiakban együtt: szakképzést folytató intézmény.]

(4) A központi képzőhely részt vesz az iskolai rendszerű gyakorlati képzés, és részt vehet az iskolarendszeren kívüli képzés megszervezésében, közreműködhet a pályaválasztási tanácsadás, a pályakövetés feladatainak végrehajtásában. A központi képzőhely költségvetési

szervként vagy olyan jogi személy részeként jön létre, amelyik gazdasági tevékenységét nyereség- és vagyonszerzési cél nélkül a közhasznú tevékenységének elősegítése érdekében folytatja. A központi képzőhely a térségi integrált szakképző központ keretei között működik.

(5) Szakképző iskolák fenntartói, valamint felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmények megállapodása alapján térségi integrált szakképző központ hozható létre. A térségi integrált szakképző központ tanácsadó testülete a szakképzésben érdekelt jogszabályban meghatározott képviselőiből áll. A tanácsadó testület jogszabályban meghatározottak szerint döntéseket hozhat, ellenőrizheti azok végrehajtását.”

c) Az Szt. 5. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

"(6) A felsőfokú szakképzés tekintetében az (1) bekezdés a) pontjában, a (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat a központi program kidolgozásának kivételével, e) és f) pontjában, valamint a (4) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni."

d) Az Szt. 7. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

"(6) A felsőfokú szakképzés megszervezésével kapcsolatos gazdasági kamarai jogköröket a felsőoktatási törvény határozza meg."

e) Az Szt. 10. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

"(4) A felsőfokú szakképzést a felsőoktatási intézmény képzési programjának részeként szakképzési programként kell megszervezni."

f) Az Szt. 15. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(3) A tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola vagy gyakorlati képzést végző jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet) által fenntartott, illetőleg működtetett gyakorlóléhen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak (a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet a továbbiakban együtt: gyakorlati képzés szervezője). A gyakorlati képzés szervezésében – a gyakorlati képzés szervezőjével kötött megállapodás alapján – a központi képzőhely is részt vehet."

g) Az Szt. a következő 26/A. §-sal egészül ki:

"26/A. § A felsőfokú szakképzés elméleti és gyakorlati képzését a felsőoktatási intézmény képzési programjának részét alkotó szakképzési program szerint kell megszervezni."

168. §

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény módosításáról szóló 2003. évi XXIX. törvény 26. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(7) A szakképesítésért felelős miniszterek 2006. augusztus 31-éig vizsgálják felül az ágazatukba tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeit, ezt követően a szükséges módosításokat végezzék el."

169. §

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.)

a) 12. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(2) A nevelési-oktatási intézmény, valamint a tanuló közötti eltérő megállapodás hiányában a tanuló jogutódjaként a nevelési-oktatási intézmény szerzi meg a tulajdonjogát minden olyan, a birtokába került dolognak, amelyet a tanuló állított elő a tanulói jogviszonyából, kollégiumi tagsági viszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben, feltéve, hogy az annak elkészítéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket a nevelési-oktatási intézmény biztosította. A tanulót díjazás illeti meg, ha a nevelési-oktatási intézmény a tulajdonába került dolog értékesítésével, hasznosításával bevételre tesz szert. Ha az előállított dolog szellemi alkotás (Ptk. 86. §), e rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szellemi alkotás átadására a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni."

b) A Kt. 12. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(4) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a tanulót megfelelő díjazás illeti meg. A megfelelő díjazásban a tanuló – tizenegyedik életévét be nem töltött tanuló esetén szülője egyetértésével – és a nevelési-oktatási intézmény állapodik meg, ha alkalomszerűen, egyedileg elkészített dolog értékesítéséből, hasznosításából származik a bevétel. Az oktatás keretében, az oktatási folyamat részeként rendszeresen elkészített dolog esetén a megfelelő díjazást a teljes képzési folyamatban résztvevők által végzett tevékenységre megállapítható eredmény (nyereség) terhére kell megállapítani. Ennek szabályait a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni oly módon, hogy a szabályozás figyelembe vegye a tanuló teljesítményét."

170. §

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény 4. §-ának (1) bekezdése a következő i) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában kedvezményezett]

"i) a felsőoktatásról szóló törvény 1. számú mellékletében meghatározott felsőoktatási intézmény."

171. §

(1) A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao.) 2. § (2) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:

[Belföldi illetőségű adózó a belföldi személyek közül]

„h) a felsőoktatási intézmény (ideértve az általa létrehozott intézményt is), továbbá a diákotthon.”

(2) A Tao. 5. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az alapítvány, a közalapítvány, a társadalmi szervezet, a köztestület, a felsőoktatási intézmény és a közhasznú társaság a közhasznú szervezetre, kiemelkedően közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket először abban az adóévben alkalmazhatja, amely évben ilyen szervezetként besorolást nyert. Az adózó nem alkalmazhatja a közhasznú szervezetre, kiemelkedően közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket – kivéve a törlés napjáig az igazolás kiadását – abban az adóévben, amelyben a közhasznúsági nyilvántartásból törölték. A kiemelkedően közhasznú szervezet a közhasznú szervezetté történő – adóéven belüli – átsorolása esetén – kivéve az átsorolás napjáig az igazolás kiadását – a közhasznú szervezetre vonatkozó rendelkezéseket érvényesítheti az adóév egészére.”

(3) A Tao. 9. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az alapítvány, a közalapítvány, a társadalmi szervezet, a köztestület, az egyház, a lakásszövetkezet és az önkéntes kölcsönös biztosítópénztár, valamint a közhasznú szervezetként, kiemelkedően közhasznú szervezetként besorolt felsőoktatási intézmény adóalapja a vállalkozási tevékenység adózás előtti eredménye, módosítva a (2)–(5) bekezdésben foglaltakkal és figyelemmel a (6)–(9) bekezdés rendelkezéseire.”

(4) A Tao. 9. §-a (3) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Növelni kell az adózás előtti eredményt]

„c) az alapítványnak, a közalapítványnak, a társadalmi szervezetnek, a köztestületnek és a felsőoktatási intézménynek az általa kiállított – az adózó részére az adózás előtti eredmény csökkentésére, a magánszemély részére adókedvezményre – jogosító igazolásban feltüntetett kapott adománynak a

ca) teljes összegével, ha az adóév utolsó napján az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozása van,

cb) (7) bekezdésben előírt aránnyal számított részével, ha nincs az adóév utolsó napján az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozása, de a vállalkozási tevékenységből származó bevétele meghaladja a kedvezményezett mértéket.”

(5) A Tao. 9. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A közhasznú szervezetként, a kiemelkedően közhasznú szervezetként besorolt alapítvány, közalapítvány, társadalmi szervezet, köztestület és felsőoktatási intézmény adóalapja az (1)–(4) bekezdés alapján meghatározott összegnek a (7) bekezdésben előírt aránnyal számított része.”

(6) A Tao. 26. §-ának (11) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(11) Nem kell az (1)–(10) bekezdés rendelkezéseit alkalmaznia az adózónak megszűnésekor, valamint, ha adóbevallást a cégbejegyzési eljárás befejezése miatt ad be, továbbá az MRP-nek, a közhasznú társaságnak, a vízitársulatnak, az alapítványnak, a közalapítványnak, a társadalmi szervezetnek, a köztestületnek, az egyháznak, a

lakásszövetkezetnek, a közhasznú szervezetként, kiemelkedően közhasznú szervezetként besorolt felsőoktatási intézménynek és az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárnak.”

(7) A Tao. 6. számú mellékletének címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„Alapítvány, közalapítvány, társadalmi szervezet, köztisztviselő, lakásszövetkezet, közhasznú társaság és közhasznú szervezetként, kiemelkedően közhasznú szervezetként besorolt felsőoktatási intézmény által végzett kedvezményezett tevékenységek”

(8) A Tao. 6. számú melléklete a következő D) fejezettel egészül ki:

„D)

A közhasznú szervezetként, kiemelkedően közhasznú szervezetként besorolt felsőoktatási intézmény által végzett kedvezményezett tevékenységek

A közhasznú szervezetként, kiemelkedően közhasznú szervezetként besorolt felsőoktatási intézmény az 1. § (1) bekezdése szerinti jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló vagy ezt eredményező gazdasági tevékenységéből e törvény alkalmazásában nem minősül vállalkozási tevékenységnek:

1. a közhasznú tevékenység, ideértve az e tevékenységhez kapott támogatást, juttatást is;

2. a kizárólag a közhasznú tevékenységet szolgáló immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek értékesítésének ellenértéke, bevétele;

3. a szabad pénzeszközök betétbe, értékpapírba való elhelyezése után a hitelintézettől, az értékpapír kibocsátójától kapott kamatnak, illetve az állam által kibocsátott értékpapír hozamának olyan része, amelyet a közhasznú tevékenység bevétele az összes bevételben képvisel, azzal, hogy a bevételt mindkét esetben e kamat és hozam nélkül kell számításba venni.”

172. §

(1) A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 2. § (1) bekezdése a következő g)-h) ponttal egészül ki:

[Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett]

"g) nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény,

h) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács."

(2) A Kszt. 22. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(1) A közhasznúsági nyilvántartásba vétel, a közhasznúsági fokozatok közötti átsorolás, valamint a közhasznú jogállás törlése iránti kérelmet a szervezet nyilvántartásba

vételére illetékes bíróságnál, ha a nyilvántartásba vételre nem a bíróság jogosult, az erre jogosult szervezetnél (a továbbiakban együtt: bíróság) kell benyújtani."

173. §

A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény

a) 2. § (2) bekezdésében "a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény" szövegrész helyébe "a felsőoktatásról szóló 2005. évi ... törvény" szövegrész lép,

b) a következő 3/A. §-sal egészül ki:

"3/A. § A 3. § (2) bekezdésében foglaltakon túlmenően a törvény 20. §-a és 27. §-a tekintetében felnőttképzési tevékenységnek minősül a felsőoktatási intézményben a hallgató részére nyújtott, a felsőoktatásról szóló törvény alapján állami támogatásban nem részesülő, a felsőoktatási törvény hatálya alá tartozó képzés."

c) 12. §-ának (7) bekezdése hatályát veszti.

174. §

(1) A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény

a) 63. §-ának (1) és (2) bekezdésében a " Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtára" szövegrész helyébe a "Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára" szövegrész lép,

b) 97. § (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

"(2) A felsőoktatásról szóló 2005. évi ... törvény 12. § (3) bekezdése, 15. § (12) bekezdése és 19. § (3) bekezdése szerint szükséges tárgyi feltételekkel akkor rendelkezik a könyvtár, ha megfelel a miniszter által kiadott szakmai követelményeknek és normatíváknak.",

c) 1. számú mellékletének a) pontjában a "felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény" szövegrész helyébe a "felsőoktatásról szóló törvény" szövegrész lép.

(2) A katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény

a) preambulumban "a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 115. §-ának (1) bekezdése alapján," szövegrész helyébe "a felsőoktatásról szóló 2005. évi ... törvény 140. §-ának (2) bekezdése alapján," szövegrész lép,

b) 3. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Közalkalmazott oktató, tudományos kutató az lehet, aki]

"a) a felsőoktatásról szóló törvény (a továbbiakban: Ftv.) szerinti követelményeknek – a beosztásához mérten – megfelel, és"

c) 15. § (2) bekezdésének "Az Ftv. 27. § (1) bekezdése szerinti hallgató" szövegrész helyébe "Az Ftv. 39. § (4) bekezdése szerinti hallgató" szövegrész lép,

d) 16. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A hallgatói jogviszony megszűnik]

"e) a hallgatói névjegyzékből való törléssel az Ftv. 76. § (2) bekezdés b)–c) pontjában említett esetben, a törlés napján."

e) 30. § (2) bekezdésének "az Ftv. 39. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti" szövegrész helyébe "az Ftv. 70. §-a (2) bekezdésének d) pontja szerinti" szövegrész lép,

f) 32. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(5) A kettős jogállású hallgató esetében – a 48. §-ban felsorolt rendelkezéseken túlmenően – az Ftv. 35. §-ának (6) bekezdése és 70–72. §-a sem alkalmazható."

g) 48. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(1) Az intézmény vezetőire, oktatóira és hallgatóira az Ftv. szabályait az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, nem alkalmazható az Ftv. 46. § (5) bekezdésének a)–b), e)–g) pontja."

(3) A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 48/A. § (4) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A képzettségi pótlék mértéke:]

"a) doktori (PhD) fokozat vagy a felsőoktatásról szóló 2005. évi ... törvény 149. §-ának (5) bekezdése alapján azzal egyenértékű, vagy ennél magasabb tudományos fokozat esetén az illetményalap 75%-a,"

(4) A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 52. § 14. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

"14. *nevelési-oktatási intézmény*: a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 20-23. §-ában, a felsőoktatásról szóló 2005. évi ... törvény 18. § (1)–(2) bekezdésében és a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 2. §-ában meghatározott intézmény;"

(5) A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 4. § (3) bekezdésének "a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény" szövegrésze helyébe "a felsőoktatásról szóló törvény" szövegrész lép.

Sólyom László
a Köztársaság elnöke

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés elnöke

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ÁLLAMILAG ELISMERT FELSŐOKTATÁSI
INTÉZMÉNYEI**

Állami egyetemek

Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest
Debreceni Egyetem, Debrecen
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest
Kaposvári Egyetem, Kaposvár
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest
Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
Miskolci Egyetem, Miskolc
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Budapest
Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron
Pécsi Tudományegyetem, Pécs
Semmelweis Egyetem, Budapest
Szegedi Tudományegyetem, Szeged
Szent István Egyetem, Gödöllő
Széchenyi István Egyetem, Győr
Színház- és Filmművészeti Egyetem, Budapest
Veszprémi Egyetem, Veszprém
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest

Nem állami egyetemek

Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem, Budapest
Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen
Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest
Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest
Közép-európai Egyetem, Budapest
Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem, Budapest
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest

Állami főiskolák

Berzsenyi Dániel Főiskola, Szombathely
Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest
Budapesti Műszaki Főiskola, Budapest
Dunaújvárosi Főiskola, Dunaújváros
Eötvös József Főiskola, Baja
Eszterházy Károly Főiskola, Eger
Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös
Kecskeméti Főiskola, Kecskemét
Magyar Táncművészeti Főiskola, Budapest
Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza
Rendőrtiszti Főiskola, Budapest
Szolnoki Főiskola, Szolnok

Tessedik Sámuel Főiskola, Szarvas

Nem állami főiskolák

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola, Budapest
Adventista Teológiai Főiskola, Pécel
Általános Vállalkozási Főiskola, Budapest
Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác
Baptista Teológiai Akadémia, Budapest
Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola, Budapest
Budapest Kortárs Tánc Főiskola, Budapest
Budapesti Kommunikációs Főiskola, Budapest
Egri Hittudományi Főiskola, Eger
Esztergomi Hittudományi Főiskola, Esztergom
Gábor Dénes Főiskola, Budapest
Győri Hittudományi Főiskola, Győr
Harsányi János Főiskola, Budapest
Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája, Budapest
Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár
Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen
Modern Üzleti Tudományok Főiskolája, Tatabánya
Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete, Budapest
Nemzetközi Üzleti Főiskola (International Business School), Budapest
Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa
Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs
Pünkösdi Teológiai Főiskola, Budapest
Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest
Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak
Sola Scriptura Teológiai Főiskola, Budapest
Szegedi Hittudományi Főiskola, Szeged
Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza
Szent Bernát Hittudományi Főiskola, Zirc
Szent Pál Akadémia, Budapest
Tomori Pál Főiskola, Kalocsa
Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola, Veszprém
Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, Esztergom
Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest
Zsigmond Király Főiskola, Budapest

2. számú melléklet a 2005. évi .... törvényhez

**A felsőoktatási intézményekben nyilvántartott
és kezelt személyes és különleges adatok**

Az alkalmazottak adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

- a) név, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám;
- b) állandó lakcím és tartózkodási hely;
- c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra, megbízási jogviszonyra vonatkozó adatok:
  - ca) a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése, megjelölve, hogy mely munkáltatóval létesített foglalkoztatásra irányuló további jogviszonyt,
  - cb) végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegennyelv-tudás, tudományos fokozat,
  - cc) munkában töltött idő, közalkalmazotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok,
  - cd) kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,
  - ce) munkakör, vezetői megbízás, munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés,
  - cf) munkavégzés ideje, túlmunka ideje, munkabér, illetmény, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja,
  - cg) szabadság, kiadott szabadság,
  - ch) az alkalmazott részére történő kifizetések és azok jogcímei,
  - ci) az alkalmazott részére adott juttatások és azok jogcímei,
  - cj) az alkalmazott munkáltatóval szemben fennálló tartozásai és azok jogcímei,
  - ck) kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az 1. pontban felsorolt adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói jogok gyakorlásához szükséges mértékben; a társadalombiztosítási, illetmény és munkabér vagy más juttatás kifizetőhelyének minden olyan adat, amely az illetmény, munkabér vagy más juttatás, jogosultság megállapításához, igénybeviteléhez szükséges; az Országos Felsőoktatási Információs Központnak minden olyan adat, amelyet e törvény szerint a felsőoktatási információs rendszer kezelhet; a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak minden olyan adat, amely ahhoz szükséges, hogy megállapíthassa a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételek meglétét; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtnak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adatok; a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak a foglalkoztatással összefüggő adatok; a nemzetbiztonsági szolgálatnak valamennyi adat.

A hallgatók adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

- a) felvétellel összefüggő adatok:
  - aa) a jelentkező neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár

esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma,

ab) az érettségi vizsga adatai,

ac) a középiskola adatai,

ad) a felvételi kérelem elbírálásához szükséges adatok,

ae) a felvételi eljárás adatai;

b) a hallgatói (kollégiumi tagsági, doktorandusz, doktorjelölt) jogviszonnyal összefüggő adatok:

ba) a hallgató neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma;

bb) a hallgató tanulmányainak értékelése, vizsgaadatok, megkezdett félévek, igénybevett támogatási idő, a hallgatói jogviszony szünetelésének ideje,

bc) a külföldi tanulmányok helye, ideje,

bd) az elért és beszámított kreditek, beszámított tanulmányok,

be) a hallgatói juttatások, kollégiumi elhelyezés adatai, a juttatásokra való jogosultság elbírálásához szükséges adatok (szociális helyzet, szülők adatai, tartásra vonatkozó adatok),

bf) a hallgatói munkavégzés adatai,

bg) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,

bh) a fogyatékossgal élőköt megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,

bi) a hallgatói balesetre vonatkozó adatok,

bj) a hallgató diákigazolványának sorszáma,

bk) a hallgató azonosító száma.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói irányítással összefüggő feladatok ellátásához; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére valamennyi adat; a Diákhitel Központnak a tanulmányok folytatásával összefüggő adatok.

3. számú melléklet a 2005. évi .... törvényhez

A képzési normatíva éves összegének megállapításához rendelt szorzószámok

finanszírozási csoport	alapképzés	mesterképzés	doktori képzés	felsőfokú szakképzés	szakirányú továbbképzés
első	1	1,75	2,5	1	1
második	1,5	2,625	3,75	1,5	1,5
harmadik	2,25	4	-	2,25	-

1. A számítási alap (1) a költségvetési évet megelőző második évre számított és a KSH által közzétett nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset egy egész hattizedszerese.

2. Egységes, osztatlan képzés esetén az első három évre az alapképzésre, az ezt követő évfolyamokra a mesterképzésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy az egységes orvosképzés képzési támogatása a számítási alap háromszorosa.

3. A felsőoktatási intézmény részére járó képzési támogatást a számított hallgatói létszám alapján kell meghatározni. A számított hallgatói létszám meghatározásánál egy hallgatóként kell figyelembe venni a teljes idejű képzésben részt vevő hallgatót, míg a részidejű képzésben részt vevő hallgatók létszámát kettővel el kell osztani.

4. számú melléklet a 2005. évi .... törvényhez

„/2. számú melléklet a 1992. évi XXXIII. törvényhez/

A felsőoktatási intézményben oktatói munkakört, valamint a tudományos kutatói munkakört betöltő közalkalmazottak garantált illetményét meghatározó, az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának a költségvetési törvényben megállapított garantált illetményére vetülő arányszámok

Munkakör	Fizetési fokozat	Arányszám (%)
Egyetemi tanár	3.	106
Egyetemi tanár	2.	103
Egyetemi tanár	1.	100
Egyetemi docens	3.	76
Egyetemi docens	2.	73
Egyetemi docens	1.	70
Egyetemi adjunktus	3.	53
Egyetemi adjunktus	2.	50
Egyetemi adjunktus	1.	50
Egyetemi tanársegéd	2.	40
Egyetemi tanársegéd (gyakornok)	1.	37
Főiskolai tanár	3.	81
Főiskolai tanár	2.	78
Főiskolai tanár	1.	75
Főiskolai docens	3.	61
Főiskolai docens	2.	58
Főiskolai docens	1.	55
Főiskolai adjunktus	2.	48
Főiskolai adjunktus	1.	45
Főiskolai adjunktus	-	45
Főiskolai tanársegéd	-	40
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	3.	106
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	2.	103
Kutatóprofesszor, tudományos tanácsadó	1.	100
Tudományos főmunkatárs	3.	76
Tudományos főmunkatárs	2.	73
Tudományos főmunkatárs	1.	70
Tudományos munkatárs	-	50
Tudományos segédmunkatárs	-	40 ^{''}